અંકગણિત.

ગુજરાતી

બીજા–ત્રીજા તથા ચોથા

ધોરણને માટે

સુધારા તથા વધારા સાથે

સાતમી આવૃત્તી.

બનાવનાર

હોરમસજી ખરશેદજી

મુંબાઈ કોટની સરકારી

છું

સાંકળિયું.

પાનું.

અંક ગણિત.

સંખ્યા.

એક	દશ લાખ	મહાપદમ
દશ	કરોડ	શંકુ
સો	દશ કરોડ	જલધી
હજાર	અબજ	અંત્ય
દશ હજાર	ખર્વ	મધ્ય
લાખ	નિખર્વ	પરાર્ધ

+ વત્તાની (સરવાળાની) નિશાણી — ઓછા (બાદબાકીની) નિશાણી

× ગુણાકારની નિશાણી ÷ ભાગાકારની નિશાણી

( ) કૌંસ ——નીચે ભાગ્યા.

સરવાળા.

મનોયત્ન, ૧.

(૧)	૧૨૫	(૨)	૧૯૭૩૦૦	(૩)	૯૪૭
	૪૦૯૪		૨૦૧૭૯૯		૨૫૮૬
	૫૮		૯૯૬૭૮		૯૩૨૪
	૮૩૨૭		૩૨૫૭૭૪		૨૬૯
					૮૨૭૪૬

૩૬૨૯

(૪) ૯૧૪૧૬૮૭૪
૯૧૨૩૪૫૬
૭૮૯૪
૭૧૪૬૭૮૫૪
૯૮૭૪૬

(૫) ૩૪૫૭૯૩
૪૦૦૯૪
૨૨૨૪૯૩
૧૧૧૧૧૧
૯૯૯૯૯૯
૫૪૦૦૧

(૬) ૬૮૧૬૭૪૬
૯૦૮૬૭૪૬
૨૧૬૯૮૭૫
૮૯૦૬૭૬૪
૪૧૭૬૮૯૧
૩૬૦૮૭૫૪

(૭) ૨૪૮૮૪૬૧૦
૬૫૦૭૮૦
૩૧૬૬૪૧૦
૨૪૪૧૩૮૦
૩૮૧૧૮૦
૧૦૧૦૩૬૩૦
૧૩૭૨૬૨૦

(૮) ૨૩૪૪૫૧૧
૩૨૭૫૪૯૧
૩૨૨૨૭૬૪
૧૧૧૧૨૭૨
૫૪૩૭૨૯૪
૬૭૦૦૪૯૧
૧૨૩૪૫૦૧

(૯) એક ગામડામાં ૧૩ ઘરડા માણુસ, ૧૫ ઘરડી બાઈડી, ૯૧ જુવાન માણુસ, ૯૫ જુવાન બાઈડી, ૨૨ છોકરા, ૧૯ છોકરી અને ૩૭ બચ્ચાં છે ત્યારે બધાં મળીને કેટલાં માણુસ થયાં ?

(૧૦) એક પૈસા એકઠા કરનારે એક માણુસ પાસે ૮૮૫ રૂપિઆ બીજા પાસે ૨૬૬ રૂ., ત્રીજા પાસે ૩૮૨ રૂ., અને ચોથા પાસે ૪૬૬ રૂ. એકઠા કીધા, ત્યારે બધા મળી કેટલા રૂપિઆ એકઠા થયા ?

(૧૧) ૭ આંબાનાં ઝાડ છે. તેમાં પેહેલા ઝાડ ઉપરથી ૨૧૩ કેરી, બીજા ઉપરથી ૧૭૯ કેરી, ત્રીજા અને ચોથા દરેક ઉપરથી ૧૮૦ કેરી, અને બાકીના દરેક ઝાડ ઉપરથી ૨૧૭ કેરી એકઠી કીધી ; ત્યારે બધાં ઝાડ ઉપરથી કેટલી કેરી એકઠી કરી ?

(૧૨) યુરોપ ખંડમાં ૫૮૭ ભાષા બોલાય છે, એશિઆમાં ૯૩૭ ભાષા, આફ્રિકામાં ૨૭૬ ભાષા, અમેરિકામાં ૧૬૨૪ ભાષા અને ઓશેનિઆમાં ૨૮૦ ભાષા, બોલાય છે; ત્યારે આખી દુનીઆમાં બધી મળીને કેટલી ભાષા બોલાતી હશે?

(૧૩) પૂના જીલ્લામાં ૫૧૪૫૯૬ હિંદુઓછે, ૧૧૪૮૧૭ જંગલી લોકો, ૧૧૬૫૧ જૈન લોકો, ૨૪૬૦૪ મુસલમાન, ૨૦૭ પારશી, ૧૫ યાહુદી અને ૪૧૬ ખ્રિસ્તિ લોકો છે, ત્યારે આખા જીલ્લામાં બધા મળી કેટલા લોક હશે?

(૧૪) દેવરાજ, એદલજી પાસે ૯૧૬૮ રૂ., સોરાબજી પાસે ૭૫૩૮ રૂ., દાદાભાઇ પાસે ૯૧૦૩૪ રૂ., ઇશ્વરલાલ પાસે ૮૯૧૭ રૂ., ફરામજી પાસે ૭૪૫૬ રૂ., જીવણરામ પાસે ૭૪૯૮ રૂ., અને હરી પાસે ૭૫૫૬૮ રૂ., માગે છે, ત્યારે દેવરાજને બધા મળીને કેટલા રૂપિઆ મળશે?

(૧૫) એક મુસાફર મુંબઇથી ૧૦ માઇલ ચાલી બાંદરે ગયો, ત્યાંથી ૨૩ માઇલ ચાલી વસઇ ગયો, ત્યાંથી ૨૭ માઇલ ચાલી પાલગર ગયો, ત્યાંથી ૩૭ માઇલ ચાલી સનજાન ગયો, ત્યાંથી ૧૪ માઇલ ચાલી દમણ ગયો, ત્યાંથી ૪૦ માઇલ ચાલી નવસારી ગયો, ત્યાંથી ૧૬૧ માઇલ ચાલી અમદાવાદ ગયો, ત્યારે તે બધા મળીને કેટલા માઇલ ચાલ્યો?

(૧૬) ૧૮૬૪ ની ગણત્રી પ્રમાણે મુંબઇમા ૧૪૫૮૮૦ મુસલમાન, ૪૯૨૦૧ પારસી, ૮૦૨૧ જૈન, ૧૫૯૮ લિંગેટ, ૩૦૬૦૪ ભાટીઆ, ૨૧૭૭૧ ક્ષત્રી, ૪૯૧૫૪૦ વૈસિઆ, ૩૨૪૩૪ ન્યાત બાહારના, ૨૮૭૨ યાહુદી, ૧૯૯૦૩ દેશી ખ્રિસ્તિ, ૮૪૧૫ યુરોપીઅન, ૩૫૮ ચીના, ૨૦૭૪ સીદી છે, ત્યારે બધી મળીને વસ્તી કેટલી હશે?

બાદબાકી.

મનોયત્ન, ૨.

(૧)	૨૩૦૯	(૨)	૪૩૦૫	(૩)	૭૩૪૬૯
	૨૧૭૩		૩૪૪૪		૬૨૪૭૯
(૪)	૮૨૦૯૩	(૫)	૩૭૨૪૬૭	(૬)	૪૫૭૯૩૧૨
	૬૨૪૯૪		૩૦૬૪૭૮		૪૩૭૯૩૧૩
(૭)	૪૪૩૭૨૧૯૩	(૮)	૯૩૨૦૦૪૦૦૭		
	૪૦૩૭૨૧૯૪		૯૧૨૦૦૪૦૦૮		

(૯) એક માણસ ૧૮૫૨ માં મરી ગયો ત્યારે ૮૦ વરસનો હતો, હવે તે માણસ કયા વરસમાં જનમ્યો હતો?

(૧૦) નેપોલીઅન ૧૭૬૯ માં જનમ્યો હતો, ત્યારે ૧૮૧૫ માં કેટલો મોટો હોવો ાજોઇએ? અને તે ૧૮૨૧ માં મરણ પામ્યો ત્યારે તેની ઉમર કેટલી હશે?

(૧૧) કાવરાજીએ હોરમસજી પાસે ૬૫૪૮ રૂ. ઉછીના લીધા પછી ૧૮૭૪ રૂ. હોરમસજીને કાવશજીએ પાછા આપ્યા; હવે હોરમસજી, કાવશજી પાસે બીજા કેટલા રૂપિઆ માગે?

(૧૨) એક માણસને વરસ દહાડે ૩૧૧૩૦ રૂ. મળેછે પણ તેમાંથી સરકારને ૨૧૯૦ રૂ. કર આપે છે ત્યારે તેની પાસે બાકી શું રહેશે?

(૧૩) સરકારને એક વરસની ૫૫૪૧૧૧૨૦ રૂ. ની આવક છે, અને ૬૫૩૧૧૧૦ રૂ. ખરચ છે ત્યારે બાકી શું રહેશે?

ગુણાકાર.

મનોયત્ન, ૩.

(૧) ૨૨૦૮૫×૯ (૨) ૩૯૬૮૩૬૧×૧૨

(૩) ૯૭૦૬૩×૨૫ (૪) ૬૪૮૮૯૨×૭૭

(૫) ૩૮૨૬૦×૯૬ (૬) ૫૮૩૬૬૪×૧૨૧

(૭) ૪૧૩૩૩૫૦×૧૧૦૦ (૮) ૬૨૬૦૯૫×૩૦૮

(૯) ૨૫૦૬૩×૨૮૯૦ (૧૦) ૧૦૮૦૦×૭૮૦૦

(૧૧) ૬૪૮૦૪૯×૭૪૦૬૩ (૧૨) ૮૯૬૩૮૫×૬૬૮૭૪૦૦

(૧૩) ૪૬૩૮૨૭૧૯×૫૦૦૦૦૦૯૨ (૧૪) ૫૨૬૭૩૦૪૬૯×૫૯૦૭૩૪

(૧૫) મારા પાસે ૩ કોથળી છે તે દરેક કોથળીમાં ૧૭૦ રૂ. છે, બીજી પાંચ કોથળી છે તે દરેકમાં ૨૯૦ રૂ. છે, અને બીજી ૧૨૫૦ રૂ.ની નોટ છે ત્યારે બધા મળીને કેટલા રૂપિઆ હશે?

(૧૬) ૯૬ ટોપલી કેરીની છે અને દરેક ટોપલીમાં ૧૪૪ કેરી છે ત્યારે બધી મળીને કેટલી કેરી હશે?

(૧૭) આગગાડીનો ૧ માઇલનો રસ્તો બાંધવાને ૧૭૧૪૦ રૂ. પડે છે ત્યારે ૫૦ માઇલનો રસ્તો બાંધવાને શું પડશે?

(૧૮) એક ઝાડ ઉપર ૯ ડાંખળી છે, દરેક ડાંખળી ઉપર ૪૫ ફૂલ છે અને દરેક ફૂલ ઉપર ૫૪૯ બી છે ત્યારે બધાં મળીને કેટલાં બી હશે?

ભાગાકાર.

મનોયત્ન, ૪.

(૧) ૫૫૮૯૬૪૯૮÷૭ (૨) ૪૭૯૯૬૪૫૩૦૮૭÷૭૪૦૬૩

(૩) ૪૮૫૪૦૬૫÷૯ (૪) ૪૮૯૬૭૦૬૭÷૧૧૩૮૭૬૯

(૫) ૨૭૬૪૩૫૩૨ ÷ ૧૪ (૬) ૮૨૨૧૭૫૨૩ ÷ ૨૮૩૫૦૮૭
(૭) ૭૬૪૩૮૭૭૫ ÷ ૨૫ (૮) ૨૦૨૪૩૪૫૦ ÷ ૩૪૯૦૨૫
(૯) ૬૯૬૩૭૮૫૬ ÷ ૩૨ (૧૦) ૯૬૧૭૨૧૮૬૯ ÷ ૪૦૫૬૭
(૧૧) ૬૭૦૦૧૨૨૮ ÷ ૪૯ (૧૨) ૩૬૮૬૫૩૬૫૦ ÷ ૩૬૫૦
(૧૩) ૪૪૫૬૭૩૨૮ ÷ ૯૬ (૧૪) ૨૬૩૭૨૫૨૮ ÷ ૬૨૩૬
(૧૫) ૫૬૭૩૧૨૧૨ ÷ ૧૦૮ (૧૬) ૩૧૩૬૩૨૬૪૮ ÷ ૩૨૪
(૧૭) ૬૮૪૩૭૧૧૬ ÷ ૧૩૨ (૧૮) ૪૭૬૮૩૮૯૦ ÷ ૭૨૯
(૧૯) ૯૦૦૪૨૪૮૯૬ ÷ ૫૪૩૨૧ (૨૦) ૪૭૯૯૬૪૫૩૦૮૭ ÷ ૮૯૬૩૮૫
(૨૧) ૯૬૧૭૨૧૮૬૯ ÷ ૪૦૫૬૭ (૨૨) ૧૪૧૬૮૪૩૭૫ ÷ ૮૦૯૬૨૫

(૨૩) એક સ્કુલમાંનાં છોકરાંના હાથનાં આંગળાં ૧૯૭૦ છે ત્યારે બધાં મળી કેટલાં છોકરાં હશે ?

(૨૪) ૨૪૭૧ કરવાને ૭ કેટલી વખત લેવા જોઇએ ?

(૨૫) એવા આંકડો શોધી કાઢો કે જેને ૧૨ એ ગુણીએ તો ગુણાકારનો જવાબ ૨૮૫૬ આવે.

(૨૬) એક માણસની ૨૮ દહાડાની આવક ૨૩૮૨૮ રૂ. છે, તો દરરોજની શી આવક થશે ?

(૨૭) ૯૬ ચોપડીનાં ૧૦૬૫૬ પાનાં છે ત્યારે દરેક ચોપડીની અંદર કેટલા પાનાં હશે ?

(૨૮) ૧૦૩ માઇલ આગગાડીનો રસ્તો બાંધવાને ૬૬૬૪૪૦૯ રૂ. પડે છે ત્યારે દર માઇલનું શું પડશે ?

(૨૯) એક આગગાડી ૯૨૪ માઇલ ૪૪ કલાકમાં જાય છે, ત્યારે કલાકના કેટલા માઇલ જશે ?

(૩૦) ૧૯૫૪૪ મણ અનાજ ૨૪૪૩ માણસને વેહેંચી આપો.

કોષ્ટક.

(૧) પૈસાનું કોષ્ટક.

૩ પાઈ	૧ દોઢીઓ.
૪ પાઈ	૧ ફદિયું.
૩ ફદિયા	૧ આનો.
૪૮ ફદિયાં	૧ રૂપિઓ.
૪ દોઢીઆં	૧ આનો.
૧૨ પાઈ	૧ આનો.
૧૬ આના	૧ રૂપિઓ.
૧૫ રૂપિઆ	૧ મોહોર.
૮ બેઆની	૧ રૂપિઓ.
૪ પાવલી	૧ રૂપિઓ.
૨ અર્ધા	૧ રૂપિઓ.
૨ શિલિંગ	૧ રૂપિઓ.
૬૪ દોઢીઆં	૧ રૂપિઓ.

(૨) અંગ્રેજી પૈસાનું કોષ્ટક.

૪ ફારદિંગ	૧ પેની.
૧૨ પેન્સ	૧ શિલિંગ.
૨૦ શિલિંગ	૧ પૌન્ડ.
૨ શિલિંગ	૧ ફ્લોરીંગ.
૫ શિલિંગ	૧ ક્રાઉન.
૨૧ શિલિંગ	૧ ગીની.
૨૭ શિલિંગ	૧ માઇડર.

(૩) સોના રૂપાંનું કોષ્ટક.

૬ ચોખા ભાર	૧ રતિ.
૩ રતિ	૧ વાલ.
૨૮ વાલ / ૪૦ વાલ (મુંબઈ.)	૧ તાલો.
૨૮ તોલા	૧ શેર.

(૪) અંગ્રેજી સોનાંનું કોષ્ટક.

૨૪ ગ્રેન	૧ પેનીવેટ.
૨૦ પેનીવેટ	૧ ઔંસ.
૧૨ ઔંસ	૧ પૌન્ડ.

(૫) કાપડ ભરવાનું કોષ્ટક.

૨ આંગળ	૧ તસુ.
૨૪ તસુ	૧ ગજ.
૩૨ તસુ	૧ વાર.

(૬) અંગ્રેજી કાપડ ભરવાનું કોષ્ટક.

૨૧ ઇંચ	૧ નેલ.
૪ નેલ	૧ ક્યાર્ટર.
૪ ક્યાર્ટર	૧ યાર્ડ.
૫ ક્યાર્ટર	૧ ચલ.

(૭) સાધારણ તોલનું કોષ્ટક.

૪॥ ટાંક ....૧ અધોળ.
૨ અધોળ............૧ નવટાંક.
૨ નવટાંક ....૧ પાશેર.
૨ પાશેર ....૧ અચ્છેર.
૪ પાશેર ....૧ શેર.
૧૦ શેર ... ...૧ તોલું.
૪૦ શેર..............૧ મણ.
૧૨ મણ ....૧ માણી.
૧૬ મણ ... .૧ કળશી.
૨૦ મણ ....૧ ખાંડી.
૩૨ મણ ....૧ બેકીયું.

(૮) અંગ્રેજી તોલનું કોષ્ટક.

૧૬ ડ્રામ...............૧ ઔંસ.
૧૬ ઔંસ ....૧ પૌન્ડ(રતલ)
૧૪ પૌન્ડ ....૧ સ્ટોન.
૨૮ પૌન્ડ ....૧ ક્યાર્ટર.
૪ ક્યાર્ટર ....૧ હંડ્રવેટ.
૨૦ હંડ્રવેટ..........૧ ટન.

(૯) જમીન ભરવાનું કોષ્ટક.

૪ આંગળ...............૧ મુઠી.
૩૫ મુઠી ....૧ કાઠી.
૨૦ કાઠી ....૧ વસો.
૨૦ વસા ....૧ વિંઘું.

(૧૦) અંગ્રેજી ચોરસ માપ.

૧૪૪ ચોરસ ઇંચ....૧ ચોરસ ફુટ.
૯ ચો. ફુટ........૧ ચો. યાર્ડ.
૩૦। ચો. યાર્ડ........૧ ચો. પોલ.
૪૦ પોલ ....૧ રુડ.
{ ૪ રુડ...........૧ એકર.
{ ૪૮૪૦ ચો. યાર્ડ.
૬૪૦ એકર ....૧ માઇલ.

(૧૧) ધાન્ય ભરવાનું કોષ્ટક.

૨ નવટાંક...........૧ પાશેર.
૨ પાશેર ....૧ ટીપરી.
૨ ટીપરી ....૧ શેર.
૪ શેર ....૧ પાયલી.
૧૬ પાયલી..........૧ ફરો.
૮ ફરા...............૧ ખાંડી.
૨૫ ફરા.......... ...૧ મુડો.

(૧૨) અંગ્રેજી ધાન્ય ભરવાનું કોષ્ટક.

૨ પાઇંટ..........૧ ક્યાર્ટ.
૪ ક્યાર્ટ ....૧ ગ્યાલન.

૨ ગાલન.........૧ પેક.
૪ પેક ....૧ બુશલ.
૮ બુશલ ....૧ કવાર્ટર.
૫ કવાર્ટર ....૧ ઉવે.
૨ ઉવે.............૧ લાસ્ટ.

(૧૩) અંતર ભરવાનું કોષ્ટક.

૮ જવ ....૧ આંગળ.
૨૪ આંગળ ....૧ હાથ.
૪ હાથ ....૧ દંડ.
૨૦૦૦ દંડ...........૧ ગાઉ.
૪ ગાઉ ......૧ જોજન.

(૧૪) અંગ્રેજી અંતર માપવાનું કોષ્ટક.

૧૨ ઇંચ...........૧ ફૂટ.
૩ ફૂટ ....૧ યાર્ડ.
૫॥ યાર્ડ ....૧ પોલ.
૪૦ પોલ ....૧ ફર્લીંગ.
૮ ફર્લીંગ ... } ૧ માઇલ.
૧૭૬૦ યાર્ડ .... }
૩ માઇલ ....૧ લીગ.

(૧૫) અંગ્રેજી ઔષધનું કોષ્ટક

૨૦ ગ્રેન..............૧ સ્કૂપલ.
૩ સ્કૂપલ..........૧ ડ્રામ.
૮ ડ્રામ ....૧ ઔંસ.
૧૨ ઔંસ ....૧ પૌન્ડ.

(૧૬) અંગ્રેજી ઘન માપનું કોષ્ટક.

૧૭૨૮ ઘન ઇંચ....૧ ઘન ફૂટ.
૨૭ ઘન ફૂટ ...૧ ઘન યાર્ડ.

(૧૭) વખતનું કોષ્ટક.

૬૦ સેકન્ડ.......૧ મિનિટ.
૬૦ મિનિટ .....૧ અવર.(કલાક)
૨૪ અવર........૧ દિવસ.
૭ દિવસ.......૧ અઠવાડીઉં.
૧૫ દિવસ.......૧ પખવાડીઉં.
૪ અઠવાડીયાં.૧ મહિનો.
૩૦ દિવસ........૧ મહિનો.
૧૨ મહિના ...૧ વરસ.
૩૬૫ દિવસ........૧ વરસ.

(૧૮) ૭૦૦૦ ગ્રેનટ્રાય સુનાનું)= ૧ પૌન્ડ એવોર્ડુપાઇસિ (તોલનું)

૫૭૦૦ ગ્રેન ટ્રાય...૧ પૌન્ડ ટ્રાય.

(૧૯) દેશી વખ્તનું કોષ્ટક.

૬૦	વિપળ........	૧	પળ.
૬૦	પળ	૧	ઘડી.
૭ાા	ઘડી	૧	પોહોર.
૮	પોહોર	૧	રાત્રી દિવસ.
૭	દિવસ........	૧	અઠવાડીયું.
૧૫	તિથિ.......	૧	પખવાડીયું.
૨	પખવાડીયાં.	૧	ચંદ્ર માસ.
૧૨	ચંદ્ર માસ.	૧	ચંદ્ર વરસ.

(૨૦) કાગળની ગણત્રીનું કોષ્ટક.

૧૨	તાવ...............	૧	દઝન.
૨૪	તાવ............	૧	ધા (દસ્તો)
૨	દઝન............	૧	કવાયર.
૨૦	કવાયર	૧	રીમ.
૨૦	ધા....		
૨	રીમ...............	૧	બંદલ.
૧૦	રીમ..............	૧	બેલ.

(૨૧) અંગ્રેજી મહિનાનાં નામ તથા દિવસ.

૩૧	જાન્યુઆરી.	૩૧	જુલાઈ.
૨૮ / ૨૯	ફેબ્રુઆરી.	૩૧	આગસ્ટ.
૩૧	માર્ચ.	૩૦	સપ્ટેમ્બર.
૩૦	એપ્રીલ.	૩૧	અકટોબર.
૩૧	મે.	૩૦	નોવેમ્બર.
૩૦	જુન.	૩૧	ડીસેમ્બર.

(૨૨) હિંદુઓનાં મહિના.

કાર્તક.	વૈશાખ.
માગસર.	જેઠ.
પોષ.	આષાડ.
માહા.	શ્રાવણ.
ફાગણ.	ભાદરવો.
ચૈતર.	આસો.

(૨૩) અંગ્રેજી અને દેશી પૈસા વચ્ચે સંબંધ.

ફારદીંગ ....૨ પાઈ.

પેની... ....૮ પાઈ–ફદિયું.

શિલિંગ....અર્ધો રૂપીઓ–૮ આના.

ક્રાઉન ....૨ાા રૂપિઆ.

પૌંડ....................૧૦ રૂપિઆ.

ગિની ....૧૦ાા રૂપિઆ.

ભાંજણી (ઉતરતી)

મનોયત્ન, ૫.

(૧) ૬ રૂપિઆની પાઇ કરો.
(૨) ૨૫ રૂપિઆની પાઇ કરો.
(૩) ૯૪૦ રૂપિઆની પાઇ કરો.
(૪) ૯૪૫૫ રૂપિઆ ૧૨ આનાની પાઇ કરો.
(૫) ૫૪૭૬ રૂપિઆ ૯ આના ૬ પાઇની પાઇ કરો.
(૬) ૯૪૩૨ રૂપિઆ ૭ આના ૭ પાઇની પાઇ કરો.
(૭) ૯૪૫૭ આનાની પાઇ કરો.
(૮) ૬૩૪૨૧ આનાની પાઇ કરો.
(૯) ૭૯૩૨૧ આના ૭ પાઇની પાઇ કરો.
(૧૦) ૯૪૫૬ રૂપિઆના દોઢીઆં કરો.
(૧૧) ૯૪૩૨ રૂપિઆની બે આની કરો.
(૧૨) ૯૭૬૩ રૂપિઆની પાવલી કરો.
(૧૩) ૬૩૭૯ રૂપિઆ ૭ આનાનાં ફદિયાં કરો.
(૧૪) ૯૨ ખા. ૩ મ. ૧૪ શે. ૧ પા. ૧ ન. નાં નવટાંક કરો.
(૧૫) ૯૩૪ ખાં. ૧૭ મ. નાં પાશેર કરો.
(૧૬) ૪૫૯ ખાંડીના અધોલ કરો.
(૧૭) ૪૦૦ મણના અચ્છેર કરો.
(૧૮) ૩૯૯ મ. ૯ શે. ૧ અચ્છેર. ૧ પા. ૧ ન. નાં અધોળ કરો.
(૧૯) ૯ ગજ. ૪ તસુનાં આંગળ કરો.
(૨૦) ૫૧ ગજ. ૨ તસુ. ૧ આંગળનાં આંગળ કરો.
(૨૧) ૯ ફરા. ૭ પાયલી. ૩ શેર. ૧ ટીપરીની ટીપરી કરો.
(૨૨) ૯૧ ફરા, ૬ પાલી. ૦ શેર. ૧ ટીપરીની ટીપરી કરો.

(૨૩) ૪૧ તોલાની રતિ કરો.
(૨૪) ૯૮ તોલા ૩૭ વાલની રતિ કરો.
(૨૫) ૯૪૦ વાલના ચોખાભાર કરો.
(૨૬) ૪૧ વ. ૯ મ. ૨૫ દી. ૬ ક. ૨૫ મિનિટ ૨૫ સે. ની સેકન્ડ કરો.
(૨૭) ૯૪૦ વરસના કલાક કરો.
(૨૮) ૯૪૦ વરસના દિવસ કરો.
(૨૯) ૯ દિ. ૨૩ ક. ૦ મિ. ૨૩ સે. ની સેકન્ડ કરો.
(૩૦) ૬૫૭ ટં. ૨ હં. ૩ ક. ના પૌન્ડ કરો.
(૩૧) ૬૩૪૫ ટં. ૧ હં. ૨ ક. ૨૨ પૌ. ના ઔંસ કરો.
(૩૨) ૯૪૩૨ હંડ્રવેટના ડ્રામ કરો.
(૩૩) ૫૭૬૭ કયારટરના ડ્રામ કરો.
(૩૪) ૬ પૌં. ૩ ઔં. ૨ પેની. ૧૨ ગ્રે. ના ગ્રેન કરો.
(૩૫) ૭૭ ઔંસ. ૩ પેનીવેટના ગ્રેન કરો.
(૩૬) ૯૦ પૌં. ૪ ઔં. ૩ ડ્રા. ૨ સ્કૂ ૬ ગ્રેનના ગ્રેન કરો.
(૩૭) ૨૨૦ ઔંસના સ્કૂપલ કરો.
(૩૮) ૫૭૯૦ યાર્ડના ઇંચ કરો.
(૩૯) ૭૦ પો. ૩ યા. ૧ ફૂ. ૬ ઇં. ના ઇંચ કરો.
(૪૦) ૯૯૦ માઇલના ફૂટ કરો.
(૪૧) ૯ લી. ૨ મા. ૩ ફ. ૨ યા. ૨ ફૂ. ૧૧ ઇં. ના ઇંચ કરો.
(૪૨) ૯ એકરના ચોરસ ઇંચ કરો.
(૪૩) ૪૦ એ. ૨ રૂ. ૪ પો. ૩ ચો યા. ૬ ચો. ફી. ૧૪ ચો. ઇં. એના ચોરસ ઇંચ કરો.
(૪૪) ૮૪ પૌં. ૫ શિ. ૭ પે. ની પેન્સ કરો.

(૪૫) ૬૪૦ પૌં. ૦ શિ. ૧૧ પે. ૩ ફા. ની ફાર્દિંગ કરો.
(૪૬) ૬૯૪૫ પૌં. ની શિલિંગ કરો.
(૪૭) ૬૩૪૫૬ શિ. ની અર્ધી પેન્સ કરો.
(૪૮) ૧૨૪૭૮ ૦ાા ગીનીનાં ફ્લોરિનાં કરો.
(૪૯) ૧૨૩૪૭ પૌં. ની પૈ. કરો.
(૫૦) ૬૧૪ પૌં. ૬ શિ. ૬ પૈ. ની છ પેન્સ કેટલી ?
(૫૧) ૯૮૭ ગીનીના રૂપિઆ કરો.

ભાંજણી (ચઢતી.)

મનોયત્ન, ૬.

(૧) ૯૪૫૭૬ પાઇના આના કરો.
(૨) ૬૩૪૯ પાઇના રૂપિઆ કરો.
(૩) ૬૩૪૯ આનાના રૂપિઆ કરો.
(૪) ૩૭૨૩ દોઢીઆંનાં રૂપિઆ કરો.
(૫) ૯૩૪૭ બેઆનીના રૂપિઆ કરો.
(૬) ૯૬૭૬૦ આનાની મોહોર કરો.
(૭) ૯૪૩૨૧ નવટાંકના મણ કરો.
(૮) ૬૩૨૧૭૬૩ અધોળની ખાંડી કરો.
(૯) ૬૩૨૯૭ શેરની ખાંડી કરો.
(૧૦) ૬૩૪૯૨ આંગળના ગજ કરો.
(૧૧) ૬૩૭૫ તસુના ગજ કરો.
(૧૨) ૯૪૩૨૧૨ ટીપરીના ફરા કરો.
(૧૩) ૬૩૨૯૪ પારોરના ફરા કરો.
(૧૪) ૬૩૪૯ ટીપરીની પાયલી કરો.
(૧૫) ૬૩૪૯ રતિના તોલા કરો.
(૧૬) ૫૭૯૩૬ ચોખા ભારના તોલા કરો.
(૧૭) ૪૬૭૯૩૨૦૦૦ સેકન્ડના વરસ કરો.

(૧૮) ૬૯૪૯૫૭ મિનિટના દહાડા કરો.

(૧૯) ૯૨૩૧૭ કલાકના વરસ કરો.

(૨૦) ૯૪૩૫૭૯ ગ્રામના ટન કરો.

(૨૧) ૯૩૪૭૬ પૌન્ડના હંડ્રવેટ કરો.

(૨૨) ૯૪૩૭૦ ગ્રેનના પૌન્ડ કરો. (સોના રૂપાંનું કોષ્ટક.)

(૨૩) ૬૩૪૫૭ સ્ક્રૂપલના ઔંસ કરો.

(૨૪) ૯૩૪૫૭ પેનીવેટના પૌન્ડ કરો.

(૨૫) ૯૪૩૫૭૬ ઈંચના વાર કરો.

(૨૬) ૭૬૩૨૪૯૬ ફૂટના માઇલ કરો.

(૨૭) ૯૩૧૭૬૨૪ ઈંચના ફર્લાંગ કરો.

(૨૮) ૬૩૫૭૯૧ યાર્ડના લીગ કરો.

(૨૯) ૬૩૯૨૧૭૬૯ ચોરસ ઈંચના એકર કરો.

(૩૦) ૯૩૨૭૧૯૪ ચોરસ યાર્ડના ચોરસ માઇલ કરો.

(૩૧) ૯૪૩૨૧૭૬ ઘન ઈંચના ઘન યાર્ડ કરો.

(૩૨) ૬૩૪૫૭૧ પાંઇન્ટના ગ્યાલન કરો.

(૩૩) ૯૩૪૫૭ ફાર્દિંગના પૌન્ડ કરો.

(૩૪) ૨૮૩૨૦૪ અર્ધી પેન્સના પૌન્ડ કરો.

(૩૫) ૬૩૨૧ પેન્સની શિલિંગ કરો.

(૩૬) ૬૭૨૯૪ શિલિંગના પૌન્ડ કરો.

(૩૭) ૬૩૯૭૬ પેન્સના પૌન્ડ કરો.

(૩૮) ૩૪૨૭૨ અર્ધી પાઇની ૧ ગીની કરો.

(૩૯) ૪૭૮૯૮૩૫ સવા ફદિયાંનાં ૦ા કો. કરો.

(૪૦) ૩૪૫૬૨૭ અર્ધી પેન્સના ૦ા સાવરેન કરો.

(૪૧) ૪૫૬૭૮ પાઇના પૌન્ડ કેટલા ?

(૪૨) ૫૧૭૬૮૪૦ા કો. માં કેટલી ગીની થશે ?

વિવિધ (સરવાળા.)

મનોયત્ન, ૭.

(૧)

રૂ.	આ.	પા.
૭૭	૯	૩
૮૨	૩	૪
૯૭૧	૭	૬
૯૨૩	૧૧	૧૧
૯૪૫	૭	૧૦

(૨)

રૂ.	આ.	પા.
૯૪૫	૬	૭
૯૨૦	૭	૬
૯૨૫	૬	૧૧
૯૪૭૨	૭	૧૧
૯૩૨	૧૧	૧૦

(૩)

રૂ.	આ.	પા.
૬૬	૭	૫
૯૯	૩	૭
૧૨	૦	૫
૯	૩	૭
૯૪૩	૭	૫

(૪)

ખાં.	મ.	શે.	પા.	ન.	અ.
૨૮	૭	૪	૨	૧	૧
૮૪	૧૨	૩૮	૩	૦	૧
૯૪૦	૧૦	૩૦	૨	૧	૦
૫૫	૧૯	૩૫	૩	૧	૧
૬૬	૧૫	૩૧	૧	૦	૧

(૫)

મ.	શે.	પા.
૯૯	૧૬	૩
૨૦૦	૩	૨
૪૦૯	૧૬	૨
૭૨૨	૧૧	૨
૯૪૫	૩૫	૦

(૬)

ગ.	ત.	આં.
૯૦	૧૮	૧
૩૩	૭	૦
૪૪	૫	૧
૪૦	૧૯	૧
૪૪૫	૧૯	૦

(૭)

ગ.	ત.	આં.
૯૪૫	૭	૧
૯૪૭	૧૯	૧
૧૨૭૦	૨૩	૦
૩૪૫	૬	૧
૯૫૦	૭	૧

(૮)

ખાં.	ફ.	પા.	શે.	ટી.
૯૫૦	૭	૪	૨	૧
૯૩૩	૬	૩	૩	૧
૬૩૭	૭	૫	૨	૦
૫૯૯	૬	૧૫	૧	૧
૭૭	૭	૧૪	૨	૦

(૯)

ખાં.	ફ.	પા.	શે.
૯૪૫૭	૭	૭	૩
૧૨૩૪૯	૫	૬	૨
૬૩૪૦૦	૨	૫	૩
૫૭૬૯	૪	૪	૨
૭૨૧૩	૬	૧૫	૧

(૧૦)

તો.	વા.	ર.
૫૫	૩૪	૨
૬૭૨	૩૦	૧
૭૮૦	૧૫	૨
૬૬	૧૦	૧
૭૮	૦	૦

(૧૧)

તો.	વા.	ર.
૫૭૬	૪	૧
૬૭૨૦	૩	૨
૫૯૪૦	૩૯	૧
૯૦૨૦	૦	૧
૯૪૪૪	૩૬	૦

(૧૨)

વ.	મ.	દિ.	ક.	મિ.	સે.
૩૩	૯	૨૨	૨૩	૫૯	૫૦
૧૭	૮	૨૧	૨૦	૪૦	૯
૧૬	૭	૧૭	૧૭	૩૭	૬
૫૫	૬	૯	૫	૯	૫૦
૯૯	૪	૭	૬	૪૨	૪૦

(૧૩)	વ.	મ.	દિ.	ક.
	૬	૩	૪	૨૧
	૨૫	૯	૨૭	૨૨
	૫૨૫	૬	૨૮	૧૯
	૩૩૪	૫	૭	૪
	૩૪૯	૯	૨	૨૩

(૧૬)	પાં.	શિ.	પે.	ફા.
	૯૪૦	૬	૭	૨
	૩૪૫૦	૩	૨	૧
	૬૩૪૦	૭	૩	૧
	૯૫૪૦	૫	૧૧	૩
	૫૩૯	૪	૭	૨

(૧૪)	પાં.	શિ.	પે.
	૯૪૫	૭	૬
	૯૪૩	૧૨	૧૧
	૯૩૩	૧૨	૬
	૬૭૫	૧૩	૧૧
	૫૭	૯	૯

(૧૭)	પાં.	શિ.	પે.
	૯	૩	૪
	૨૭	૯	૮
	૬	૨	૧
	૭	૫	૭
	૭	૦	૪

(૧૫)	પાં.	શિ	પે.	ફા.
	૯	૧૩	૬	૨
	૨૪	૭	૨	૧
	૧૯	૭	૬	૩
	૨૨	૪	૯	૩
	૪૫	૭	૭	૨

(૧૮)	ટ.	હં.	ક.	પાં.
	૧૭	૭	૩	૨૭
	૧૯	૧૭	૨	૨૨
	૧૩	૧૨	૩	૧૫
	૨૭	૩	૧	૭
	૪૦	૪	૩	૧૯

(૧૯)

ટ.	હં.	ક.	પૌં.	ઔં.	ડ્રામ.
૯૪૫	૧૨	૩	૨૭	૮	૫
૭૬૩	૧૪	૦	૧૬	૭	૬
૫૪૪૨	૯	૨	૩	૯	૩
૭૯૩	૧૧	૧	૪	૧૧	૧૫
૪૪	૧૯	૦	૯	૧૪	૧૩

(૨૦)

પૌં.	ઔં.	પે.	ગ્રેન.
૪૬	૩	૧૨	૯
૪૭	૯	૬	૯
૪૯	૧૧	૧૮	૪
૫૫	૭	૧૨	૧૩
૪૯	૧૦	૧૩	૧૭

(૨૧)

યા.	ફૂ.	ઈં.
૯૪૪	૨	૬
૪૪	૨	૭
૧૪૭	૧	૧૧
૯૯	૦	૧૦
૨૯૭	૧	૧૧

(૨૨)

મા.	ફ.	યા.	ફૂટ.	ઈં.
૯૪૫	૭	૧૨૦	૨	૧૧
૯૪૭	૩	૨૦૦	૨	૯
૬૩૪	૬	૪૪	૦	૧૧
૯૯	૭	૧૧	૨	૯
૬૩૪	૭	૧૫	૧	૧૦

(૨૩) એક સિપાઈ મોહોલામાં પૈસા એકઠા કરવા નીકળ્યો, પેહેલા ઘરમાંથી ૧ રૂ. ૧૪ આ., બીજામાંથી ૨૦ રૂ. ૧ આ., ત્રીજામાંથી ૫ રૂ. ૧૨ આ. ૯ પા., ચોથામાંથી ૭૩ રૂ. ૫ આ. ૩ પા., પાંચમામાંથી ૮ રૂ. ૧૧ આ., છઠ્ઠામાંથી ૮૮ રૂ. ૧૩ આ., એકઠા કર્યા, ત્યારે બધા મળીને કેટલા પૈસા એકઠા કીધા ?

(૨૪) એક માણસે ઘર બંધાવ્યું તેમાં નીચે પ્રમાણે ખરચ થયો :— ભોંય ભાડું ૨૫૦૦ રૂ., કડિયાને ૪૨૪૮ રૂ. ૧૨ આ., સુતારને ૬૨૧૭ રૂ.

૧૪ આ., નળીઆંવાળાને ૭૮૦ રૂ., ચિતારાને ૧૪૦૬ રૂ. ૧૦ આ. ૧૦ પા., સુહારને ૧૭૯ રૂ. ૬ આ., કાચવાળાને ૭૪૯ રૂ. ૭ આ. ૬ પા., ત્યારે તેને બધો ખરચ શું થયો ?

(૨૫) એક વેપારીએ ૯૪ પૌં. ૧૩ શિ. ૭ પે. ૨ ફા. એ માલ વેચાતો લીધો, તે માલને પેક કરવાને ૧૩ શિ. ૭ પે. ૩ ફા. પડી, ગાડી ભાડું ૧ પૌં. ૧૭ શિ. ૧૦ પે. ૩ ફા. થયું., હેલ ૩ શિ. ૯ પે. ૨ ફા. થઈ અને બીજા પરચુરણ ખરચ ૨ પૌં. ૯ શિ. ૫ પે ૨ ફા. થયો, ત્યારે તે માલ તે વેપારીને કેમ પડ્યો ?

વિવિધ બાદબાકી.

મનોયત્ન, ૮.

	રૂ.	આ.	પા.
(૧)	૯૯	૭	૬
	૭૧	૧૨	૫
(૨)	૪૯૫	૭	૬
	૪૯૦	૧૨	૭
(૩)	૪૯૫૭૬	૩	૧
	૪૮૫૭૬	૩	૭
(૪)	૯૩૪૦૬	૧૧	૬
	૯૨૦૯૯	૧૨	૫

(૫)	ખાં.	મ.	શે.	પા.	ન.	અ.
	૯૪૨	૩	૧૪	૨	૧	૧
	૯૪૦	૬	૧૫	૩	૧	૦

(૬)	મ	શે.	પા.	ન.
	૬૩૪૦	૩	૩	૧
	૬૨૫૦	૪	૦	૧

(૭)	ખાં.	મ.	શે.	પા.
	૭૬૨૦૯	૯	૭	૨
	૬૭૯૯	૯	૭	૩

(૮)	ગ.	ત.	આં.
	૯૪૦	૫	૧
	૯૩૧	૬	૧

(૯)	ગ.	ત.	આં.
	૪૪૫૧	૦	૦
	૪૦૬	૦	૧

(૧૦)	આં.	ફૂ.	પા.	શો.	ટી.
	૯૪૦	૭	૨	૨	૧
	૯૩૯	૭	૩	૩	૧

(૧૧)	આં.	ફૂ.	પા.
	૬૭૯	૩	૭
	૬૫૯	૬	૮

(૧૨)	તો.	વા.	ર.
	૯૪૦	૩૩	૧
	૬૩૯	૨૬	૨

(૧૩)	તો.	વા	ર.
	૬૭૫૬	૧૭	૨
	૩૪૭૭	૧૮	૧

(૧૪)	વ.	મ.	દિ.	ક.	મિ.
	૬૯	૭	૭	૭	૭
	૬૦	૭	૭	૭	૮

(૧૫)	વ.	મ.	દિ.	ક.	મિ.	સે.
	૩૯૪૦	૯	૦	૬	૨૯	૩૦
	૩૯૩૯	૯	૦	૬	૪૫	૩૬

(૧૬)	પોં.	શિ.	પે
	૯૪૦	૬	૭
	૯૩૫	૭	૮

(૧૭)	પોં.	શિ.	પે.
	૩૯૦૪	૭	૫
	૩૯૦૦	૭	૯

(૧૮)	પોં.	શિ.	પે.	ફા.
	૭૭૯	૯	૦	૩
	૭૦૯	૯	૩	૩

(૧૯)	પોં.	શિ.	પે.	ફા.
	૫૬૩૦	૭	૩	૨
	૩૨૭૯	૧૧	૧૧	૩

(૨૦)	ટં.	હં.	ક.	પોં.
	૨૩૧	૧૬	૩	૧૩
	૨૨૯	૧૫	૩	૧૪

(૨૧)	ટં.	હં.	ક.	પો.	ઔં.	ડ્રા.
	૧૯૪૦	૭	૩	૦	૯	૬
	૧૮૩૮	૭	૩	૦	૯	૭

(૨૨)	પોં.	ઔં.	પે.	ગ્રે.
	૪૨૦	૯	૬	૧૧
	૩૧૯	૧૧	૭	૧૪

(૨૩)	યા.	ફૂ.	ઈં.
	૪૨	૧	૯
	૩૯	૨	૧૦

(૨૪)	મા.	ફ.	યા.	ફૂ.	ઈં.
	૧૬૭૯	૪	૧૯	૨	૧૧
	૧૫૭૯	૪	૫૯	૧	૯

(૨૫)	પોં.	ઔં.	ડ્રા.	સ્કૂ.	ગ્રે
	૯૭૦	૮	૭	૧	૯
	૬૭૯	૯	૭	૨	૧૬

(૨૬) એદલજીએ બમનજીને ૧૦૦૦ રૂ. ઉછીના આપ્યા, ત્યાર પછી બમનજી પાસે એદલજીએ ૭૩૬ રૂ. ૩ આ. ૩ પા. નો સામાન વેચાતો લીધો; હવે એદલજી બમનજી પાસે હજી શું માંગે?

(૨૭) એક મજુર ૯ શિ. કમાયછે, તેની બાયડી ૩ શિ. ૬ પે. કમાય છે, તેનો એક છોકરો ૫ શિ. ૬ પે. અને બીજો છોકરો ૨ શિ. ૯ પે. કમાય છે, અને તેઓ ૨ શિ. ૮ પે. ભાડું આપેછે ત્યારે તેઓની પાસે શું બાકી રહેશે?

(૨૮) એક ચોપડી વેચનારે ૧૫ રૂ. ૧૨ આ. ૯ પા. એ ચોપડી વેચાતી લીધી અને તે ચોપડી ૧૬ રૂ. ૧૨ આ. ૬ પા. એ પાછી વેચી, ત્યારે તેને નફો શું થયો?

(૨૯) મેં એક રેલવેની ટીકેટ ૨ રૂ. ૧૩ આ. ૬ પા. એ લીધી અને ૧૦ રૂ. ની નોટ આપી, ત્યારે મને ટીકેટવાળો પાછું શું આપશે?

(૩૦) મારી પાસે ૫૦ રૂ. ની નોટ હતી તે લઈને બજારમાં ગયો, ત્યાંથી ૨ રૂ. ૪ આ. ના મોજાં લીધાં, ૬ રૂ. ૨ આ. ની ટોપી લીધી, ૨ રૂ. ૧૪ આ. ના બુટ લીધાં અને ૩૮ રૂ. ૯ આ. ૯ પા. નો બીજો સામાન લીધો; ત્યારે મારી પાસે બાકી શું રહ્યું?

(૩૧) એદલજી પાસે ૧૨ રૂ. ૧૨ આ. ૮ પા. છે. બમનજી પાસે ૧૧ રૂ. ૧૪ આ. ૮ પા. છે. જો એદલજી બમનજીને ૯ રૂ. ૧૦ આ. ૧૦ પા. આપે, અને બમનજી એદલજીને ૮ રૂ. ૧૫ આ. ૨ પા. આપે તો કોણની પાસે વધારે થશે? અને કેટલા વધારે?

વિવિધ ગુણાકાર.

મનોયત્ન, ૯.

(૧) રૂ. આ. પા.
૯૪૫ ૭ ૬×૪૫

(૨) રૂ. આ. પા.
૯૪૫ ૬ ૭×૯૯

(૩) રૂ. આ. પા.
૯૪૭૬ ૧૧ ૭×૯૪૫૭

*(૪) ખાં. મ. શે. પા. ન.
૪૪ ૯ ૭ ૨ ૧×૪૯

(૫) ખા. મ. શે. પા. ન. અ.
૪૫૭ ૬ ૨૨ ૧ ૧ ૧×૫૪૧

(૬) મ. શે. પા. ન.
૬૩૦ ૩૭ ૩ ૧×૫૭૯૦

(૭) ગ. ત. આં.
૯૦ ૧૪ ૧×૫૫

(૮) ગ. ત. આં.
૬૪૦ ૧૭ ૧×૯૪૫

(૯) ખાં. કુ. પા. શે. ટી.
૯ ૭ ૭ ૩ ૧ ×૬૯

(૧૦) ખાં. કુ. પા. શે. ટી.
૯૪ ૭ ૫ ૩ ૧×૫૮૯

(૧૧) તો. વા. ર.
૩૭ ૩૭ ૨×૭૯

(૧૨) તો. વા. ર.
૯૯ ૩૨ ૧×૭૯૪૧

(૧૩) વ. મ. દિ. ક. મિ. સે.
૭૭ ૫ ૭ ૧૬ ૧૪ ૫૦×૯૭

(૧૪) વ. મ. દિ. ક. મિ.
૬૩ ૭ ૨૨ ૨૨ ૩૯×૯૩૨૪

(૧૫) પૈ. શિ. પે.
૯૦ ૬ ૭×૭૭

(૧૬) પૈ. શિ. પે.
૪૫૫ ૯ ૩×૫૭૬

(૧૭) પૌં. શિ. પે. ફા.

૩૪૫ ૩ ૧૧ ૩×૫૭૯૪

(૧૮) પૌં. શિ. પે. ફા.

૯૩૪ ૧૭ ૧૧ ૩×૬૩૭

(૧૯) ટં. હં. ક. પૌં. ઔ.

૩૭ ૫ ૩ ૬ ૯×૭૪

(૨૦) ટં. હં. ક. પૌં. ઔં ડ્રા.

૩૪૫ ૯ ૨ ૩ ૭ ૧૨×૭૪૫

(૨૧) ટં. હં. ક. પૌં. ઔ. ડ્રા.

૪૯૭ ૯ ૧ ૨ ૫ ૪×૯૩૫

(૨૨) હં. ક. પૌં. ઔ. ડ્રા.

૧૩ ૦ ૧૫ ૧૪ ૯×૪૯૭૧

(૨૩) પૌં. ઔ. પે. ગ્રે.

૬૫૭ ૯ ૧૨ ૧૧×૪૭

(૨૪) પૌ. ઔ. પે. ગ્રે.

૬૩૩૪ ૯ ૧૧ ૧૧×૪૫૭

(૨૫) પૌં. ઔ. ડ્રા. સ્ક્રૂ. ગ્રે.

૯૪ ૯ ૭ ૨ ૧૫×૯૪૫

(૨૬) ગા. કવાર્ટ. પાઈંટ.

૯૪૫ ૨ ૧×૯૪૫

(૨૭) કવાર્ટર. બુ. પે.

૯૪૩ ૩ ૨×૪૫૭

(૨૮) એ. રૂ. પો.

૧૯ ૩ ૩૩×૯૪

(૨૯) ચો. યા. ચો. ફૂ. ચો. ઈ.

૪૫ ૩ ૧૪૦×૯૪૧

(૩૦) વ. મ. દિ. ક.

૯ ૭ ૭ ૨૧ × ૪૫૯

(૩૧) વ. મ. અ. દિ. ક. મિ. સે.

૩૬ ૫ ૨ ૧ ૭ ૯ ૯×૫૪

(૩૨) મેં ૧૪ ચોપડી વેચાતી લીધી; દરેકની કીંમત ૭ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. છે, ત્યારે બધીનું શું પડશે?

(૩૩) એક રતલ તમાકુની કીંમત ૪ શિ. ૩ પે. પડે તો ૧ હંડ્રવેટનું શું પડશે?

(૩૪) એક ઔંસ સોનાની કીંમત ૨ રૂ. ૯ આ ૨ પા. પડે તે ૧૩૨ ઔંસનું શું પડશે?

(૩૫) એક શેર માખણની કીંમત ૯ આ. ૬ પા. પડે તો ૧૧ મણ ૮ શેરનું શું પડશે?

(૩૬) એક છોકરો ૧૩ વરસનો થયો ત્યારે દર અઠવાડીએ ૫ આના ઊંચા મૂકવા લાગ્યો; હવે ૧૬ વરસનો થયો ત્યારે કેટલા પૈસા એકઠા થયા હશે?

(૩૭) એક ઘરનું ભાડું ૧૭૭ રૂ. ૧૫ આ. ૨ પા. હોય તો એવાં ૮૪ ઘરનું શું ભાડું થશે?

(૩૮) મુંબઈમાં ૨૧૫૦૦૦ ગાય છે, દરેક ગાયના દૂધનું માખણ ૧૭૫ પાં. ૫ ઔંસ થાય છે ત્યારે બધી ગાયનું કેટલું માખણ થશે.?

(૩૯) આઉઠ શોહેર ૨૪૦૦૦ માઇલ છે ત્યારે બધા મળી કેટલા એકર થયા?

વિવિધ ભાગાકાર.

મનોયત્ન, ૧૦.

(૧) રૂ. આ. પા.
૪૪ ૫ ૧ ÷ ૪૩

(૨) રૂ. આ. પા.
૬૬૮ ૬ ૩ ÷ ૪૪૧

(૩) રૂ. આ. પા.
૧૯૫૫ ૦ ૪ ÷ ૪૪૯

(૪) ખાં. મ. શે. પા.
૨૩૭ ૬ ૬ ૧ ÷ ૧૧૦

(૫) મ. શે. પા.
૪૩૯૦ ૩૪ ૧ ÷ ૬૭૧

(૬) ગ. ત. આં.
૧૯૯ ૩ ૧ ÷ ૭૯

(૭) ગ. ત. આં.
૬૫૦ ૧૫ ૦ ÷ ૩૪૭

(૮) ખાં. ક્. પા. શે. ટી.
૯૪૫ ૬ ૩ ૨ ૧ ÷ ૩૪૭

(૯) ખાં. ક્. પા. શે. ટી.
૬૩૪૫ ૫ ૮ ૩ ૧ ÷ ૬૩૯

(૧૦) તો. વા. ર.
૨૩૯ ૨ ૨ ÷ ૧૭૬

(૧૧) તો. વા. ર.
૬૫૭૭ ૩૪ ૦ ÷ ૨૯૩

(૧૨) વ. મ. દિ. ક. મિ.
૩૪૫૭ ૬ ૩ ૨૨ ૬ ÷ ૧૪૭

(૧૩) વ. મ. અ. દિ. ક. મિ.
૯૩૪૫ ૬ ૩ ૫ ૨૨ ૩૨ ÷ ૯૪૫

(૧૪) પૌં. શિ. પે.
૩૭૭ ૦ ૬ ÷ ૬૬

(૧૫) પૌં. શિ. પે.
૧૬૬૩ ૪ ૭ ÷ ૧૭૫

(૧૬) પૌં. શિ.
૬૩૫૪૯ ૧૦ ÷ ૨૩૪૫

(૧૭) ટ. હં. ક. પૌં. ઔં.
૩૪૫ ૬ ૨ ૧૫ ૧૦ ÷ ૯૪

(૧૮) ટ. હં. ક. પૌં. ઔં. ડ્રા.
૭૯૧ ૪ ૩ ૯ ૨ ૨ ÷ ૯૪૫

(૧૯) હં. ક. પૌં. ઔં. ડ્રા.
૨૨૫ ૨ ૦ ૨ ૨ ÷ ૬૩૫

(૨૦) પૌં. ઔં. પે. ગ્રે.
૬૫૯ ૩ ૧૨ ૯ ÷ ૨૧૩

(૨૧) પૌં. ઔં. પે. ગ્રે.
૧૬૩૫ ૦ ૧૮ ૧૬ ÷ ૧૪૫૭

(૨૨) પૌં. ઔં. ડ્રા. સ્ક્રૂ. ગ્રે.
૧૭૭ ૯ ૫ ૨ ૧૮ ÷ ૪૯

(૨૩) પૌં. ઔં. ડ્રા. સ્ક્રૂ. ગ્રે.
૯૪૫ ૭ ૭ ૦ ૧૮ ÷ ૪૪૬

(૨૪) ગા. કવોર્ટ. પાઇન્ટ.
૯૨૬ ૨ ૧ ÷ ૨૦૧

(૨૫) કવોટર. ણુ.
૯૫૬૭ ૪ ÷ ૪૪૫

(૨૬) એ. રૂ. પો.
૯૭૧ ૧ ૧૧ ÷ ૨૩૩

(૨૭) મો. યા. મો. ફૂટ. મો. ઈં.
૪૫૭ ૩ ૫૬ ÷ ૧૪૫

(૨૮) વ. મ. દિ. ક.
૯૪૫ ૭ ૧૧ ૧૧ ÷ ૩૪૭

(૨૯) વ. મ. દિ. ક. મિ.
૧૯૭૬ ૩ ૪ ૯ ૨૨ ÷ ૬૭૪

(૩૦) ૪૩૭૮૯૨ પૌં. ÷ ૩૨૫

(૩૧) ૨૩૯૬૩૪ આ. ÷ ૬૩૭

(૩૨) ૩૪૯૭૬૩ શિ. ÷ ૪૩૮

(૩૩) ૪૭૮૯૨ કવાટર. ÷ ૨૩૧.

(૩૪) એક વેપારીએ ૮ કોથળી કાફીના ૪૬ રૂ. આપ્યા, ત્યારે દરેક કોથળીનું શું પડયું ?

(૩૫) ૭૫ રૂ. ૩ આ. નો ૯ મો ભાગ મને આપો.

(૩૬) ૧ મોહોર ૪ રૂ. ૮ આ. ૧ પા. ૭ છોકરાં વચ્ચે વેંહેંચી આપો

(૩૭) બજારમાં અનાજ ૬૪૯ રૂ. ૪ આને ૪૯ ખાંડી મળે ત્યારે ૧ ખાંડીનું શું પડશે?

(૩૮) ૨૫૦ એકરનું ભાડું ૩૮૧ પો. ૫ શિ. ૫ડે તો ૧ એકરનું શું પડશે?

(૩૯) ૪૧ ફૂટ લાકડું વજનમાં ૧૮ હં. ૩ ક. ૨૬ પો. ૧૪ ઔં. થાય તો ૧ ફૂટ લાકડું વજનમાં કેટલું થશે?

(૪૦) ૩૪૯ ચોરસ યાર્ડ ૧ ચોરસ ફૂટ ૧૧૨ ચોરસ ઇંચના ૮૦ બરાબર ભાગ કરો.

દૃઢ ભાજક.

મનોયત્ન, ૧૧.

(૧) ૧૪૪ અને ૧૬૮
(૨) ૧૭૪ અને ૫૧૨
(૩) ૩૯૯ અને ૩૮૦
(૪) ૧૫૯૬ અને ૧૫૨૦
(૫) ૬૯૬ અને ૨૦૪૮
(૬) ૭૫૫ અને ૨૦૦૦
(૭) ૮૯૮ અને ૧૪૩૦
(૮) ૧૦૭૭૬ અને ૧૬૧૬૦
(૯) ૬૩૮૪ અને ૬૦૮૦
(૧૦) ૧૩૧૦૪ અને ૧૧૦૮૮
(૧૧) ૩૮૦૪ અને ૬૬૯૨ અને ૩૧૫૪૮
(૧૨) ૫૭૦૫ અને ૬૫૫૦
(૧૩) ૪૭૬૦ અને ૫૧૨૮
(૧૪) ૮૧૪, ૧૬૯૨, અને ૮૬૫૮
(૧૫) ૮૫૫૮ અને ૭૯૩૫૬
(૧૬) ૨૧૧૩૬ અને ૧૮૪૯૪

લઘુતમ સાધારણ ભાજ્ય.

મનોયત્ન, ૧૨.

(૧) ૩, ૫, ૬, ૮, ૧૪.
(૨) ૨, ૪, ૨, ૮, ૧૮, ૨.
(૩) ૧૬, ૨૪, ૩૬, ૪૮, ૫૪.
(૪) ૪૪, ૫૦, ૬૬, ૭૮, ૯૦.
(૫) ૧૬, ૩૦, ૭૨, ૯૦, ૧૬,
(૬) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, ૯.

(૭) ૩૦, ૩૨, ૩૬, ૪૦, ૪૮, ૫૦, ૫૪, ૬૦.
(૮) ૨૪, ૨૭, ૩૦, ૩૬, ૭૫, ૯૬, ૨૨૫, ૨૪૦.
(૯) ૨૭, ૪૮, ૧૨૬, ૧૮૯, ૬૩, ૪૨, ૨૧૬.
(૧૦) ૪૨, ૫૦, ૬૦, ૭૨, ૮૪, ૧૨૦.
(૧૧) ૭૮, ૯૬, ૧૪૪, ૧૫૬, ૨૧૦, ૨૫૨.
(૧૨) ૧૬૨, ૧૦૮, ૮૧, ૫૪, ૩૨૪
(૧૩) ૨૧, ૨૭, ૩૬, ૧૯, ૧૮, ૧૧૨.
(૧૪) ૧૦૫, ૧૧૦, ૧૪, ૧૭, ૩૬, ૫૬.
(૧૫) ૫૮, ૮૧, ૧૫૩, ૪૨, ૮૪.

અપુર્ણાંક:—જે અંક આખો ન હોય તેને અપુર્ણાંક કહે છે. જેમ ૩/૪, ૨/૩, ૧/૯. અપુર્ણાંકના ઉપલા આંકડાને અંશ અને નીચલા આંકડાને છેદ કહે છે.

સમઅપુર્ણાંક:—જેમાં અંશ કરતાં છેદ વધારે હોય તેને સમ અપુર્ણાંક કહે છે; જેમ-કે ૪/૫, ૧/૧૧, ૨/૨.

વિષમઅપુર્ણાંક:—જેમાં છેદ કરતાં અંશ વધારે હોય છે અથવા તેની બરાબર હોય છે. ૩/૨ ૯/૫ ૮/૮.

ભાગાનુબંધ પુર્ણાંક:—જેમાં પુર્ણાંક અને અપુર્ણાંક બન્ને હોય. જેમ ૨ ૧/૩, ૪ ૫/૬, ૧ ૨/૫.

અભાગજાતિ અપુર્ણાંક:—જેમાં અપુર્ણાંકના અપૂર્ણાંક આવે છે, એમની વચ્ચે ના આવે છે ૩/૫ × ૩/૪, ૩ ૧/૪ ના ૬ ૧/૩.

મિશ્રઅપુર્ણાંક:—એમાં અંશ ને છેદ બન્ને અપુર્ણાંક હોય છે અથવા બેમાંથી એક અપુર્ણાંક હોય છે.

$$\frac{૨\frac{૨}{૩}}{૩\frac{૪}{૫}};\quad \frac{૩}{૪\frac{૪}{૫}};\quad \frac{૪\frac{૨}{૩}}{૫};\quad \frac{\frac{૩}{૪}\times\frac{૨}{૩}}{\frac{૩}{૪}\times\frac{૪}{૫}}$$

પુર્ણાંકમાં રૂપ આપો.

મનોયત્ન, ૧૩.

(૧) $\frac{૪૫}{૧૧}$; $\frac{૫૬}{૧૩}$; $\frac{૨૫૭}{૧૩}$; $\frac{૫૮૯}{૧૬}$; | (૨) $\frac{૬૭૬}{૧૨૪}$; $\frac{૧૨૩૪}{૧૭}$; $\frac{૫૪૩}{૧૧૧}$; $\frac{૩૪૩}{૬૭૨}$;
(૩) $\frac{૯૮૬૫}{૬૭૫}$; $\frac{૫૬૬૬}{૩૪૬}$; $\frac{૧૨૩૪૫}{૯૩૯}$; $\frac{૪૫૬૬૭}{૬૩૫}$;

અપુર્ણાંકમાં રૂપ આપો.

મનોયત્ન, ૧૪.

(૧) $૯\frac{૨}{૫}$; $૬\frac{૩}{૪}$; $૧૧\frac{૩}{૪}$; $૭\frac{૬}{૨૪}$.

(૨) $૧૯\frac{૧૫}{૧૭}$; $૩૭\frac{૬}{૧૯}$; $૮૫\frac{૨૬}{૫૭}$; $૧૦૫\frac{૧૦}{૬૧}$.

(૩) $૧૨૫\frac{૩૩}{૯૭}$; $૫૭૪\frac{૧૬}{૬૧}$; $૩૦૦\frac{૨૯}{૩૧}$; $૬૫૧\frac{૧૧૩}{૧૧૯}$.

અતિશંક્ષેપ કરો.

મનોયત્ન, ૧૫.

(૧) $\frac{૧૦૬}{૨૪૭}$, $\frac{૨૭૬}{૨૭૭}$, $\frac{૩૩૦}{૬૪૫}$, $\frac{૩૪૧૫}{૬૭૨૫}$.

(૨) $\frac{૩૮૬૦}{૭૭૪૭}$, $\frac{૩૫૨૦}{૩૬૯૬}$, $\frac{૨૦૧૭૦}{૩૦૬૭૭}$, $\frac{૨૧૭૮૦}{૨૩૯૫૮}$.

(૩) $\frac{૭૫૬}{૨૫૧૨૯}$, $\frac{૨૨૫૦}{૩૭૫૦}$, $\frac{૬૮૧૪}{૮૭૪૪}$, $\frac{૩૨૮૯}{૫૮૧૯}$.

(૪) $\frac{૨૧૫૨૦}{૨૩૬૮૦}$, $\frac{૩૭૬૦}{૪૫૬૦}$, $\frac{૬૩૨૯}{૮૮૩૨}$, $\frac{૬૫૫૨}{૬૯૧૬}$.

નીચલાંનો લઘુતમ સમછેદ કાઢો.

મનોયત્ન, ૧૬.

(૧) $\frac{૩}{૪}, \frac{૩}{૮}, \frac{૯}{૧૪}, \frac{૨૪}{૨૫}$.

(૨) $\frac{૫}{૧૨}, \frac{૧૩}{૧૪}, \frac{૭}{૮૧}, \frac{૫}{૧૬}$.

(૩) $\frac{૩}{૨૪}, \frac{૧૪}{૨૩}, \frac{૧૧}{૩૫}, \frac{૯}{૩૨}$.

(૪) $\frac{૭}{૨૪}, \frac{૯}{૨૨}, \frac{૧૪}{૨૨૧}, \frac{૩}{૮}$.

(૫) $\frac{૩}{૪}, \frac{૫}{૬}, \frac{૭}{૧૦}, \frac{૯}{૧૫}$.

(૬) નીચલા અપુર્ણાંકમાં કયું મોટું અને કયુ નાનુ છે.
$\frac{૪}{૭}, \frac{૭}{૮}, \frac{૨}{૫}$ | $\frac{૯}{૧૩}, \frac{૪}{૭}, \frac{૩}{૫}, \frac{૮}{૨૧}$, અને $\frac{૨}{૫}$.

સરવાળા અપુર્ણાંકના.

મનોયત્ન, ૧૭.

(૧) $\frac{૫}{૧૨} + \frac{૪}{૭} + \frac{૨}{૯}$; $\frac{૩}{૪} + \frac{૧}{૨} + \frac{૫}{૬} + \frac{૪}{૯}$.

(૨) $\frac{૧૧}{૨૧} + \frac{૧}{૭૦} + \frac{૭}{૭૭} + \frac{૭}{૯}$.

(૩) $\frac{૧}{૧૨} + \frac{૧}{૧૮} + \frac{૧}{૪૮} + \frac{૧}{૬૪} + \frac{૧}{૧૪૪}$.

(૪) $૨\frac{૬}{૧૧} + ૧૭\frac{૨}{૨૧} + ૬\frac{૧}{૪૨} + ૨૪\frac{૧}{૭} + \frac{૫}{૨}$.

(૫) $૧૭\frac{૪}{૯} + ૧૨૦\frac{૫}{૧૨} + \frac{૨}{૯} + ૬૬\frac{૨}{૨૧} + ૧૦૧\frac{૧૭}{૮૪}$.

(૬) $૯\frac{૨૩}{૪૨} + ૧૩૩\frac{૬}{૧૪} + ૫\frac{૨}{૬} + \frac{૪૩૨}{૧૧૧} + ૧૧૨$.

(૭) $\frac{૧}{૧૨} + \frac{૫}{૧૨} + \frac{૭}{૧૫} + \frac{૩}{૨૦} + ૨\frac{૧}{૧૧}$.

(૮) $\frac{૫}{૧૨} + \frac{૭}{૧૪} + \frac{૧૧}{૧૬} + ૧૬\frac{૯}{૧૮} + \frac{૩}{૧૫}$.

(૯) $૬\frac{૩}{૪} + \frac{૧૭}{૧૮} + \frac{૨૪}{૫૬} + ૧૪\frac{૨}{૩} + ૬\frac{૨}{૫} + ૭$.

(૧૦) $\frac{૧૧}{૧૦} + \frac{૫}{૧૦૦} + \frac{૨૬}{૧૦૦૦} + \frac{૫}{૧૦૦૦૦} + ૨૪$

(૧૧) રૂ.	આ.	પા.	૧૨ પાં.	શિ.	પે.
૧૧	૩	૪ $\frac{૩}{૪}$	૪	૬	૩ $\frac{૪}{૯}$
૫	૭	૬ $\frac{૩}{૫}$	૯	૩	$\frac{૮}{૧૫}$
૭	૧૧	૭ $\frac{૪}{૯}$	૭	૧૦	૧૧ $\frac{૪}{૯}$
૮	૭	૬ $\frac{૭}{૧૨}$	૮	૧૧	૭ $\frac{૫}{૭}$

બાદબાકી.

મનોયત્ન, ૧૮.

(૧) $\frac{૩}{૪}$—$\frac{૧}{૫}$; $\frac{૬}{૭}$—$\frac{૫}{૧૪}$; ૨$\frac{૭}{૯}$—૩$\frac{૩}{૯}$.

(૨) ૨$\frac{૩}{૭}$—$\frac{૩}{૪}$; ૬$\frac{૯}{૧૧}$—૨$\frac{૩}{૫}$; ૭$\frac{૧}{૭}$—$\frac{૩}{૧૪}$.

(૩) ૯—૨$\frac{૩}{૭}$; ૬$\frac{૪}{૧૫}$—૧$\frac{૩}{૩૫}$; ૧૭$\frac{૧૧}{૧૮}$—૧૫$\frac{૧૧}{૪૮}$.

(૪) ૯$\frac{૧}{૪}$—૭$\frac{૨}{૩}$ + ૪$\frac{૩}{૧૫}$; ૧૧$\frac{૭}{૨૧}$ + ૧૯$\frac{૧૨}{૨૧}$—૨૦$\frac{૫}{૧૨}$.

(૫) ૨$\frac{૩}{૮}$—$\frac{૧૧}{૪૨}$ + ૩$\frac{૭}{૬૩}$—૧$\frac{૪}{૭}$—૩$\frac{૪}{૧૫}$ + ૧૧.

(૬) ૧૨—૬$\frac{૧}{૯}$ + $\frac{૩}{૪}$—૪$\frac{૩}{૮}$—$\frac{૨}{૧૫}$.

(૭) ($\frac{૪}{૫}$ + $\frac{૨}{૭}$—$\frac{૧}{૨૮}$) —$\frac{૩}{૪}$ + ($\frac{૨}{૩}$ + $\frac{૭}{૯}$)

(૮) $\frac{૩}{૫}$ + ૧$\frac{૧}{૯}$—૧$\frac{૧}{૫}$—$\frac{૨}{૩}$ + ૪—૨$\frac{૧}{૬}$.

(૯) પાં.	શિ.	પે.
૩૭	૪	૩$\frac{૪}{૫}$
૧૯	૮	$\frac{૫}{૭}$

(૧૦) રૂ.	આ.	પા.
૩૪૦	૪	૦ $\frac{૪}{૯}$
૧૨૯	૯	૨$\frac{૮}{૧૫}$

(૧૧) ટ.	હં.	ક.	પાં.
૨૫	૨	૦	૧$\frac{૧૧}{૨૫}$
૧૯	૩	૨	૬ $\frac{૧}{૮}$

ગુણાકાર.

મનોયત્ન, ૧૯.

(૧) $\frac{૩}{૧૪} \times \frac{૫}{૨૪} \times \frac{૧૧}{૧૫}$. | (૩) $૪\frac{૧}{૨} \times ૭\frac{૨}{૫} \times \frac{૨૫}{૨૧} \times ૧૩\frac{૧}{૪}$.

(૨) $\frac{૬}{૧૧} \times \frac{૯}{૮} \times ૪\frac{૨}{૭}$ના $૩\frac{૪}{૫}$ | (૪) $૨\frac{૨}{૯} \times \frac{૩}{૫} \times \frac{૬}{૨} \times ૧\frac{૩}{૭}$ ના $૨૦\frac{૩}{૪}$.

(૫) $૩\frac{૪}{૫} \times ૬\frac{૩}{૪}$ ના ૨૧ $\times ૧૩\frac{૧}{૩}$ ના $૨\frac{૫}{૧૬}$.

(૬) $૪\frac{૧}{૨}\frac{૬}{૫} \times \frac{૩}{૪}\frac{૧}{૫} \times \frac{૭}{૧૧૯} \times \frac{૬}{૨૮} \times \frac{૬}{૨૫}\frac{૦}{૫} \times \frac{૧૫}{૨૦}$.

ભાગાકાર.

મનોયત્ન, ૨૦.

(૧) $\frac{૧૫}{૧૬} \div \frac{૪૫}{૬૩}$; $\frac{૧૨૫}{૪૧૭} \div \frac{૫૧}{૯૦}$; $૪\frac{૬}{૧૪} \div ૨\frac{૩૫}{૬૮}$.

(૨) $૯\frac{૧}{૩} \div \frac{૧૧૫}{૧૩૬} \times \frac{૨૭}{૯૦} \times \frac{૧૫}{૯૨}$.

(૩) $૮\frac{૧}{૨}\frac{૬}{૮} \times \frac{૨}{૬૬} \div ૨\frac{૧}{૧}\frac{૧}{૨} \times \frac{૩૫}{૬૭}$.

(૪) $\frac{૪}{૭} \times \frac{૧૪}{૨૬} \div \frac{૫}{૮} \times \frac{૨}{૬} \times ૧૦$; $\frac{૨૨\frac{૧}{૯}}{૪૪\frac{૩}{૯}}$

(૫) $\frac{૭\frac{૩}{૧} \times ૩\frac{૩}{૭}}{\frac{૪}{૭}\frac{૪}{૭} \times \frac{૩}{૨}\frac{૫}{૮}}$; $\frac{૨\frac{૪}{૭} \times ૨\frac{૩}{૩}\frac{૩}{૬}}{૫\frac{૧}{૫} \times ૮\frac{૬}{૨૪}}$.

(૬) $૨\frac{૪}{૭} \div \frac{૪}{૭} - \frac{૩}{૭} + \frac{૪}{૫} \times ૨\frac{૩}{૫} + ૩$.

(૭) $\frac{૧૧\frac{૧}{૨} - ૨\frac{૩}{૫}}{\frac{૪}{૫} \times \frac{૩}{૭} - \frac{૧}{૧૦}} + ૪\frac{૩}{૫} + \frac{૩}{૭} \div ૨\frac{૩}{૧૪}$

(૮) ૭ પાં. ૮ શિ. $\frac{૩}{૮}$ પે. ÷ $૨\frac{૪}{૧૨}$.

(૯) ૧૧ રૂ. ૦ આ. $૧૦\frac{૪}{૭}$ પા. ÷ ૨ રૂ. ૩ આ. $૪\frac{૧}{૬}$ પા.

અપુર્ણાંકના દાખલા કરવાની રીત.

જો અપુર્ણાંકના દાખલામાં સરવાળાની, બાદબાકીની, ગુણાકારની અને ભાગાકારની નીશાણી આવેલી હોય તો, પેહેલાં ગુણાકારનો

જવાબ કાઢવો, પછી તે જવાબ સાથે ભાગાકારની રકમને (ભાગાકારની નીશાણીની જમણી બાજુની રકમને) ઉલટાવીને ગુણવી; અને પછી સરવાળા બાદબાકીનું સાથે કરવું.

જો એવા દાખલામાં કૌંસ હોય તો કૌંસની અંદરની રકમનો પેહેલાં જવાબ કાહાડવો જોઇએ.

જો સરવાળાની, બાદબાકીની, ગુણાકારની અથવા ભાગાકારની કંઇ નીશાણી દાખલાનાં નહીં હોય તો, ગુણાકારની નીશાણી તે જગા આગળ સમજવી

અપૂર્ણાંકના પરચુટણ દાખલા.

મનોયત્ન, ૨૧.

(૧) $\dfrac{૪\frac{૨}{૬} \times ૪\frac{૨}{૬} \times ૪\frac{૨}{૬} - ૧}{૪\frac{૨}{૩} \times ૪\frac{૨}{૩} - ૧}.$

(૨) $૩\frac{૨}{૫} \times ૫\frac{૧}{૨} \times \frac{૧૦}{૯} - \frac{૨}{૩} \times \frac{૫}{૧૨}.$

(૩) $\dfrac{\frac{૫}{૭} \times \frac{૩}{૧૦} + \frac{૧}{૪} \times \frac{૧}{૬૨}}{\frac{૫}{૩} \times \frac{૬}{૧૪} - \frac{૫}{૬} \times \frac{૨}{૧૫}}.$

(૪) $૨\frac{૪}{૭} + \frac{૬}{૭} \times \frac{૬}{૧૧} - \frac{૩}{૭} + ૨\frac{૧}{૧૧}.$

(૫) $\dfrac{૪\frac{૨}{૩} + ૫\frac{૨૬}{૨૫}}{૪\frac{૧}{૨૦}} \times \dfrac{૨\frac{૩}{૪} - ૧\frac{૬}{૭}}{૭\frac{૧૬}{૨૪} - ૨\frac{૧}{૮}}.$

(૬) $\frac{૧}{૩} + \frac{૩}{૫} \times ૧\frac{૧}{૯} - ૧\frac{૨}{૫} \times \frac{૫}{૬} \times \frac{૩}{૩} \times \frac{૩}{૪}.$

(૭) $\frac{૩}{૧૦} - ૧\frac{૩}{૫૦} + \frac{૧}{૧૦} + ૫\frac{૧}{૨૫} - \frac{૧}{૨}.$

(૮) $૧\frac{૧}{૨} + ૨\frac{૧}{૩} - \frac{૧}{૫} + \frac{૧}{૧૦} - \frac{૩}{૮૦}.$

(९) $४\frac{१}{२} - ८\frac{१}{८} + १२\frac{१}{१२} - ३\frac{१}{६} - \frac{१}{२} + \frac{२}{५}.$

(१०) $\frac{१}{७} - ३\frac{३}{५} - \frac{४}{१५} + ३\frac{५}{८५}.$

(११) $(\frac{३}{७} + \frac{१०}{६} \times ५\frac{१}{२}) \times (\frac{५}{६} + \frac{२}{३} + ३\frac{३}{४}).$

(१२) $\frac{७\frac{१}{२}}{६\frac{१}{२}} + \frac{११\frac{१}{२} - २\frac{२}{५}}{११\frac{१}{५} + २\frac{२}{५}} \times १०\frac{६}{१३} - ७\frac{१}{२}.$

(१३) $\frac{(\frac{२}{३} + \frac{३}{५} + \frac{१}{६}) \times (\frac{३}{५} - \frac{१}{३})}{(\frac{२}{५} - \frac{१}{४}) \div (\frac{३}{४} + \frac{१}{३})}.$

(१४) $\frac{\frac{१}{२} - \frac{१}{३} - \frac{१}{२} + \frac{१}{४} + \frac{१}{२}}{\frac{१}{२} \div \frac{५}{३} \times \frac{१}{२} - \frac{१}{३} + \frac{१}{२}} \div \frac{१}{२}.$

(१५) $१\frac{२}{३} \times \cfrac{१}{१ + \cfrac{१}{३ + \frac{२}{४}}}.$

(१६) $\frac{\frac{३}{७} + \frac{१}{७} - \frac{१}{७} + \frac{२}{४} \times \frac{१}{२}}{\frac{३}{४} \times \frac{१}{३} + \frac{२}{७} - \frac{१}{७} + \frac{२}{७}} \div \frac{२}{७}.$

(१७) $\frac{\frac{२}{३} + \frac{१}{३} - \frac{१}{२} + \frac{१}{२} \times \frac{२}{३}}{\frac{१}{२} + \frac{२}{३} - \frac{१}{२} + \frac{१}{२} \times \frac{१}{३}} \times \frac{१}{२}.$

(१८) $\frac{३\frac{२}{४} - \frac{१}{६} \times १\frac{४}{५}}{२१\frac{१}{५} + १\frac{३}{७} \times ४\frac{२}{३} \times ५}.$

(१९) $\frac{\frac{२}{३} + \frac{३}{५} + \frac{१}{६} \times \frac{३}{५} - \frac{१}{३}}{\frac{२}{५} - \frac{१}{४} \div \frac{३}{४} + \frac{२}{३}}.$

(२०) $\frac{५\frac{१}{२} - २\frac{२}{३} \times \frac{४}{५}}{४\frac{१}{३} + ३\frac{१}{२} \times \frac{३}{७}} \times \frac{४}{५} \times \frac{५}{८}$

(૨૧) $\dfrac{(\frac{૫}{૧૬} + \frac{૯}{૧૨} \times ૩\frac{૧}{૪}) ÷ (\frac{૭}{૮} \times \frac{૩}{૭}\frac{૯}{૧} — \frac{૧}{૭})}{\frac{૫}{૧૪} — \frac{૩}{૭} \times \frac{૧}{૨}}.$

(૨૨) $\dfrac{\frac{૧}{૫} + \frac{૧}{૧} — \frac{૧}{૧} + \frac{૧}{૧} \times \frac{૧}{૫}}{\frac{૧}{૫} ÷ \frac{૧}{૫} — \frac{૧}{૫} + \frac{૧}{૫} + \frac{૧}{૫}} \times \frac{૧}{૫}.$

(૨૩) $\left(\dfrac{૩\frac{૧}{૩}}{૭} + \dfrac{૨}{૧૦\frac{૧}{૨}} — \frac{૫}{૧૨} \times \frac{૪}{૭}\right) \times ૧\frac{૧}{૪}.$

(૨૪) $\dfrac{\frac{૧}{૨} + \frac{૧}{૩} + \frac{૧}{૪}}{\dfrac{૧}{૧\frac{૧}{૨}} + \dfrac{૧}{૩\frac{૧}{૩}} + \dfrac{૧}{૪\frac{૧}{૪}}}.$

(૨૫) $\dfrac{(૧\frac{૧}{૨} ÷ ૧\frac{૧}{૨} \times ૧\frac{૧}{૨}) ÷ ૧\frac{૩}{૪} + ૧\frac{૧}{૨} + ૧\frac{૧}{૭}}{\frac{૧}{૧૨} ÷ ૧\frac{૧}{૨} \times \frac{૧}{૧૨} — ૧\frac{૧}{૨} \times \frac{૧}{૧૨} — ૧\frac{૧}{૨}} \times ૧\frac{૧૦૦}{૧૭૩}.$

(૨૬) $\left(૨\frac{૩}{૪} + \frac{૫}{૨} \times \dfrac{૭}{૩\frac{૬}{૫}} — \dfrac{૧\frac{૨}{૫}}{૨\frac{૧}{૨}}\right) ÷ ૧\frac{૩}{૨૫}.$

(૨૭) $(\frac{૩}{૪} + \frac{૧}{૬} \times ૫\frac{૩}{૭}) \times (\frac{૧}{૬} + \frac{૨}{૩} + ૨\frac{૩}{૪}).$

(૨૮) $\dfrac{૨\frac{૧}{૭}}{૩\frac{૧}{૪}} + \dfrac{૧\frac{૨}{૭} — \frac{૫}{૬}}{૧\frac{૧}{૪} + \frac{૫}{૬}} — ૧\frac{૩}{૯}.$

(૨૯) $\frac{૧}{૧૩}(૧ + ૫\frac{૧}{૨}) + (\frac{૫}{૬} \times ૨\frac{૨}{૭}) \times (૭ — ૨\frac{૩}{૫}) — \frac{૩}{૭}.$

(૩૦) $\dfrac{\frac{૧}{૩} \times \frac{૩}{૨} ÷ \frac{૩}{૪} \times \frac{૩}{૪} — \frac{૧}{૩}}{\frac{૩}{૧૨} \times \frac{૧૨}{૨૧} ÷ \frac{૧૨}{૨૧} + \frac{૧}{૩}} \times ૩.$

(૩૧) $\dfrac{૩\frac{૫}{૧૫} + ૪\frac{૬}{૧૩}}{૪\frac{૫}{૧૨} — ૩\frac{૩}{૨૬}} + \dfrac{\frac{૩}{૪}}{\frac{૬}{૮}} — \frac{૫}{૧૫} ÷ \frac{૨૦}{૬૦} \times \frac{૩૦}{૪૦}.$

(३२) $\dfrac{१\frac{५}{६} + १\frac{१}{२} \times ३\frac{१}{४} — (\frac{१}{२} \times \frac{३}{२१} — \frac{१}{३})}{\frac{५}{१४} — \frac{३}{७} \times \frac{१}{२}}$.

(३३) $\dfrac{\frac{१}{३} + \frac{२}{३} \times \frac{३}{८} \times \frac{४}{५}}{\frac{५}{६} \times \frac{५}{१०} + \frac{५}{६}} — \dfrac{\frac{१}{२} + १\frac{१}{२}}{\frac{१}{४} — \frac{१}{६}} + \dfrac{१\frac{३}{४} \times \frac{१}{२}}{\frac{१}{६} ÷ १\frac{१}{२}} + \frac{१७}{१}$.

(३४) $\dfrac{२\frac{१}{३} — ३\frac{३}{४} + १\frac{१}{२}}{१\frac{४}{५} + \frac{१}{३}\frac{३}{४} \times \frac{४}{२८} \times \frac{१}{२}} + \dfrac{५ + ७ ÷ ५}{२२ ÷ ४ \times ८} + १००$.

(३५) $\dfrac{\frac{५}{७} — \frac{१}{६}\frac{३}{४} + \frac{५}{७}}{\frac{५}{७} ÷ \frac{१३}{१४} \times \frac{५}{७}} \times \dfrac{५ ÷ ३ \times \frac{१}{३}}{२२ \times ३ ÷ ३३} ÷ १२$.

(३६) $\dfrac{\frac{३}{४}(\frac{१}{३} + \frac{१}{३} — \frac{१}{६})}{\frac{१}{२}(\frac{१}{६} \times १\frac{३}{२२} \times २\frac{४}{८})} + \frac{३}{५} — १\frac{४}{५} \times \frac{७}{१५} + २$.

(३७) $\frac{१}{२} + \dfrac{\frac{३}{४}}{\frac{२}{३} + \dfrac{\frac{१}{३}}{\frac{३}{५} + \frac{२}{३}}}$.

(३८) $(२\frac{१}{६} \times ३\frac{१}{४}) + (\frac{३}{८} ÷ \frac{३}{१६}) — (\dfrac{१}{१\frac{१}{७}} — \dfrac{१\frac{१}{३}}{३}) + (२ — \frac{५}{६})$.

(३९) $\dfrac{\frac{१}{७} + ३\frac{३}{५} + ५\frac{४}{५} + ३८\frac{५}{५}}{\frac{१}{४} \times १\frac{१}{४} ÷ १\frac{६}{१६} + \frac{२}{५} + १\frac{४}{५}}$.

(४०) $\dfrac{१\frac{१}{६}}{\frac{३}{७} \times ३\frac{१}{४}} + \dfrac{१\frac{१}{५} \times \frac{५}{१२}}{२\frac{१}{३} ÷ \frac{१}{६}} — \dfrac{\frac{१}{४}}{\times \frac{५}{८}} — \dfrac{\frac{१}{४} + \frac{२}{८}}{\frac{२}{३} \times \frac{६}{४}}$.

(४१) $\dfrac{\frac{१}{६}}{२\frac{१}{६}} + \dfrac{२\frac{१}{३} \times \frac{१}{५} — \frac{१}{११}}{२\frac{१}{३} ÷ \frac{१}{६} \times \frac{५}{८}} + \dfrac{\frac{१}{४} + \frac{१}{४}}{\frac{१}{३} \times १\frac{६}{८}}$.

(૪૨) $\frac{1\frac{1}{6}}{1\frac{2}{7}} + \frac{2\frac{1}{5} \times \frac{1}{5} - \frac{1}{11}}{2\frac{2}{3} \div \frac{1}{6} \times \frac{5}{8}} - \frac{\frac{1}{4} + \frac{2}{8}}{\frac{2}{3} \times \frac{5}{4}}$.

(૪૩) $\left(\frac{6 - \frac{2}{7}}{11 + \frac{3}{7}} \times \frac{6\frac{2}{8} \div \frac{14}{5}\frac{1}{15}}{20\frac{2}{9} \times \frac{1}{18}}\right) \div \left(\frac{\frac{1}{2}\frac{2}{3} \times \frac{2}{7} \times \frac{1}{1}\frac{4}{9}}{\frac{5}{16} \times \frac{4}{11} \div \frac{5}{8}} \div \frac{\frac{7}{15} \times \frac{3}{14}}{\frac{7}{8} + \frac{4}{15}}\right)$

(૪૪) $\frac{\frac{2}{3 - \frac{4}{5}} + \frac{3}{4 - \frac{5}{6}}}{\frac{3}{2 - \frac{1}{4}} - \frac{1}{3 - \frac{4}{5}}} \times \frac{\frac{1}{\frac{2}{3} - \frac{2}{9}} - \frac{1}{1\frac{2}{5} - \frac{1}{3}\frac{[illegible]}{}}}{\frac{1}{1\frac{2}{7} - \frac{1}{8}} - \frac{2}{6\frac{3}{5} - 2\frac{1}{12}}}$.

(૪૫) $\frac{9\left(3\frac{4}{6} \times \frac{1}{15}\right)}{5\left(\frac{\frac{6}{1}}{5} \times \frac{2}{3}\right)} + 1\frac{\frac{4}{7}}{\frac{2}{7}}\left(\frac{1\frac{4}{5} \times 3\frac{1}{3}}{\frac{5}{12} \times 4\frac{4}{5}}\right)$

(૪૬) $\frac{\frac{6}{14}}{1\frac{2}{14}}\left(\frac{1\frac{6}{10} \times 3\frac{2}{6}}{\frac{10}{14} + 4\frac{6}{10}}\right) \div \frac{9\left(3\frac{6}{10} \times \frac{1}{3}\frac{4}{6}\right)}{5\left(\frac{\frac{2}{7}}{10} \times \frac{4}{10}\right)}$.

(૪૭) $\frac{\frac{2}{3 - \frac{2}{90}} + \frac{3}{4 - \frac{120}{144}}}{\frac{3}{2 - \frac{24}{96}} - \frac{1}{3 - \frac{240}{300}}} \times \frac{\frac{1}{\frac{96}{144} - \frac{96}{430}} - \frac{1}{1\frac{48}{96} - \frac{360}{360}}}{\frac{1}{1\frac{14}{98} - \frac{24}{192}} - \frac{2}{6\frac{60}{100} - 2\frac{120}{1440}}}$.

(૪૮) $\left[108\frac{3}{12} + \left(\frac{4}{7} \times \frac{3}{8}\right) - 2\frac{1}{9}\right] - \frac{5}{12} \times \frac{3}{4}$.

નીચલાની કીંમત કાઢો.

મનોયત્ન, ૨૨.

(૧) $\frac{3}{8}$ ના ૧ પાં; $\frac{7}{8}$ ના ૧ પાંડ; $\frac{5}{6}$ ન. ૧ ગી; $\frac{3}{4}$ ના ૧ પાં. ૧૦ શિ.

(૨) $\frac{3}{8}$ ના $\frac{2}{3}$ ક્રા; $\frac{3}{5}$ ના ૧૩ શિ. ૪ પે; ૧૩ પાં. ૧૫ શિ. ૪ પે. ના $\frac{4}{8}$; ૩૦ પાં ૧૪ શિ. ૬$\frac{3}{4}$ પે ÷ ૨$\frac{5}{12}$

(૩) $\frac{૭}{૧૪}$ × $\frac{૧૧}{૧૮}$ ના ૨૧ શિ; $\frac{૩}{૭}$ × $\frac{૪}{૨૧}$ ના ૧૦ શિ. ૬ પે; $\frac{૨}{૫}$ × $\frac{૧૨}{૧૯}$ × $\frac{૨૭}{૨૮}$ ના ૫ ગી.

(૪) $\frac{\frac{૪}{૨૯}}{\frac{૭}{૧૪} \times ૧\frac{૧}{૨}}$ × ૧૬ પાં. ૮ શિ. ૧$\frac{૧}{૨}$ પે; $\frac{૩}{૭}$ × ૧$\frac{૩}{૫}$ ના ૧૨ $\frac{૧}{૨}$ × $\frac{૩}{૪૯}$ × ૨ પાં. × $\frac{૩}{૧૦}$.

(૫) ૨ $\frac{૩}{૫}$ × ૮ પાં. ૧૪ શિ. ૨$\frac{૧}{૨}$ પે. + ૮$\frac{૪}{૫}$; $\frac{૩}{૫}$ × ૧ પાં. + $\frac{૩}{૭}$ × ૧ ગી. + ૩ શિ. ૨ પે.

(૬) $\frac{૫}{૨૯}$ × $\frac{૬૧}{૬૮}$ × ૧૦ શિ. ૬ પે. + $\frac{૫}{૮}$ શિ. + $\frac{૨}{૧૩}$ × ૨ શિ. ૬ પે. ૩ $\frac{૫}{૮}$ પાં. + ૭ $\frac{૪}{૮}$ શિ. + ૪ $\frac{૩}{૪}$ પે.

(૭) $\frac{૨}{૯}$ × ૨૧ શિ. + $\frac{૨}{૨}$ × $\frac{૩}{૪}$ ના ૮ પાં.—$\frac{૨}{૬}$ × $\frac{૩}{૪}$ × ૫ શિ. + $\frac{૨}{૩}$ × $\frac{૧}{૮}$ × ૧ શિ.

(૮) $\frac{૨}{૩\frac{૧}{૨}}$ × $\frac{૪}{\frac{૫}{૭} - \frac{૧}{૯}}$ × ૨ ગી. + $\frac{\frac{૧}{૨} + \frac{૩}{૪}}{૩\frac{૪}{૫} - \frac{૨}{૯}}$ × ૫ પાં.; $\frac{૯}{૧૧}$ ક્યૂ. યાર્ડ + ૨ $\frac{૪}{૮}$ ક્યૂ. ફૂટ.

(૯) $\frac{૩}{૫}$ × ૧ ટન + $\frac{૫}{૮}$ હં. + $\frac{૩}{૬}$ પાં; $\frac{૪}{૭}$ હં. + ૮$\frac{૫}{૬}$ પાં. + ૩$\frac{૩}{૧૬}$ ઔં.

(૧૦) $\frac{૩}{૮}$ પાં. ટ્રા. + $\frac{૫}{૬}$ પાં. ટ્રા — $\frac{૨}{૯}$ ઔં. ટ્રા.; $\frac{૨}{૧૦}$ × ૧ માઇલ — $\frac{૫}{૮}$ × ૧ ફ + $\frac{૪}{૧૧}$ પા.

(૧૧) $\frac{૨}{૩}$ × ૧ કાર્ટર + $\frac{૩}{૪}$ × ૧ બુશલ — $\frac{૧}{૨}$ × ૧ કાર્ટર; $\frac{૩\frac{૧}{૧૧}}{૪\frac{૨}{૭}}$ × $\frac{૧૦\frac{૫}{૭}}{૭\frac{૧}{૨}}$ × $\frac{૭}{૫૪૦}$ × ૨૭ શિ.

(૧૨) $\frac{૩}{૩૫}$ × ૭ રૂ. ૨૯ પો. ૩$\frac{૧}{૪}$ યાર્ડ + $\frac{૫}{૭}$ × ૫ મા. ૩ રૂ. ૩૭ પો. ૪$\frac{૧}{૨}$ યાર્ડ.

(૧૩) ૭ ૨/૫ × ૩૬૫ ૧/૪ દહાડા × ૩ ૬/૧૦ × ૧/૬ અઠ. + ૩/૪ × ૫ ૧/૬ ક.

(૧૪) ૫/૧૧ × ૯૧ એકર. ૩ રૂ. ૩૬ પો. ૨ ૩/૪ યાર્ડ—૩/૫ × ૬ એક. ૨ રૂ. ૧૭ પો.

નીચલાને અપુર્ણાંકમાં રૂપ આપો.

(૧૫) ૬ શિ. ૮ પે. ને ૧ પોં. નું અપુર્ણાંકનું રૂપ; ૩ શિ. ૧ ૧/૨ પે. ને ૧ ગી. નું અપુર્ણાંકનું રૂપ.

(૧૬) ૭ ૧/૨ પે. ને ૨૭ શિ. નું અપુર્ણાંકનું રૂપ; ૧૫ છ પે. ને ૧૩ શિ. ૪ પે. નું અપુર્ણાંકનું રૂપ.

(૧૭) ૧ પોં, ૩ શિ. ૪ પે. ને ૯ પોં. ૬ શિ. ૮ પે. નું અપુર્ણાંકનું રૂપ.

(૧૮) ૬ શિ. ૭ ૧/૨ પે. ને ૭ શિ. ૯ પે. નું અપુર્ણાંકનું રૂપ; ૧ શિ. ૨ પે. ને ૧ માર્કનું અપુર્ણાંકનું રૂપ.

(૧૯) ૩ ક. ૧૯ પોં. ને ૧ ટનનું અપુર્ણાંકનું રૂપ; ૬ ૧/૨ પોં. ને ૪ ઔં. નું રૂપ.

(૨૦) ૩ ક. ૪ પોં. ને ૨ હં. નું રૂપ; ૫ ઔં. ૨ ૩/૪ ડ્રાં. ને ૧ ગ્રે. નું રૂપ.

(૨૧) ૩ રૂ. ૨૭ ૧/૨ પો. ને ૧ એકરનું રૂપ; ૨૬ ૧/૪ સ. યા. ને ૨ એકરનું રૂપ.

(૨૨) ૧૨૬ યાર્ડ ૨ ફૂ. ૬ ઈં. ને ૧ માઇલનું રૂપ; ૬ ક્યુ. ફૂ. ૧૦૦ ક્યુ. ઈં. ને ૧ ક્યુ. યાર્ડનું રૂપ.

(૨૩) ૨ ક. ૨ ૩/૪ નેલને ૧ યલનું રૂપ; ૧ સ્ટોન ૮ પોં. ને ૧ ટનનું રૂપ.

(૨૪) ૧ સ્કૂ. ૧૩ ગ્રે. ને ૧ પો. નું રૂપ; ૨ એક. ૧ રૂ. ને ૯ એકર ૨ રૂ. નું અપુર્ણાંકનું રૂપ.

(૨૫) ૧૫૪૦ યા. ૨ ફૂ. ૯ ઈં. ને ૨ માઇલનું રૂપ; ૧ ફૂ. $\frac{૪}{૯}$ ઈં. ને ૧ સ. યાર્ડનું રૂપ.

(૨૬) ૨ ક્યાર્ટ. ૧$\frac{૧}{૨}$ પાઇન્ટને ૧ બેરલનું રૂપ; ૧ રૂ. ૨૦ પો. ને એકરનું રૂપ.

(૨૭) ૨ અઠ. ૫ દ. ૭ ક. ૨૭ મિ. ને ૧ દહાડાનું રૂપ; ૪ બુ. ૨ $\frac{૨}{૯}$ ક્યાર્ટને ૧ લોડનું રૂપ.

(૨૮) ૩ ક્વાયર ૭ શીટને ૧ રીમનું રૂપ; ૨$\frac{૧}{૩}$ગી. ને ૨$\frac{૧}{૭}$ પૌંનું રૂપ.

(૨૯) ૬ ફૂ. ૩$\frac{૫}{૮}$ ઇ. ને ૧૩ ફૂ. ૮$\frac{૧}{૩}$ ઈં. નું રૂપ; $\frac{૩}{૪}$ ફ્રા. ને ૧ પૌં. નું રૂપ.

(૩૦) $\frac{૪}{૫}$ ×૧ ફ્રા. ને ૧ શિ. નું રૂપ; $\frac{૩}{૫}$×૧ ગી. ને ૧ પૌં. નું રૂપ.

(૩૧) $\frac{૭}{૮}$×૭૮ પાં. ૧૩ શિ. ૪ પે. ને ૨૮ પૌં. નું રૂપ; $\frac{૭}{૯}$× ૧ માઇડર ને ૩$\frac{૧}{૨}$ ગીનીનું રૂપ.

(૩૨) $\frac{૫}{૬}$× ૨ પૌં. ને ૨$\frac{૧}{૨}$ ટનનું રૂપ; $\frac{૧}{૩૨૦}$ × ૧ પૌં. ૧ પેનીનું રૂપ.

(૩૩) $\frac{૩}{૯૬૮૦}$ ×૧ માઇલને ૧ યાર્ડનું રૂપ; $\frac{૩}{૫}$+૭$\frac{૧}{૬}$ × ૧૬$\frac{૧}{૨}$ યાર્ડને ૧ ફર. નું રૂપ.

(૩૪) $\frac{૨૧}{૧૫૭૦૦૦}$ × ૧ વરસને ૧ દહાડાનું રૂપ.

(૩૫) $\frac{૩}{૧૪}$ × ૧ માઇડર, ૭ ગીનીનો કેટરમો ભાગ છે?

(૩૬) $\frac{૧}{૨}$ × $\frac{૧}{૨૦}$ અર્ધા ક્રા. ૯ પૌં. નો કેટરમો ભાગ છે?

(૩૭) $\frac{૧}{૧૦૦૦૦૦૦}$ દહાડો, એક સેકન્ડનો કેટરમો ભાગ છે?

(૩૮) ૫$\frac{૫}{૮}$ × $\frac{૪}{૧૫}$ × ૭ પૌં; ૪$\frac{૧}{૨}$ ગીનીનો કેટરમો ભાગ?

(૩૯) $\frac{૧}{૧૮૩}$ મહિના × ૨૮ દહાડા, $\frac{૩}{૧૦}$ મિનિટનો કેટરમો ભાગ?

(૪૦) ૧૦ પૌં+૩$\frac{૧}{૨}$ ગી. નો કયો અપુર્ણાંક ૫ ગીનીની બરાબર છે?

(૪૧) ૨$\frac{૧}{૨}$ હં. + ૩ ક. ૧૪ પૌ. નો કયો અપુર્ણાંક ૨$\frac{૧}{૪}$ ટન થશે?

(૪૨) ૨/૨૫×૧ દહાડો અને ૨/૩×૧ કલાકમાંથી કયો મોટો છે? અને કેટલો મોટો?

ત્રીરાશીના દાખલા કરવાની થોડીક રીત.

૧. ત્રીરાશીના દાખલામાં ત્રણ પદ (રાશી) આવે છે; તેમાં બે-પદ એકજ કોષ્ટકના હોય છે અને એક પદ જુદાજ કોષ્ટકનું હોય છે.

૨. જેમાં જવાબ માગ્યો હોય તે હમેશાં છેલ્લું પદ મૂકવું; પછી તેની ડાબી બાજુ ચાર મીંડાં (::) મૂકવાં, જો જવાબ વધારે આવવાનો હોય તો વધારે અથવા મોટી રકમ વચમાં એટલે ચાર મીંડાની ડાબી બાજુએ મૂકવી, અને જો જવાબ ઓછામાં આવવાનો હોય તો ઓછી રકમ વચમાં મૂકવી, પછી બે મીંડાં (:) મૂકવાં, પછી બાકીની રહેલી રકમ બે મીંડાંની ડાબી બાજુએ મૂકી દેવી.

દાખલો:—જો ૩ મણના ૩૫ રૂ. ૨ આ. ૮ પા. પડે તો ૧૫ શેરનું શું પડશે ?

ઉપલા દાખલામાં જવાબ પઈસામાં માંગયો છે તેથી પઈસાની રાશી છેલ્લે મૂકવી; પછી એની ડાબી બાજુએ ચાર મીંડાં મૂકવાં; જવાબ ઓછામાં માગ્યોછે તેથી ૧૫ શેર વચમાં મૂકવા ; અને પેહેલાં ૩ મણ મૂકવા.—

મ.	શે.	રૂ.	આ.	પા.
૩:	૧૫: :	૩૫	૨	૮

૩. ઉપર પ્રમાણે પદ માંડયા પછી જોવું જોઈએ જે પેહેલી અને બીજી રકમ એકજ કોષ્ટકની છે કે નહીં, જો પેહેલી અને બીજી રાશી એકજ જાતિની નહીં હોય તો એ બે રાશીમાં જે સહુથી ઉતરતું અથવા હલકું રૂપ હોય તેમાં મોટી રાશીનું રૂપ આણવું

૪. જો અપુર્ણાંકની રીતે દાખલો કરવો હોયતો પેહેલી રાશીને ઉલટાવવી, ને બીજી અને ત્રીજી રકમ સાથે નીચે પ્રમાણે ગુણી કાઢવી. જેમ ઉપલા દાખલામાં ૩ મણના શેર ૧૨૦ અને ૩૫ રૂ. ૨ આ. ૮ પા. ની પાઈ ૬૭૫૨ છે ; તથી $\frac{૩}{૧૨૦}\times\frac{૧૫}{૧}\times\frac{૬૭૫૨}{૧}$; હવે જે જવાબ આવે તે છેલી રકમ જે રૂપમાં હોય તે જાતનો તે જવાબ કહેવાય.

૫. જો અપુર્ણાંકની રીતે નહીં કરીએ તો બીજી અને ત્રીજી રકમનો ગુણાકાર કરવો, પછી તે જવાબને પેહેલી રકમે ભાંગી નાંખવો ; છેહલી રાશી જે જાતિમાં હશે તે જાતિનો એ જવાબ કહેવાશે ; હવે એ જવાબને ઘટતું રૂપ અપાતું હોય તો આપવું.

જો જે દાખલાઓમાં કીંમત શોધી કાઢવાની નહીં હોય, અને વખત, માણસ, પોહોલાઈ, લંબાઈ એવું કંઈ શોધી કાઢવાનું હોય તો અગાઉનાં અથવા પેહેલાંના કરતાં માણસ, વખત, પોહોલાઈ વધારે આપી હોય તો જવાબ ઓછાંમાં આવે, અને ઓછી આપી હોય તો જવાબ વધારે આવે ; પછી ઓછાંમાં જવાબ માંગ્યો હોય તો ઓછી રકમ વચમાં, અને વધારે માંગ્યો હોય તો મોટી રકમ વચમાં મુકવી.

ત્રીરાશી.

મનોયત્ન, ૨૨.

(૧) ૭ ખુરશીની કીંમત ૧૨ રૂ. ૧૫ આ. ૮ પા. પડે તો ૧૫ ખુરશીનું શું પડશે ?

(૨) ૧૮ પાટીયાંની કીંમત ૨૫ રૂ. ૧૪ આ. ૬ પા. છે તો ૨૪ પાટીયાંનું શું પડશે ?

(૩) ૭૫ ચીજની કીંમત ૮૨ રૂ. ૫ આ. ૧૧ પા. હોય તો ૪૫ ચીજનું શું પડશે ?

(૪) ૩ મણની કીંમત ૩૬ રૂ. ૭ આ. ૪ પા. પડે તો ૪૨ મણનું શું પડશે ?

(૫) ૫૪ રૂ. ૮ આ. માં ૨૧ મણ આવે તો ૧૮ રૂ. ૨ આ. ૮ પા. માં કેટલા મણ આવશે ?

(૬) ૩૨ મણ ૧૦ શેર ૨ પાશેરની કીંમત ૧૬૩ રૂ. ૭ આ. ૧૧ પા. પડે તો ૩૫ શેરનું શું પડશે ?

(૭) ૮૨ ખાંડી ૫ મણની કીંમત ૧૩૪૫ રૂ. ૫ આ. ૯ પા. છે તો ૪૪૮ રૂ. ૭ આ. ૩ પા માં કેટલું આવશે?

(૮) ૩ ખાંડી ચોખાની કીંમત ૧૨૧ રૂ. ૬ આ. ૧૦ પા. હોય તો ૪ કુડા ૭ પાયલીનું શું પડશે ?

(૯) ૧૩ ગજ લુગડાંની કીંમત ૪૦ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. પડે તો ૧ ગજ ૧૫ તસુનું શું પડશે?

(૧૦) ૨૫૧ રૂ. માં ૪૬ ગજ ૩ તસુ કપડું આવે તો ૪૧ રૂ. ૧૩ આ. ૪ પાઈમાં કેટલું કપડું આવશે ?

(૧૧) જો ૧૨ રૂ. માં ૫૧ ફૂટ. લાકડું આવે તો ૯ રૂ. માં કેટલું આવશે ?

(૧૨) જો ૨૭ વા. ૧ ફૂ. ૬ ઈં. નાં ૪૫ રૂ. પડે તો ૩૮૫ વારનું શું પડશે.

(૧૩) ૪ ટન લાકડાંની કીંમત ૩૪૦ રૂ. ૮ આ. ૮ પા. પડે તો ૧૦ હંડ્રવેટનું શું પડશે ?

(૧૪) ૯૧ ટન કોલસાની કીંમત ૯૩૯ રૂ. ૨ આ. ૮ પા. પડે છે તો ૨૬ રતલનું શું પડશે ?

(૧૫) જો ૧ હું. ૨ ક. માખણની કીંમત ૫૦ રૂ. પડે તો ૧૬ રૂ. ૧૦ આ. ૮ પા. માં કેટલું આવશે.?

(૧૬) ૭ હું. ૦ ક. ૨૬ પોં. ઘઉંની કીંમત ૧૪૦ રૂ. ૯ આ. ૨ પા. પડે તો ૨ ક. ૨૫ પોં. નું શું પડશે ?

(૧૭) ૪૦ હું આટાની કીંમત ૩૬૦ રૂ. ૧૪ આ. પડે તો ૩ ટનનું શું પડશે. ?

(૧૮) ૧૧ રતલ કાફીની કીંમત ૧૫ શિ. ૬ પે. પડે તો ૧ હું. ૩ ક. ૧૩ પોં. નું શું પડશે ?

(૧૯) ૧૭ હું ૩ ક. ૧૯ પોં. ની કીંમત ૮૦ રૂ. ૧૨ આ. પડે તો ૨૬ રૂ. ૧૪ આ. ૮ પા. માં કેટલું આવશે?

(૨૦) ૮ ઓં. ૧૬ પે. ૩ ગ્રે. સુનાની કીંમત ૪૫૬ રૂ. ૧ આ. પડે તો ૨ ઓં. ૧૮ પે. ૧૭ ગ્રે. નું શું પડશે?

(૨૧) ૯૧ રૂ. ૮ આ. માં ૧૩ ઓં આવે તો ૧૫. પે. ૧૫ ગ્રે. નું શું પડશે ?

(૨૨) ૧૦ માઇલ જવાનું ભાડું ૧૩ રૂ. ૮ આ. પડે તો ૧૨૧ રૂ. ૮ આ. માં કેટલા માઇલ લઈ જશે?

(૨૩) ૯ મણ બોજો. ૮૪ માઇલ ૧ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. માં લઈ જવામાં આવે છે તો તેટલાજ મણનો બોજો ૧૦ મા. ૪ ફ. લઈ જવાને શું પડશે ?

(૨૪) એક ઘોડો ૩ ક. ૩૧ મિ. ૪ સે. માં ૧૪ મા. ૩ ફ. ૨૮ યાર્ડ. જાય તો ૨૩ માઇલ જવાને કેટલો વખત લેશે ?

(૨૫) એક દીવાળીઆને ૭૭૭૭૦ રૂ. નું કરજ છે અને તેની પાસે ૨૪૪૪૨ રૂ. ૮ આ. ની દોલત છે; ત્યારે તેની પાસે ૧૦ રૂ. માગનારને તે શું આપશે!

(૨૬) એક દીવાળીઆની પાસે ૧૦૯૮૦ રૂ. ની દોલત છે, અને તેની પાસે ૧૦ રૂ. માંગનારને ૬ રૂ. ૧૨ આ. આપે છે તો તેનું બધું કરજ કેટલું હશે?

(૨૭) જો ૧ ઔ. સુનાની કીંમત ૪ ગીની પડે તો ૧ ગ્રે નું શું પડશે!

(૨૮) જો ૨ હું. ૦ ક. ૨૪ પૌ. ની કીંમત ૫૦૫ રૂ. ૧૦ આ. ૯ પા. પડે તો ૧૬૮ રૂ. ૮ આં. ૧૧ પા. માં કેટલું આવશે ?

(૨૯) એક માણુસની આવક ૮૦૦૦૦૦ રૂ. છે અને તેને દર ૧૦૦ રૂ-પીએ ૧૧ રૂ. ૪ આ. કર આપવો પડે છે તો તેની ચોખી આવક શું થશે?

(૩૦) જો ૧૭૨ હું. ૨ ક. ૧૮ પૌં. પપેટાની કીંમત ૯૪૮ રૂ. ૧૨ આ. પડે તો ૭ હુ. ૩ ક. ૧૧ પૌં. નું શું પડશે.

(૩૧) ૪૬ ગાલન દારૂની કીમત ૩૧ પૌં ૧૬ શિલીંગ ૪ પે પડે તો ૧૧૭ પૌ. ૧૧ શિ. ૮ પે. મા કેટલા ગાલન આવશે ?

(૩૨) જ્યારે ૩ રૂ. મણુ ઘઊં મળતા હતા ત્યારે પાવલાવાળું પાઊં વજનમાં ૩ રતલ બનતું હતું, હવે જ્યારે ઘઊં ૩ રૂ. ૬ આને મણુ છે તો તે પાઊં વજનમાં કેટલું બનશે ?

(૩૩) મેં મારા દોસ્તને ૧૭૫૨ રૂ. ૮ આ. ૧૦૨ દહાડા સુધી વાપરવા આપ્યા ત્યારે મારો દોસ્ત મને તેના બદલામાં ૨૧૦૩ રૂ. કેટલા દહાડા વાપરવા આપશે?

(૩૪) ૧૪$\frac{૩}{૮}$ રતલનું શું પડશે? જો ૪$\frac{૩}{૫}$ રતલની કીંમત ૧ રૂ. ૧૧ આ. પડે છે તો.

(૩૫) એક મીનારાનો ઓળો ૧૪૮ ફૂ. ૪ ઈં. છે અને એક લાકડી જે ૬ ફૂ. ૪ ઈ. લંબાઇમાંછે તેનો ઓળો ૫ ફૂ. ૩ ઈ. પડયો ત્યારે તે મીનારાની લંબાઇ કેટલી થશે ?

(૩૬) એક ઘેરો ઘાલેલા કીલ્લામાં ૨૨૪૦૦ માણસ છે અને તેમાં ૩ અઠવાડીઆં ચાલે એટલો ખોરાક છે હવે જો ખોરાક ૭ અઠવાડીઆં સુધી ચલાવવો હોય તો કેટલાં માણસ તેમાંથી ઓછાં કરવાં જોઇએ?

(૩૭) એક ચાકરને ૨૦ અઠવાડીઆંનો પગાર ૩ પોં. ૧૦ શિ. મળે છે ત્યારે તેને ૧૨ ગીની મેલવવાને કેટલાં અઠવાડીઆં ચાકરી કરવી જોઇએ?

(૩૮) એક ગાંસડીનું વજન ૧ ટં. ૩ હં. ૨ ક. છે, અને તેનું લઇ જવાનું ભાડું ૨૭ રૂ. પડે તો બીજી ચાર ગાંસડી લઇ જવાનું ભાડું શું થશે? દરેક ગાંસડીનું વજન ૧૭ હં. ૩ ક. ૭ પોં. છે.

(૩૯) એક ચીજનો $\frac{૫}{૮}$ ભાગની કીંમત ૫૨૫૦ રૂ. છે ત્યારે તે ચીજના $\frac{૩}{૭}$ × $\frac{૩}{૪}$ ભાગનું શું પડશે ?

(૪૦) એક ભીંત બનાવવાને માટે ૩$\frac{૧}{૮}$ ફૂટ લંબાઇના પથ્થર ૬૩૩૬ જોઇએ છે તો ૨$\frac{૩}{૪}$ ફૂટ લંબાઇના પથર કેટલા જોઇશે?

(૪૧) $\frac{૧}{૧૯૨}$ × $\frac{૩}{૭}$ ના ૨$\frac{૧}{૨}$× ૪૦ રતલ ખાંડની કીંમત ૮$\frac{૧}{૨}\frac{૩}{૫}$ પાઇ પડે તો ૩ રૂ. ૫ આનામાં કેટલા રતલ આવશે?

(૪૨) ૧૦૦ માણુસ એક• કામ ૧૨ દહાડામાં કરે તો તેજ કામ ૮ દહાડામાં કરવાને કેટલાં માણુસ જોઇશે?

(૪૩) એક ઘેરો નાખેલા કિલ્લામાં ચાર મહિના ચાલે એટલો ખોરાક છે, દરેક માણુસને દરરોજ ૧૮ ઔંસ. આપવામાં આવેછે, પણ જો દરરોજ ૧૨ ઔંસ. આપવામાં આવે તો તે ખોરાક કેટલા દહાડા ચાલશે ?

(૪૪) **ક**એ **બ**ને ૮ મહિના સુધી ૩૦૦૦ રૂ. વાપરવા આપ્યા ત્યારે **બ**, **ક**ને તેના બદલમાં ૨૦૦૦ રૂ. કેટલા મહિના વાપરવા આપશે?

(૪૫) એક કામ ૧૦૮ માણુસ ૨૬૧ દહાડામાં કરે છે તો તે કામ ૧૬૮ દહાડામાં કરવાને કેટલાં માણુસ જોઇએ ?

(૪૬) એક માણુસ રોજના ૧૨ કલાક ચાલીને ૩ અઠવાડીઆમાં મુસાફરી પૂરી કરે છે, ત્યારે રોજના ૯ કલાક ચાલે તો કેટલા અઠવાડીઆંમાં મુસાફરી પૂરી કરશે?

(૪૭) એક મણુ ઘઊંમાંથી એક શિલિંગની કીંમતનાં પાઊં ૪૭$\frac{1}{4}$ થાય છે, ત્યારે તેટલાજ ઘઊંમાંથી ૭૦ પાઊં કરીએ તો દરએક પાઊની કીંમત શું થશે?

(૪૮) ૧૭ રૂ. ૮ આને એકરની જમીન ૪૮૦ એકર છે, અને તેના બદલામાં ૧૩ રૂ. ૮ આને એકરની જમીન કેટલી આપવામાં આવશે?

(૪૯) એક કિલ્લાને ઘેરો ઘાલેલો છે, તેમાં ૩ અઠવાડીઆં ચાલે એટલો ખોરાક છે, અને રોજ ૧૪ ઔં. ખોરાક દરેક માણુસને આપવામાં આવે છે, હવે તે ખોરાક ૫ અઠવાડીઆં સુધી ચલાવવો હોય તો દરેક માણુસને રોજ કેટલા ઔં. આપવામાં આવે?

(૫૦) ૧ ડગલો બનાવવાને માટે ૧ ૭/૮ વાર પનાનું કપડું ૨ ૩/૮ વાર જોઈએ છે ત્યારે ૩/૪ વાર પનાનું કપડું કેટલું જોઈશે?

(૫૧) જો કોટમાંથી પરેડ ૨ ૧/૪ ફૂટનું પગલું ભરીને જતાં ૧૩૪૫૪ પગલાં ચાલવાં પડે છે તો ૧ ફૂ. ૯ ઈં. નું પગલું ભરીને જઈએ તો કેટલાં પગલાં ભરવાં જોઈશે?

(૫૨) જ્યારે ઘઊં ૭ શિ. ૩ પે. એ મણ હતા ત્યારે એક પેનીવાળું કેક વજનમાં ૮ ઔં. કરવામાં આવતું હતું, પણ જો તે પેનીવાળું કેક વજનમાં ૭ ઔં. ૪ દ્રા. કરવામાં આવે તો ઘઊં કેમ મણ મલતા હશે ?

(૫૩) દરરોજ એક માણસ ૨ ૧/૪ રતલ અનાજ ખાય ત્યારે એક અનાજનો જથો ૫૬ દહાડા ચાલે, પણ જો તેટલું અનાજ ૭૨ દહાડા ચલાવવું હોય તો રોજ કેટલું અનાજ ખાવું જોઈએ ?

(૫૪) ૧૨ માણસ ૪ દહાડામાં એક ખેતર ખેડે તો તે ખેતર ૩૨ માણસ કેટલા દહાડામાં ખેડશે?

(૫૫) એક કૂતરો જ્યારે એક સસલાની પૂઠે દોડ્યો ત્યારે તે સસલો કૂતરાથી ૧૩૦ વાર દૂર હતો; જ્યારે કૂતરો ૭ વાર દોડે છે ત્યારે સસલો પાંચ વાર દોડે છે; હવે કૂતરાએ સસલાને પકડ્યો તે વખતે સસલો કેટલો દૂર ગયો હશે?

(૫૬) જો ૬ બીબાં ગોઠવનાર રોજનાં ૧૨ કલાક કામ કરીને ૧૬ દહાડામાં એક ચોપડી પૂરી કરે છે, ત્યારે તેટલાજ કલાક કામ કરીને ૯ બીબાં ગોઠવનાર કેટલા દહાડામાં ચોપડી પૂરી કરી શકશે ?

(૫૭) એક મેહેતાનો પગાર વરસ દહાડે ૧૩૮૭ રૂ. છે, ત્યારે તેને ૧ લી જાનેવારીથી તે ૨૨ મી સપટેમ્બર સુધીનું શું મળશે ?

(૫૮) ૩ વાર પનાનું કપડું એક ઓરડામાં જડવાને ૮૪ વાર જોઇએ છે ત્યારે ૫ વાર પનાનું કપડું કેટલા વાર જોઇશે ?

(૫૯) ૪૦ માણસ એક કામ ૨૭ દહાડામાં કરે ત્યારે ૧૩૫ દહાડામાં તેથી આઠગણું કામ કેટલાં માણસ કરશે ?

(૬૦) મુંબઇથી પુને સુધી તારના થાંભલાં મૂકવાં છે, જો દરેક થાંભલું ૧૦૦ વારને છેટે દાટીએ તો ૨૪૬૦૦ થાંભલાં જોઇયે, પણ આપણી પાસે તો ૨૦૦૦૦ જ થાંભલાં છે ત્યારે દરેક થાંભલું કેટલું દૂર દાટવું જોઇયે ?

(૬૧) જો એક ટાંકીમાં ૧૮ નળ છોડીએ તો તે ટાંકી ૪ ૧/૨ કલાકમાં ભરાઇ જાય, પણ જો તે નળમાંથી ૩ નળ બંધ રાખીયે તો કેટલા વખતમાં તે ટાંકી ભરાશે ?

(૬૨) ૨૧૫ વાર લંબાઇના તાકામાંથી ૨ ૧/૨ વાર લંબાઇની ચાદર ૮૬ થાય છે ત્યારે તે તાકામાંથી ૩ ૧/૨ વાર લંબાઇની ચાદર કેટલી થશે ?

(૬૩) એક કામ ૮ માણસ ૧૫ દિવસમાં કરે તો તે કામ ૧૨ દિવસમાં કરવાને કેટલાં બીજાં માણસ રાખવાં જોઇશે ?

(૬૪) એક દરજી રોજના ૯ ૧/૪ કલાક કામ કરીને ૭ ડગલા ૨૬ દહાડામાં શીવે છે, ત્યારે તેટલાજ ડગલા ૨૦ દહાડામાં પૂરા કરવા હોય તો રોજના કેટલા કલાક શીવશે ?

(૬૫) એક દીવાળીઆની દોલત ૯૬૦ પૌં. ૧૪ શિ. ૭ પે. છે અને કરજ ૧૫૩૭ પૌં. ૩ શિ. ૪ પે. છે ત્યારે ૨૭૬ પૌં. ૧૧ શિ. ૬ પે. માંગનારને શું આપશે ?

(૬૬) જો $\frac{૩}{૭}$ × ૨૪ રતલની કીમત $\frac{૪}{૯}$ × ૫ શિ. છે, તો ૨૦૩$\frac{૫}{૮}$ પેં. માં કેટલા રતલ આવશે?

(૬૭) ૧ હં. ૧ ક. $\frac{૩૫}{૪૮}$ પેં. ની કીમત ૧૫ રૂ. ૧૧ આ. ૩$\frac{૫}{૭}$ પા. પડે તો ૨૯ રૂ. ૮ આ. ૮$\frac{૧}{૨}$ પા. માં કેટલું આવશે ?

(૬૮) મારી પાસે ૭—૧$\frac{૧}{૪}$ × ૧$\frac{૨}{૯}$ ÷ ૧$\frac{૩}{૬}$ માણુસ છે, અને કાવસજીએ મારી ઉપર બીજાં $\frac{૪}{૫}$ × $\frac{૯}{૫}$ + $\frac{૨૨}{૨૫}$ + ૧ × ૩ માણુસ મોકલ્યાં, એ બધાં માણસોએ ૨૪ દિવસમાં એક કામ પૂરૂં કર્યું, હવે એજ કામ $\frac{૩}{૪}$ ÷ $\frac{૧}{૨}$ + $\frac{૩}{૭}$ × ($\frac{૧૪}{૩}$ × $\frac{૨}{૭}$) + ૩$\frac{૧}{૬}$ દિવસમાં કરવાને બીજાં કેટલાં માણુસ જોઈશે ?

(૬૯) ૪ ઘોડાઓ ૭ ગાય એક ખેતરનું ઘાસ ૮$\frac{૧}{૨}$ દિવસમાં ખાય છે તો ૬ ઘોડા અને ૩ ગાય કેટલા દિવસમાં ખાશે ? (૨ ઘોડા ૫ ગાયના જેટલું ખાય છે.)

(૭૦) **અ** એખલો એક કામ રોજનાં ૮ કલાક કામ કરીને ૧૦ દિવસમાં કરે છે, અને **બ** ૬ દિવસમાં કરે છે તો **અ** ને **બ** બંન્ને સાથે રોજના ૧૦ કલાક કામ કરીને કેટલા દિવસમાં તે કામ પૂરૂં કરશે ?

બહુરાશી.

મનોયત્ન, ૨૪.

(૧) જો ૬૪ માણુસ ૧૦ દિવસમાં ૨૪ પેં. કમાય છે તો ૪૦ માણુસ ૨૫ દિવસમાં કેટલું પેદા કરશે ?

(૨) ૬ ટનનો બોજો ૫૦ માઇલ લેઇ જવાને ૨ પેં. પડે છે તો ૧૫ ટનનો બોજો ૨૦ પેં. માં કેટલા માઇલ લેઇ જવામાં આવશે ?

(૩) ૧૮ માણુસ ૬ દિવસમાં ૧૦૮ એકર જમીન ખેડે તો ૮૦ માણુસ ૪ દિવસમાં કેટલી જમીન ખેડશે ?

(૪) જો રોજના ૮ કલાક ચાલીને ૨ દિવસમાં ૭૦ માઇલ ચલાએ તો રોજના ૬ કલાક ચાલીને ૧૪ દિવસમાં કેટલા માઇલ ચલાશે ?

(૫) જો ઘઉં ૬૦ શિ. એ મણુ મળે તો ૭ પેનીવાળું પાઉં વજનમાં ૩ પૌં ૧૨ ઔં. કરવામાં આવેછે; પણુ જો ઘઉં ૪૦ શિ. એ મણુ હોય તો ૩ પેનીવાળું પાઉં વજનમાં કેટલું કરવામાં આવશે ?

(૬) જો એક આગગાડીમાં ૩ ટ. ૧૨ હ. નો બોજો ૨૬૦ માઇલ લઇ-જવાને ૯ પૌં. ૧૦ શિ. પડે છે તો ૨૦ ટ. નો બોજો ૧૦૦ મા-ઇલ લેઇ જવાને શું પડશે ?

(૭) જો ૨૦૦ માણુસ રોજના ૮ કલાક કામ કરીને ૩ માઇલ લાંબી ૩૦ ફૂ. પોહોલી અને ૬ ફૂ. ઉંડી ખાઈ ૩૦૦ દહાડામાં એક ખાઇ ખોદે છે તો ૧૫૦ માણુસને રોજના ૧૦ કલાક કામ કરીને ૨૫૦ દિવસમાં ૨૫ ફૂ. પોહોલી ૭ ફૂ ઊંડી ખાઇ કરવી હોય તો તેની લંબાઇ કેટલી કરશે ?

(૮) જો ૭ ઘોડા ૧૨પૌં. ના ખરચમાં ૩૦ દિ. સુધી રાખવામાં આ-વે તો ૭ દિ. સુધી ૨૦ પૌં. માં કેટલા ઘોડા રાખવામાં આવશે ?

(૯) એક કામ ૨૫ માણુસ રોજના ૮ કલાક કામ કરીને ૨૪ દિ. માં કરે તો ૬૦ માણુસ ૧૬ દિ. માં તે કામ પૂરૂં કરવાને રોજના કેટલા કલાક કામ કરશે ?

(૧૦) જો ૫ માણુસ ૧૧ માસમાં ૩૨૦ પૌં. ૧૬ શિ. ૮ પે. ખરચે છે તો ૭ માણુસ ૪ માસમાં કેટલું ખરચશે ?

(૧૧) ૪૦૦ માણસ ૫ મણ અનાજ ૬ દહાડામાં ખાય તો ૧૫ મણ ૨ દિવસમાં ખાવાને કેટલાં માણસ જોઈશે?

(૧૨) ૧૨ ઘોડા ૫ દિવસમાં ૫૩ એકર ખેડે તો ૬૬ એકર ૧૮ દિવસમાં ખેડવાને કેટલા ઘોડા જોઈશે ?

(૧૩) ૧૧૨ માણસ ૨૩૦ એકર ૧ રૂ. ૨૪ પો. જમીન ઉપરનું ઘાસ ૬ દિ. માં કાપે છે તો ૨૧ માણસ ૭૨ એકર કેટલા દિવસમાં કાપશે ?

(૧૪) ૩ માણસ ૨૫ વાર કાપડ ૧૨ દિવસમાં વણે તો ૯ માણસ ૮ દિવસમાં કેટલા વાર વણશે ?

(૧૫) જો ૧૨ માણસને ૧૬૦ પોં. ૪ માસ સુધી ચાલે તો ૩૨ માણસને ૮ માસ સુધી ખરચવાને કેટલા પૈસા જોઈશે ?

(૧૬) જો ૩૦ માણસ અથવા ૪૦ બાયડી ૪ રૂપીઆ ૧૦ દિવસમાં મેળવે, તો ૨૦ માણસ અને ૨૦ બાયડી મળીને ૪૦ દિવસમાં શું કમાશે ?

(૧૭) જો એક ભાયડો બે બાયડીના જેટલું અને ૧ બાયડી ૩ છોકરાં જેટલું કામ કરે છે તો ૧૨ પૂરૂષ, અને ૬ બાયડી અથવા ૯૦ છોકરાં રોજનાં ૮ કલાક કામ કરીને ૧૨ દિવસમાં ૧૦૦ વાર લાંબી ૫ વાર પોહોળી અને ૬ વાર ઉંડી ખાઈ બનાવેછે તો ૬ પૂરૂષ ૯ બાયડી અને ૧૭ છોકરાં રોજના ૬ કલાક કામ કરીને ૮ દિવસમાં ૧૨૫ વાર લાંબી ૪ વાર પોહોળી ખાઈ બનાવે તો તેની ઉંડાઈ કેટલી કરશે ?

વ્યાજના દાખલાની રીત.

જે રૂપિઆ આપ્યા હોય તે મુદલ કહેવાય છે.

જે ટકા આપ્યા હોય તે ૧૦૦ રૂ. નું વ્યાજ કહેવાય છે.

વ્યાજ શોધી કાઢવાની રીતઃ મુદલનો, ટકાનો, અને જેટલાં વરસ આપ્યાં હોય તેનો ગુણાકાર કરવો; અને જે જવાબ આવે તેને ૧૦૦ એ ભાગવા; જે આવે તે વ્યાજ.

અપુર્ણાંકની રીતે કરવું હોય તો પેહેલાં $\frac{૧}{૧૦૦}$ × મુદલ × વરસ × ટકા.

જો મુદલમાં રૂ. અને આં. હોય તો તેના આનાં કરી તેની નીચે ૧૬ માંડવા; જો પાઈ પણ હોય તો પાઈ કરી તેની નીચે ૧૯૨ માંડવા.

જો વરસ, મહિના આપ્યા હોય તો, મહિના કરી તેની નીચે ૧૨ માંડવા; જો દિવસ આપ્યા હોય તો, બધાના દિવસ કરી તેની નીચે ૩૬૫ માંડવા.

જો ટકામાં રૂપિઆ હોય તો જવાબ રૂપિઆમાં આવશે; જો આના કીધા હોય તો તેની નીચે ૧૬ માંડવા એટલે જવાબ રૂપિઆમાં આવશે; જો પાઈ કીધી હોય તો તેની નીચે ૧૯૨ માંડવા એટલે જવાબ રૂપિઆમાં આવશે.

જો દર સેંકડે દર મહિને કહ્યું હોય તો આપેલાં વરસના અને સાથે મહિના હોય તો તેનાં મહિના કરી તેની નીચે ૧ માંડવો; અને જો દહાડા પણ કીધા હોય તો તેની નીચે ૩૦ માંડવા.

જો મુદલ અને વ્યાજ મળીને શું થશે એમ કહ્યું હોય તો વ્યાજ શોધી કાઢીને તેની સાથે મુદલના રૂપિઆ ઉમેરી દેવા, એટલે જે આવશે તે જવાબ.

વ્યાજના દાખલા.

મનોયત્ન ૨૫.

(૧) દર વરસે દર સેંકડે ૫ ટકા લેખે ૨૫૦ રૂ. નું ૪ વ. ૫ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૨) દર વરસે દર સેંકડે ૩ ટકા પ્રમાણે ૫૦૦ રૂ. નું ૨ વ. ૬ મ. ૫ દિ નું વ્યાજ શું ?

(૩) દર વરસે દર સેંકડે ૩ ટકા પ્રમાણે ૨૦૦ રૂ. નું ૨ વ. ૮ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૪) દર વરસે દર સેંકડે ૩$\frac{૧}{૨}$ ટકા લેખે ૨૦૦ રૂ. ૮ આ. ૪ પા. નું ૫ વ. ૪ મ. ૧૦ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૫) દર વરસે દર સેંકડે ૬ ટકા લેખે ૫૦૦ રૂ. નું ૨ વ. ૬ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૬) દર વરસે દર સેંકડે ૫ ટકા પ્રમાણે ૫૦૦ રૂ. નું ૩ વ. ૮ મ. ૧૫ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૭) દર વરસે દર સેંકડે ૩$\frac{૩}{૪}$ ટકા લેખે ૫૨૦ રૂ. ૮ આ. નું ૩$\frac{૨}{૩}$ વ. નું વ્યાજ શું ?

(૮) દર વરસે દર સેંકડે ૬ ટકા લેખે ૮૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું ૩ વ. ૪ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૯) દર વરસે દર સેંકડે ૩$\frac{૧}{૨}$ ટકા લેખે ૨૦૨૫ રૂ. નું ૨$\frac{૧}{૩}$ વ. નું વ્યાજ શું ?

(૧૦) દર વરસે દર સેંકડે ૬ ટકા પ્રમાણે ૬૫૦ રૂ. નું ૧ વ. ૪ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૧૧) દર વરસે દર સેંકડે ૩½ ટકા પ્રમાણે ૨૦૦ રૂ. નું ૫ વ. ૪ મ. ૧૦ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૧૨) દર વરસે દર સેંકડે ૩½ ટકા લેખે ૩૭૫૦ રૂ. નું ૩ વ. ૮ મ. ૧૦ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૧૩) દર સેંકડે દર વરસે ૫ ટકા લેખે ૩૫૨ રૂ. ૧૨ આ. ૨ પા. નું ૪ વ. ૯ મ. ૧૮ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૧૪) ૩૪ રૂ. ૩ આ. ૬ પા. નું ૯ વ. ૭ મ. ૬ દિ. નું દર સેંકડે દર વરસે ૫ ટકા પ્રમાણે વ્યાજ શું ?

(૧૫) ૧૩૦ રૂ. નું દર વરસે દર સેંકડે ૪ રૂ. ૫ આ. ૨ પા. લેખે ૨૯૨ દિ. નું વ્યાજ શું

(૧૬) દર વરસે દર સેંકડે ૪ રૂ. ૩ આ. લેખે ૧૫૦ રૂ. નું ૩ વ. ૨૯૨ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૧૭) ૧૭૫ રૂ. નું ૩ વ. ૧૪૬ દિ. નું દર સેંકડે દર વરસે ૬ રૂ. ૪ આ. લેખે વ્યાજ શું ?

(૧૮) દર વરસે દર સેંકડે ૬ રૂ. ૦ આ. ૮ પા. લેખે ૧૫૧ રૂ. ૦ આ. ૮ પા. નું ૪ વ. ૭૩ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૧૯) દર સેંકડે દર વરસે ૩¾ ટકા પ્રમાણે ૧૨૮૦ રૂ. નું ૪ વ. ૨૯૨ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૨૦) દર સેંકડે દર વરસે ૪ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. લેખે ૪ વ. ૨૧૯ દિ. નું ૧૩૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું વ્યાજ શું ?

(૨૧) દર સેંકડે દર વરસે ૩½ ટકા લેખે ૩ વ. ૨૧૯ દિ. નું ૨૩૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું વ્યાજ શું ?

(૨૨) દર મહિને દર સેંકડે ૧૨ આ. લેખે ૧૨૭૫ રૂ. ૧૨ આ ૬ પા. નું ૨૩ મી નવેમબર ૧૮૪૫ થી ૧૭ મી એપ્રેલ ૧૮૪૯ સુધીનું વ્યાજ શું ?

(૨૩) દર મહીને દર સેંકડે ૬ આ. લેખે ૯૩૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું ૫ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૨૪) દર મહિને દર સેંકડે ૧૨ આ. લેખે ૧૬૬૬૦ રૂ. ૨ આ. ૬ પા. નું ૩ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૨૫) દર સેંકડે દર વરસે ૯ ટકા લેખે ૧૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું ૧૩ અઠવાડીઆંનું વ્યાજ શું ?

(૨૬) દર સેંકડે દર વરસે ૩½ ટકા લેખે ૬૬૬ પેં. ૧૩ શિ. ૪ પે. નું ૩ વ. ૧૪૬ દિ. નું વ્યાજ શું ?

(૨૭) દર સેંકડે દર વરસે ૫ પેં. ૮ શિ. ૪ પે. લેખે ૨૫૯ પેં. ૩ શિ. ૪ પે. નું ૩ વ. ૪ મ. નું વ્યાજ શું ?

(૨૮) દર સેંકડે દર વરસે ૪½ ટકા પ્રમાણે ૨ વરસનું ૧૦૦૦૦ રૂ નું વ્યાજ અને મુદલ મળી શું થશે ?

(૨૯) દર સેંકડે દર વરસે ૪½ વરસનું ૩ ટકા પ્રમાણે ૨૮૩૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું વ્યાજ અને મુદલ મળી શું થશે ?

(૩૦) દર સેંકડે દર વરસે ૪¾ વરસનું ૨¾ ટકા પ્રમાણે ૨૮૦૦ ગીનીનું વ્યાજ અને મુદલ મળીને શું થશે ?

(૩૧) દર સેંકડે દર વરસે ૧૦૫ ગી. ૫ શિ. નું ½ વરસનું ૩¾ ટકા પ્રમાણે વ્યાજ અને મુદલ મળીને શું થશે ?

(૩૨) દર સેંકડે દર વરસે ૩$\frac{૩}{૮}$ ટકા લેખે ૩૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું ૧૬ મી માર્ચથી તે ૨ જી જાનેવારી સુધીનું વ્યાજ શું ?

(૩૩) દર સેંકડે દર વરસે ૪$\frac{૧}{૨}$ ટકા લેખે ૬૬૬ રૂ. ૧૦ આ. ૮ પા. નું ૧૦ મી આગસ્ટથી તે ૨૨ મી અકટોબર સુધીનું વ્યાજ શું?

(૩૪) દર સેંકડે દર વરસે ૯૯ રૂ. ૩ આ. ૯ પા. નું ૬$\frac{૨}{૫}$ ટકા લેખે ૫ મી જાનેવારી ૧૮૪૨ થી ૧૯ મી માર્ચ ૧૮૪૩ સુધીનું વ્યાજ શું ?

(૩૫) દર સેંકડે દર વરસે ૩$\frac{૧}{૨}$ ટકા લેખે ૭૩૦ રૂ. નું ૫ મી મેથી ૩૦ મી આગસ્ટ સુધીનું વ્યાજ શું ?

મોઢેના હીસાબ.

મનોયત્ન, ૨૬.

(૧) ૬ રૂ. શેર તો ૩ાા રૂપિઆ ભારનું શું ?—ોાા રાા દો.
(૨) ૧૨ાા રૂ. શેર તો ૭ રૂપિઆ ભારનું શું ?—૨)≡.
(૩) ૧૧ાાા રૂ. શેર તો ૬ રૂપિઆ ભારનું શું ?—૧ાાા ૧ા દો.
(૪) ૧૨ાા રૂ. મણ તો ૧૧ શેરનું શું ?—૩।≡.
(૫) ૨૭ રૂ. મણ તો ૧૩ાા શેરનું શું ?—૯)– ૫ દો.
(૬) ૩૧ રૂ. મણ તો ૨ાા શેરનું શું ?—૧ાાા≡
(૭) ૩૭ાા રૂ. મણ તો ૧ા શેરનું શું ?—૧)≡ાાા
(૮) ૧૭ાા રૂ. મણ તો ૩૭ાા શેરનું શું ?—૧૬।=ાા
(૯) ૨૨ાા રૂ. મણ તો ૩૮ાાા શેરનું શું ?—૨૧ાાાોાાા
(૧૦) ૨૫ાા રૂ. મણ તો ૩૮ાાા શેરનું શું ?—૨૪ાા≡।
(૧૧) ૧૩ આ. મણ તો ૧૨ શેરનું શું ?—૦)≡ાાા ોાાા દો. ૩ પં.

(૧૨) ૯ રૂ. ખાંડી તો ૧૪ મણનું શું ?—૧। ૫ દો.
(૧૩) ૧૩ રૂ. ખાંડી તો ૧૧ મણનું શું ?—૭)=. ૨॥ દો.
(૧૪) ૧૫॥ રૂ. ખાંડી તો ૧૪ મણનું શું ?—૧૦॥— ૩॥ દો.
(૧૫) ૨૩ રૂ. ખાંડી તો ૦॥ શેરનું શું ?—૧। દો. ૩ ખ.
(૧૬) ૧૫ રૂ. ખાંડી તો ૭ શેરનું શું ?—૦)= ૦॥ ૨ ખ.
(૧૭) ૨૬ રૂ. ખાંડી તો ૧૮ શેરનું શું ?—૦॥—। ૦॥ ૩ ખ.
(૧૮) ૧૪ આ. ખાંડી તો ૧૧ મણનું શું ?—૦।=॥ ૧। દો.
(૧૯) ૧૧ રૂ. તોલો તો ૧૩ વાલનું શું ?—૩॥— ૧। દો.
(૨૦) ૧૭ રૂ. તોલો તો ૧૭ વાલનું શું ?—૭)= ૩॥ દો.
(૨૧) ૯ રૂ. તોલો તો ૭ રતીનું શું ?—૦॥=॥
(૨૨) ૨૧ રૂ. તોલો તો ૧૧ રતીનું શું ?—૨।=॥
(૨૩) ૯ રૂ. વીંધું તો ૭ વસાનું શું ?—૩)= ૨॥ દો.
(૨૪) ૧૪ રૂ. વીંધું તો ૧૨ વીશવાસાનું શું ?—૦।= ૪॥ દો.
(૨૫) ૧૭ રૂ. સેંકડો તો ૩૧ નંગનું શું ?—૫। ૨ દો.
(૨૬) ૧૧ રૂ. સેંકડો તો ૩૫ નંગનું શું ?—૩॥— ૩॥ દો.
(૨૭) ૧૩ રૂ. કોડી તો ૧૭ નંગનું શું ?—૧૧) ૫ દો.
(૨૮) ૩ આ. કોડી તો ૧૫ નંગનું શું ?—૦)=।.
(૨૯) ૧૩ રૂ. ગજ તો ૭॥ તસુનું શું ?—૪)—.
(૩૦) ૧૯॥ રૂ. ગજ તો ૧૧ તસુનું શું ?—૮॥=.
(૩૧) ૧૧ રૂ. ગજ તો ૮ તસુનું શું ?—૩।=॥ ૨ પા.
(૩૨) ૭ આ. ગજ તો ૧૪ તસુનું શું ?—૦। ૧ પા.
(૩૩) ૨)= ગજ તો ૧૦ તસુનું શું ?—૦॥=॥ ૧ પા.
(૩૪) ૨૧ રૂ. હજાર તો ૩૪૦ નું શું ?—૭)= ૧॥ દો.

(૩૫) ૯ રૂ. નો મહિનો તો ૧૧ દિવસનું શું ?—૩ા ૫ દો.

(૩૬) ૧૮ રૂ. નો મહિનો તો ૧૭ દિવસનું શું ?—૧૦)≡ ૧ા દો.

(૩૭) ૩૮ રૂ. નો મહિનો તો ૨૧ દિવસનું શું ?—૨૬ા– ૩ા દો.

(૩૮) ૧૭ રૂ. નો મહિનો તો ૧૧ દિવસનું શું ?—૬)≡ ૪ા દો.

(૩૯) ૭૫ રૂ. નો મહિનો તો ૨૫ દિવસનું શુ ?—૬૨ા.

(૪૦) ૧૦૦ રૂ. નો મહિનો તો ૨૧ દિવસનું શું ?—૭૦).

(૪૧) ૧૩ા= ગજ તો ૭ તસુનું શું ?—૩ાા≡ા ૧ પા.

(૪૨) ૧૩ રૂ. ગજ તો ૬ તસુનું શું ?—૩ા.

(૪૩) ૭)≡ ગજ તો ૯ તસુનું શું ?—૨ા≡ ૧ા પા.

(૪૪) ૧૮ રૂ. ખાંડી તો ૧૧ા શેરનું શું ?—૦ા ૦ાા દો. ૨ બ.

(૪૫) ૧૩ાા રૂ. ખાંડી તો ૧૬ શેરનુ શું ?—૦ા ૦ા ૦ાા દો૦ ૩ બ૦

(૪૬) ૧૯ રૂ. ગજ તો ૪ તસુનું શું ?—૩)ા ૨ પા.

(૪૭) ૧૧ આ. ગજ તો ૪ તસુનું શું ?—૦)–ાા ૧ પા.

(૪૮) ૧)= ગજ તો ૬ તસુનું શું ?—૦ા ૦ા.

(૪૯) ૧ પાટીયું ૬ ગ. લાંબુ ૬ ત. પોહોળું ૪ ત. જાડું તો કેટલા ગજ થયું ?—૭ ગ. ૪ તસુ.

(૫૦) ૧ પાટીયું ૯ ગ. લાંબું ૬ ત. પોહોળું જાડું ૩ ત. તો કેટલા ગજ થયું ?—૮ ગ. ૨ ત.

(૫૧) ૧ પાટીયું ૭ ગ. લાંબું ૪ા તસુ જાડું, પોહોળું ૧૨ તસુ તો કેટલા ગજ થયું ?—૧૮ાા ગ. ૩ ત.

(૫૨) ૩ ગ. લાંબું ૧૨ ત. પોહોળું ૭ તસુ જાડું તો કેટલા ગજ થયા ?—૧૨ા ગ. ૨ ત.

(૫૩) એક ગોળ લાકડું ૬ ગ. લાંબું ૧૨ વ. દોરી તો કેટલા ગજ થશે ?—૦॥ ગ. ૦॥ વ. ૧ વિ.

(૫૪) એક ગોળ લાકડું ૧૨ ગ. લાંબું, દોરી ૧૪ તસુ તો કેટલા ગજ થશે ?—૧। ગ. ૪। વ. ૩ વિ.

(૫૫) ૧૩॥ રૂ. નું ૨। મણ તો ૧૧। શેરનું શું ?—૨॥– ૦॥ ૩.
(૫૬) ૨૨॥ રૂ. નું ૨॥ મણ તો ૧૭। શેરનું શું ?—૩॥॥= ૦॥ ૨.
(૫૭) ૩૧। રૂ. ખાંડી તો ૩૧। શેરનું શું ?—૦।–॥ ૨.
(૫૮) ૨૧ રૂ. ૭ શેર તો ૩॥ રૂ. ભારનું શું ?—૦। ૧।.

પરચુરણ દાખલા.

મનોયત્ન, ૨૭.

(૧) અઠયાશી લાખ ચોતરીસ + નવ કરોડ પચાસ હજાર ચોરાણું + ઓગણ્યાએંસી કરોડ પાંચ લાખ નેવું + નવ લાખ સાતસેં + નવ કરોડ પાંસેઠ લાખ નવ + એંસી કરોડ સાત લાખ પાંચ હજાર ચારસેં + પંચ્યાસી કરોડ સીતેર લાખ પચાશ હજાર નવ.

(૨) ૯૪૦૦૭૦૦ × ૫૦૦૯૦૦ ; ૬૪૦૦૦૯૦ × ૭૪૦૯૦૦૦.

(૩) ૮૯૦૦૪૦૫ × ૬૮૯૦૦ ; ૧૦૧૧૯૯૬૩ ÷ ૩૭૧.

(૪) $\frac{૧૧૩૮૫}{૨૩૩૨૮} \times \frac{૩૨૪૭૬}{૧૬૩૩૫} \times \frac{૩૨૧}{૭૪૯}$; $\frac{૧૨૯૩}{૧૨૨૩} \times \frac{૫૧૦}{૧૬૨૦} \times \frac{૨૯૬}{૫૨૬}$; $\frac{૧૪૦૭}{૨૨૭૦} \times \frac{૧૫૮૩}{૪૪૨૨} \times \frac{૩૩૪}{૭૨૦}$.

(૫) $૬\frac{૭}{૮}$ ટનની કીંમત ૨૦૦ ગીની પડે તો ૨૫ હં. $૧\frac{૩}{૪}$ પાં. નું શું પડશે ?

(૬) ૩૨૫ રૂ. માં ૩૩ ટ. આવે તો ૧ હં. નું શું પડશે ?

(૭) ૪૫૫ ટ. ૯ હં. ૧ ક ૧૪ પૌં. ના ૪૧૧ રૂ. ૩ આ. ૨ પા. પડે તો ૨૪૦ ટ. ૩ હં. ૧૪ પોં. નું શું પડશે ?

(૮) એક કોથળીનું વજન ૭ હં. છે, તેનું લઈ જવાનું ભાડું ૫૬ પોં. પડે છે, હવે બીજી ૨૧ કોથળી છે, જેનું દરેકનું વજન ૩ ટ. ૨ હં. ૨ ક. ૧ પોં. છે ત્યારે તેનું લઈ જવાનું ભાડું શુ પડશે ?

(૯) ૭ શિલિંગમાં ૩$\frac{૪}{૭}$ પોં. આવે તો ૩૦$\frac{૬}{૭}$ પોં. નું શું પડશે ?

(૧૦) અ. પાસે એક વાહાંણનો $\frac{૫}{૧૬}$ ભાગ છે, તેના ભાગનો $\frac{૩}{૧૧}$ × $\frac{૬}{૯}$ ભાગ $\frac{૬૦૦}{૩}$ પોં. એ વેચ્યો ; ત્યારે તે વાહાંણનો $\frac{૧\frac{૨}{૬}}{૪\frac{૩}{૪}}$ × $\frac{૩}{૫}$ ભાગનું શું પડશે ?

(૧૧) ૬ ટ. ૧૦ હં. માંથી બાદ ૩ ટ. ૧૩ હં. ૨ ક. ૧ પોં. ૮ ઔં. ; બાકીનાની કીંમત શું ? જો ૧ પોં. ૭ શિ. ૬ પે. માં. ૩ ક. ૨૬ પોં. આવે તો.

(૧૨) દર સેંકડે દર મહિને ૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. લેખે ૫૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું ૨૬ મી માર્ચ ૧૮૪૦ થી ૩૧ મી અકટોબર ૧૮૪૨ સુધીનું વ્યાજ શું ?

(૧૩) દર સેંકડે દર વરસે ૫ પોં. ૭ શિ. ૬ પે. લેખે ૫૦૦ પોં. નું ૨૬ મી માર્ચ ૧૮૪૦ થી ૩૧ મી અકટોબર ૧૮૪૨ સુધીનું વ્યાજ અને મુદ્દલ મળીને શું થશે ?

(૧૪) મારી પાસે લખોટા હતા, જેમાંનાં $\frac{૩}{૮}$ રમવામાં ખોયા, $\frac{૪}{૧૧}$ મારા મિત્રને આપ્યા, $\frac{૧}{૪}$ મારા ભાઈને આપ્યા ; હવે મારી પાસે ૭

લખોટા રહ્યા, ત્યારે પેહેલાં મારી પાસે બધા મળી કેટલા લખોટા હતા ?

(૧૫) એક માણસે પોતાની દોલતનો ૧/૪ ભાગ પોતાનાં વડા છોકરાને આપ્યો, બીજાને ૨૦૦ પૌં. આપ્યા, અને બાકીનો ૩/૫ ત્રીજા છોકરાને આપ્યો, ત્યારે તેની બધી દોલત કેટલી હતી ?

(૧૬) એક લાકડીનો ૧/૩ ભાગ પાણીમાં છે, ૧/૬ ભાગ પાણીની બાહાર છે અને ૨૨ ફીટ કાદવની અંદર છે, ત્યારે તે લાકડીની બધી લંબાઈ કેટલી હશે ?

(૧૭) મારી કોથળીમાંનાં ૩/૭ પૈસા ખરચ્યા પછી મને માલમ પડ્યું કે બાકીનાનાં ૩/૪ ભાગ ૧૬ શિ. ૩ પે. છે ત્યારે મારી કોથળીમાં બધા મળીને કેટલાક પૈસા હતા ?

(૧૮) એક માણસે ૫૩૩ રૂ. ૫ આ. ૪ પા. નું કાપડ લીધું, હવે તેની પાસે પૈસા ન હોવાથી, દર સેંકડે દર મહિને ૫ આ. ૪ પા લેખે તે રૂપિઆ વ્યાજે કાઢીને કાપડીયાને આપ્યા ; પછી તેણે ૨ વ. ૩ મ. રહીને તે કાપડ ૬૦૦ રૂ. એ વેચી નાંખ્યું; ત્યારે તેને નફો થયો કે તોટો અને કેટલો ?

(૧૯) એક ઘરનું વરસ દહાડાનું ભાડું ૧૪૫ રૂ. છે, તે ઘર ૨૩૨૦ રૂ. એ ઘરેણે મૂક્યું ; પછી તે રૂપિઆ દર સેંકડે દર મહિને ૮ આ. ૪ પા. લેખે વ્યાજે મૂકયા; ત્યારે ઘર ઘરેણે મૂકવામાં કે ભાડે આપવામાં ફાયદો અને કેટલો ?

(૨૦) ૨ ટનની કીંમત ૨૧ રૂ. પડે તો ૧ હં. ૨ નું શું પડશે ?

(૨૧) એક ઘોડો ૩ ફૂટનું પગલું ભરીને મુંબઈથી થાણે ગયો; મુંબઈથી થાણું ૨૪ માઇલ દૂર છે; ત્યારે ઘોડાને કેટલાં પગલાં ચાલવાં પડ્યાં હશે ?

(૨૨) $\frac{૨}{૫} \times \frac{૩}{૭}$ પૈં. માં $\frac{૨}{૩} \times \frac{૩}{૭}$ પૈં. આવે તો $\frac{૩}{૭} \times \frac{૨}{૩}$ પૈં. નું શું પડશે ?

(૨૩) ૯૬૮૪૭ અર્ધી પાઇ એની પા મોહોર કરો.

(૨૪) $\dfrac{\frac{૩}{૪} \left\{ \frac{૧}{૨} + (\frac{૧}{૩} \times ૧\frac{૩}{૪} + \frac{૧}{૨}) \times \frac{૧૨}{૧૩} \right\}}{\frac{\frac{૧}{૩}}{\frac{૩}{૪}} (\frac{૨}{૩} — \frac{૧}{૩} + \frac{૧}{૨} \times \frac{૫}{૬})} \times \dfrac{\frac{૧}{૪૦} + \frac{૫}{૧૫૦} — \frac{૧}{૪}}{\frac{૧}{૧૮૦} + \frac{૧}{૧૦} - ૧ \times \frac{૫}{૧૨૦}}$

(૨૫) એક શેહેરની વસ્તી ભાયડા, બાઇડી, અને છોકરાં મળી ૨૦૦૪૦૬ છે, એમાં ૩૦૦૨૫ ભાયડા, છે, અને ૨૦૭૦ છોકરાં છે તો બાયડી કેટલી હોવી જોઇએ ?

(૨૬) એક પુલ ઉપરથી દરરોજ ૧૨૫ માણસ, ૧૨૦ ઘોડા અને ૩૬ ગાડીઓ જાય છે, દરેક માણસ પાસેથી પુલ ઉપર થઇને જવાનું ભાડું ૩ શિ. ૬ પે લેવામાં આવે છે, દરેક ઘોડાને માટે ૪ પે લેવામાં આવે છે, અને દરેક ગાડીને માટે ૨ શિ. ૬ પે. લેવાંમાં આવેછે, તો દરરોજ બધી મળી કેટલી આવક થતી હશે?

(૨૭) જો દરરોજ એક બાયડી ૩ છોકરાંના જેટલું કમાય છે, એક ભાયડો, એક બાયડી અને એક છોકરાના જેટલું કમાય છે, ત્યારે ૬ ભાયડા ૧૦ બાયડી, અને ૫ છોકરા રોજ શું કમાશે ? જો દરેક છોકરો રોજ ૨ આ. ૮ પા. કમાય છે તો.

	રૂ.	આ.	પા.		રૂ.	આ.	પા.
(૨૮)	૧૮૭	૭	૭$\frac{૧}{૬}$	—	૭૨	૯	૫$\frac{૧}{૩૧}$
	પૌં.	શિ.	પે.		પૌં.	શિ.	પે.
(૨૯)	૧૭૧	૧૧	૩$\frac{૪}{૫}$	—	૯૦	૧૧	૪$\frac{૩}{૭}$

	ટ.	હં.	ક.	પૌં.
(૩૦)	૦	૨	૩	૨$\frac{૩}{૪}$
	૭	૭	૧	૧૧$\frac{૫}{૯}$
	૧૨	૦	૧	૪$\frac{૧૧}{૧૨}$
	૧૨૪	૨	૨	૭

	પૌં.	શિ.	પે.
(૩૧)	૧૨૫	૭	૩$\frac{૧}{૬}$ × ૧૭$\frac{૧}{૨૧}$

	ટ.	હં.	ક.	પૌં.
(૩૨)	૩૦૦	૨	૨	૪$\frac{૭}{૮}$ + ૧$\frac{૨}{૩}\frac{૫}{૯}$

(૩૩) એક આગગાડીની ટ્રેનને ૪ પેહેલા વર્ગની ગાડી, ૭ બીજા વર્ગની અને ૯ ત્રીજા વર્ગની ગાડીઓ જોડેલી છે ; એ બધી ગાડીઓમાં ૧૦૦૦ માણસ બેહેલાં છે, તેમાં ૩૨૫ માણસ પેહેલા વર્ગની ગાડીમાં, ૨૦૦ ત્રીજા વર્ગની ગાડીમાં બેઠેલાં છે, ત્યારે બીજા વર્ગમાં કેટલાં બેઠાં હશે? અને જો પેહેલા વર્ગનું દરેક માણસનું ભાડું ૪ રૂ. ૪ આ. છે, બીજા વર્ગના દરેક માણસના ૨ રૂ. ૧૨ આ. છે, અને ત્રીજા વર્ગનું બધા માણસનું ભાડું ૨૫૦ રૂ. લીધા; ત્યારે આગ ગાડીવાળાને ત્રીજા વ-

ર્ગનાં દરેક માણસનું ભાડું શું મળ્યું હશે? અને એ ૧૦૦૦ માણસનું ભાડું શું મળ્યું હશે?

(૩૪) દર સેંકડે દર વરસે ૧ પૌં. ૬ શિ. ૮ પે. લેખે ૭૯૯૩ પૌં. ૧૦ શિ. નું ૩ જી જાનેવારી ૧૮૮૧ થી ૧૫ મી આગસ્ટ ૧૮૮૫ સુધીનું વ્યાજ શું?

(૩૫) જેને ૩ $\frac{૧}{૨૫}$ ટ. ની કીમત ૨૫૦ ગી. પડે તો ૨ હં. ૨ પૌં. ૨ $\frac{૧}{૨}$ ઔં. નું શું પડશે?

(૩૬) દર સેંકડે દર મ. ૫ આ. લેખે ૧ રૂ. નું ૧૩ મી માર્ચ ૧૮૭૯ થી ૭ મી માર્ચ ૧૮૮૧ સુધીનું વ્યાજ અને મુદલ મળી શું થશે?

(૩૭) $\frac{૪\frac{૫}{૧૧} - \frac{૧}{૧૧}}{૩\frac{૩}{૫} + ૩\frac{૪}{૭}} \times \frac{\frac{૬}{૭} \div \frac{૨}{૪} + \frac{૨}{૫}}{\frac{૨}{૯} \times ૨\frac{૨}{૧૧} + \frac{૨}{૧૧}} + \frac{\frac{૬}{૭} \times ૬\frac{૩}{૧} \div ૩\frac{૦}{૯}}{\frac{૧}{૨} - \frac{૨}{૯} \div ૩\frac{૩}{૬}}$.

(૩૮) મારી પાસે ૭૪૫ દાડમ છે, દરેક દાડમમાં ૯૪૭ દાણાં છે; એ બધાં દાડમના દાણાંમાંથી ૫૫૧૫ દાણાં વેંહેંચી આપ્યા ત્યારે બાકી કેટલા દાણા રહ્યા.

(૩૯) ૧ હં. ની કીમત ૭ પૌં. ૧૩ શિ. ૧ પે. છે તો ૪૬૭ પૌં. ૧ - શિ. ૬ $\frac{૩}{૪}$ પે. માં કેટલું આવશે?

(૪૦) ૧ પૌં. ૩ ઔં. ૬ પે. ૧૭ ગ્રે. ના ૪ પૌં. ૯ શિ. ૫ $\frac{૨૩}{૪૮}$ પે. પડે તો ૧ ઔં. નું શું પડશે?

(૪૧) ૧ બુશલની કીમત ૫ શિ. ૮ $\frac{૧}{૪}$ પે. પડે તો ૫૧ પૌં. ૮ શિ. $\frac{૩}{૧૬}$ પે. માં કેટલું આવશે?

(૪૨) $\frac{૩\frac{૨}{૩} \div ૧૬\frac{૩૭}{૬૪} - \frac{૧૭}{૧૦૮}}{૧\frac{૩૫}{૪૮} + ૯\frac{૨૫}{૬૦} - ૨} \times \frac{૧}{૨\frac{૩}{૭} + \frac{૨૪}{૨૧} + ૩\frac{૮}{૫૪}} \frac{\frac{૨}{૪} + \frac{૬}{૭} + ૨ \; \frac{૩૪}{૩૬} - ૨ + \frac{૬}{૩}}{\frac{૩}{૪}[૨\frac{૧૭}{૧૦૮}(\frac{૬}{૭} + ૨\frac{૫૫}{૬૩}) \div ૨\frac{૨}{૯}.]}$

(૪૩) $\frac{૩}{૧૦} - \frac{૪}{૫} \times \frac{૩}{૮} \times \frac{૫}{૬} + ૪ - \frac{૨}{૯} \times$ [illegible] $- \frac{૪}{૯}$.

(૪૪) $૨\frac{૪}{૭} \times \frac{૪}{૭} - \frac{૬}{૧૧} + \frac{૩}{૭} \times ૨\frac{૧}{૧૧} + ૨\frac{૨}{૨૧}$.

(૪૫) $(\frac{૨}{૩} + \frac{૩}{૫} \times \frac{૪}{૯}) - \frac{૩}{૩}(\frac{૫}{૮} \times \frac{૭}{૮} + \frac{૩}{૧૬})$.

(૪૬) ૯૨૫ પૌં. ૭ શિ. $\frac{૨}{૫}$ પે. × $\frac{૩૪}{૨૩}$.

(૪૭) ૧૨ ટ. ૪ હં. ૨ ક. ૭ $\frac{૨}{૭}$ પૌં. × ૩ $\frac{૪}{૯}$.

(૪૮) [illegible] $\left\{ \text{[illegible]} \left(\frac{૧\frac{૧}{૨} \times \frac{૩}{૪}}{\frac{૨}{૩} \div \frac{૨}{૪}} + \text{[illegible]} \right) + \text{[illegible]} \right\} \div \frac{૩}{૪} - \frac{૪}{૮}$.

(૪૯) $\frac{\frac{૧}{૨} + \frac{૧}{૩}}{\frac{૩}{૪} \times \frac{૨}{૩}} \left\{ \frac{૩}{૪}(\frac{૩}{૪} \div \frac{૨}{૩} + \frac{૧}{૨}) \div \text{[illegible]} \right\} \frac{\text{[illegible]} \div \text{[illegible]}}{૧\frac{૧}{૨} \times \frac{૩}{૪}}$.

(૫૦) $\frac{\frac{૨}{૩} - \frac{૧}{૩} \times \frac{૧}{૨}}{\frac{૩}{૪} \times \frac{૨}{૩}} \left\{ \frac{\frac{૧}{૨} + \frac{૩}{૪}}{\frac{૨}{૩} - \frac{૧}{૩}} \left(\frac{\frac{૧}{૨} + \frac{૩}{૪} - \frac{૧}{૨}}{\text{[illegible]} + \frac{૧}{૪} - \frac{૧}{૨}} \times \text{[illegible]} \right) + \text{[illegible]} \right\} \div$ [illegible].

જવાબ.

સરવાળા.

મનોયત્ન, ૧.

(૧) ૧૨૬૦૪
(૨) ૮૨૪૫૫૧
(૩) ૯૫૮૭૨
(૪) ૧૭૨૧૧૪૮૨૪
(૫) ૧૭૭૩૪૯૧
(૬) ૩૪૭૬૫૭૭૬
(૭) ૪૩૦૦૦૬૧૦
(૮) ૨૩૩૨૬૩૨૪
(૯) ૨૯૨
(૧૦) ૧૯૯૯
(૧૧) ૧૪૦૩
(૧૨) ૩૬૬૪
(૧૩) ૬૬૬૩૦૬
(૧૪) ૨૦૭૨૨૯
(૧૫) ૩૧૨
(૧૬) ૮૧૬૫૩૫

બાદબાકી.

મનોયત્ન, ૨.

(૧) ૧૩૬

(૨) ૮૬૧

(૩) ૧૦૯૯૦

(૪) ૧૯૫૯૯

(૫) ૬૫૯૮૯

(૬) ૧૯૯૯૯૯

(૭) ૩૯૯૯૯૯૯

(૮) ૧૯૯૯૯૯૯૯૯

(૯) ૧૭૭૨

(૧૦) ૪૬, ૫૨

(૧૧) ૪૬૭૪

(૧૨) ૨૮૯૪૦

(૧૩) ૪'૮૮૦૦૧૦

ગુણાકાર.

મનોયત્ન, ૩.

(૧) ૧૯૮૭૬૫

(૨) ૪૭૬૨૦૩૩૨

(૩) ૨૪૨૬૫૭૫

(૪) ૪૯૯૬૪૬૮૪

(૫) ૩૬૭૨૯૬૦

(૬) ૭૦૬૨૩૩૪૪

(૭) ૪૫૪૬૬૮૫૦૦૦

(૮) ૧૯૨૮૩૭૨૬૦

(૯) ૭૨૪૩૨૦૭૦

(૧૦) ૮૪૨૪૦૦૦૦

(૧૧) ૪૭૯૯૬૪૫૩૦૮૭

(૧૨) ૫૯૯૪૪૮૫૦૪૯૦૦૦

(૧૩) ૨૩૧૯૧૪૦૨૧૭૨૧૦૧૪૮

(૧૪) ૩૧૧૧૫૭૫૯૬૮૭૪૨૪૬

(૧૫) ૩૨૧૦

(૧૬) ૧૩૮૨૪

(૧૭) ૮૫૭૦૦૦

(૧૮) ૨૨૨૩૪૫

ભાગાકાર.

મનોયત્ન, ૪.

(૧) ૭૯૮૫૨૧૪

(૨) ૬૪૮૦૪૯

(૩) ૫૪૩૭૮૫

(૪) ૪૩

(૫) ૧૯૭૪૫૩૮

(૬) ૨૯

(૭) ૩૦૫૭૫૫૧

(૮) ૫૮

(૯) ૨૧૭૬૧૮૩

(૧૦) ૨૩૭૦૭

(૧૧) ૧૩૬૭૩૭૨

(૧૨) ૧૦૧૦૦૧

(૧૩) ૪૬૪૨૪૩

(૧૪) ૩૭૪૮

(૧૫) ૫૨૫૨૮૯

(૧૬) ૯૬૮૦૦૨

(૧૭) ૫૧૮૪૬૩

(૧૮) ૬૫૪૧૦

(૧૯) ૧૬૫૭૬

(૨૦) ૬૬૮૭૪૦૦

(૨૧) ૨૩૭૦૭

(૨૨) ૧૭૫

(૨૩) ૧૯૭

(૨૪) ૩૫૩

(૨૫) ૨૩૮

(૨૬) ૮૫૧ રૂ.

(૨૭) ૧૧૧

(૨૮) ૬૪૭૦૩૨

(૨૯) ૨૧

(૩૦) ૮ મણ.

ઊતરતી ભાંજણી.

મનોયત્ન, ૫.

(૧) ૧૧૫૨

(૨) ૪૮૦૦

(૩) ૧૮૦૪૮૦

(૪) ૧૮૧૫૫૦૪

(૫) ૧૦૫૧૫૦૬

(૬) ૧૮૧૧૦૩૫

(૭) ૧૧૩૪૮૪

(૮) ૭૬૧૦૫૨

(૯) ૯૫૧૮૫૯

(૧૦) ૬૦૫૧૮૪

(૧૧) ૭૫૪૫૬

(૧૨) ૩૯૦૫૨

(૧૩) ૩૦૬૨૧૩

(૧૪) ૫૮૯૮૭૫

(૧૫) ૨૯૯૧૫૨૦

(૧૬) ૫૮૭૫૨૦૦

(૧૭) ૩૨૦૦૦

(૧૮) ૨૫૫૫૧૮.

(૧૯) ૪૪૦
(૨૦) ૨૪૫૩
(૨૧) ૧૨૧૫
(૨૨) ૧૧૬૯૭
(૨૩) ૪૯૨૦
(૨૪) ૧૧૮૭૧
(૨૫) ૬૬૯૨૦
(૨૬) ૧૩૦૦૭૭૫૧૨૫
(૨૭) ૧૧૨૧૬૦૦
(૨૮) ૩૩૮૪૦૦
(૨૯) ૮૬૦૪૨૩
(૩૦) ૧૪૭૧૯૮૮
(૩૧) ૨૨૭૪૦૭૮૪૦
(૩૨) ૨૭૦૪૩૪૩૦૪
(૩૩) ૪૧૩૩૭૮૫૬
(૩૪) ૩૬૦૬૦
(૩૫) ૩૭૦૩૨
(૩૬) ૫૨૦૫૪૬
(૩૭) ૫૨૮૦
(૩૮) ૨૦૮૪૪૦
(૩૯) ૧૩૯૮૬
(૪૦) ૫૨૨૭૨૦૦
(૪૧) ૧૮૬૧૩૦૭
(૪૨) ૫૬૪૫૩૭૬૦
(૪૩) ૨૫૪૨૦૩૫૦૨
(૪૪) ૨૦૨૨૭
(૪૫) ૬૧૪૪૪૭
(૪૬) ૧૩૮૯૦૦
(૪૭) ૧૫૨૨૯૪૪
(૪૮) ૩૧૪૪૪૫૬
(૪૯) ૨૩૭૦૬૨૪૦
(૫૦) ૨૪૫૭૩
(૫૧) ૧૦૩૬૩ રૂ. ૮ આ.

ચડતી ભાંજણી.

મનોયત્ન, ૬.

(૧) ૭૮૮૧ આ. ૪ પા.
(૨) ૩૩ રૂ. ૧ આ. ૧ પા.
(૩) ૩૯૬ રૂ. ૧૩ આ.
(૪) ૫૮ રૂ. ૨ આ. ૩ ઢે.
(૫) ૧૧૬૮ રૂ. ૩ બે આ.
(૬) ૪૦૩ મો. ૨ રૂ. ૮ આ.
(૭) ૨૯૪ મ. ૩૦ શે. ૦ પા. ૧ ન.

(૮) ૪૯૩ ખાં. ૧૭ મ. ૩૦ શે. ૦ પા. ૧ ન. ૧ અ.
(૯) ૭૯ ખાં, ૨ મ. ૧૭ શે.
(૧૦) ૧૩૨૨ ગ. ૧૮ ત.
(૧૧) ૨૬૫ ગ. ૧૫ ત.
(૧૨) ૭૩૬૮ ફ઼. ૧૩ પા. ૨ શે.
(૧૩) ૨૪૭ ફ઼. ૩ પા. ૩ શે. ૧ટી.
(૧૪) ૭૯૩ પા. ૨ શે. ૧ ટી.
(૧૫) ૫૨ તો. ૩૬ વા. ૧ ર.
(૧૬) ૮૦ તો. ૧૮ વા. ૨ ર.
(૧૭) ૧૪ વ. ૩૦૫ દિ. ૨૧ ક. ૬ મિ. ૪૦ સે.
(૧૮) ૪૮૨ દિ ૧૪ ક. ૩૭ મિ.
(૧૯) ૧૦ વ. ૧૯૬ દિ. ૧૩ ક.
(૨૦) ૧ ટ. ૧૨ હં. ૩ ક. ૧૭ પૌં. ૧૩ ઔં. ૧૧ ડ્રા.
(૨૧) ૮૩૪ હં. ૨ ક. ૧૨ પૌં.
(૨૨) ૧૬ પૌં. ૪ આ. ૧૨ પે. ૨ ગ્રે.
(૨૩) ૨૬૪૪ ઔં. ૦ ડ્ર. ૧ સ્ક્રુ.
(૨૪) ૩૮૯ પૌ. ૪ ઔં. ૧૭ પે.
(૨૫) ૨૬૨૧૦ યા. ૧ ફૂ. ૪ ઈં.
(૨૬) ૧૪૪૫ મા. ૪ ફ઼. ૧૫ પો. ૨ યા. ૧ ફૂ. ૬ ઈં.
(૨૭) ૧૧૭૬ ફ઼. ૧૦૨ યા. ૨ ફૂ. ૮ ઈં.
(૨૮) ૧૨૦ લી. ૧ મા. ૧ ફ઼, ૩૮ પો. ૨ યા,
(૨૯) ૧૦ એ. ૦ રૂ. ૩૦ પો. ૧૪ યા. ૭ ફૂ. ૯૭ ઈં.
(૩૦) ૩ મા. ૭ એ. ૦ રૂ. ૧૬ પો. ૩૦ યા.
(૩૧) ૨૦૨ ઘન યા. ૪ ફૂ. ૭૫૨ ઈં.
(૩૨) ૭૯૩૨૧ ગા. ૧ ક. ૧ પૈં.
(૩૩) ૯૭ પૌં. ૭ શિ. ૦ પે. ૧ ફા.
(૩૪) ૫૯૦ પૌં. ૦ શિ ૨ પે.
(૩૫) ૫૨૬ શિ. ૯ પે.
(૩૬) ૩૩૬૪ પૌં. ૧૪ શિ.
(૩૭) ૨૬૬ પૌં. ૧૧ શિ. ૪ પે.
(૩૮) ૩૪
(૩૯) ૯૯૭૮૮ ૦॥ ફા. ૪ આ. ૭ પા.
(૪૦) ૧૪૪૦ ૦॥ સા. ૧ શિ. ૧૬ પે.
(૪૧) ૨૩ પૌં. ૧૫શિ. ૯ પે. ૩ફા.
(૪૨) ૬૬૬૨૯ ગી. ૧ શિ.

સરવાળા વિવિધ.

મનોયત્ન, ૭.

(૧) ૩૦૦૦ રૂ. ૭ આ. ૧૦ પા.
(૨) ૧૩૧૯૬ રૂ ૮ આ. ૯ પા.
(૩) ૧૧૩૦ રૂ. ૬ આ. ૫ પા
(૪) ૧૧૭૬ ખા. ૬ મ. ૨૧ શે ૧ પા. ૧ ન.
(૫) ૨૩૭૭ મ. ૩ શે. ૧ પા.
(૬) ૬૫૪ ગ. ૨૧ ત. ૧ આં.
(૭) ૪૪૫૯ ગ. ૧૬ ત.
(૮) ૩૨૦૦ ખાં. ૩ ફ. ૧૧ પા. ૩ શે. ૧ ટી.
(૯) ૯૮૧૯૧ ખાં. ૨ ફ. ૭ પા. ૩ શે.
(૧૦) ૧૬૫૩ તો. ૧૧ વા
(૧૧) ૩૧૭૦૨ તો. ૩ વા. ૨૨તિ.
(૧૨) ૨૨૩ વ. ૦ મ ૧૯ દિ. ૨ ક. ૯ મિ. ૩૫ સે.
(૧૩) ૧૨૪૧ વ. ૧૧ મ. ૧ દિ. ૧૭ ક.
(૧૪) ૩૫૫૫ પૌં. ૧૬ શિ. ૭ પે.
(૧૫) ૧૨૧ પૌં. ૦ શિ ૮ પે. ૧ ફા.
(૧૬) ૨૦૮૧૦ પૌં. ૭ શિ. ૮ પે. ૧ ફા.
(૧૭) ૫૭ પૌં. ૦ શિ. ૬ પે.
(૧૮) ૧૧૮ ટ. ૬ હં. ૩ ક. ૬ પૌં.
(૧૯) ૭૯૯૦ ટ. ૭ હં. ૦ ક. ૬ પૌં. ૩ ઔં. ૧૦ ડ્રા.
(૨૦) ૨૪૯ પૌં. ૭ ઔં. ૩ પે. ૫ ગ્રેન.
(૨૧) ૧૫૩૪ યા. ૦ ફ. ૯ ઇં.
(૨૨) ૩૨૬૨ મા. ૭ ફ. ૧૭૩ યા. ૨ ફૂ. ૨ ઇં.
(૨૩) ૧૯૮ રૂ. ૯ આ.
(૨૪) ૧૬૦૮૨ રૂ. ૨ આ. ૪ પા.
(૨૫) ૯૯ પૌં. ૧૮ શિ. ૫ પે.

બાદબાકી વિવિધ.

મનોયત્ન, ૮.

(૧) ૨૭ રૂ. ૧૧ આ. ૧ પા.
(૨) ૪ રૂ. ૧૦ આ. ૧૧ પા.
(૩) ૯૯૯ રૂ. ૧૫ આ. ૬ પા.
(૪) ૧૩૦૬ રૂ. ૧૫ આ. ૧ પા.

(૫) ૧ ખાં. ૧૬ મ. ૩૮ શે. ૩ પા. ૦ ન. ૧ અ.

(૬) ૮૯ મ. ૩૯ શે. ૩ પા.

(૭) ૬૯૪૦૯ ખાં. ૧૯ મ. ૩૯ શે. ૩ પા.

(૮) ૮ ગ. ૨૩ ત.

(૯) ૩૮ ગ. ૨૩ ત. ૧ આં.

(૧૦) ૭ ફૂ. ૧૪ પા. ૩ શે.

(૧૧) ૧૯ ખાં. ૪ ફૂ. ૧૫ પા.

(૧૨) ૩૦૦ તો. ૩૬ વા. ૨ રતિ.

(૧૩) ૩૨૭૮ તો. ૩૯ વા. ૧ રતિ.

(૧૪) ૮ વ. ૧૧ મ. ૨૯ દિ. ૨૩ ક. ૫૯ મિ.

(૧૫) ૧૧ મ. ૨૯ દિ. ૨૩ ક. ૪૩ મિ. ૫૪ સે.

(૧૬) ૪ પૌં. ૧૮ શિ. ૧૧ પે.

(૧૭) ૩ પૌં. ૧૯ શિ. ૮ પે.

(૧૮) ૬૯ પૌં. ૧૯ શિ. ૯ પે.

(૧૯) ૨૩૫૦ પૌં. ૧૫ શિ. ૩ પે. ૩ ફા.

(૨૦) ૧ ટ. ૧૯ હં. ૩ ક. ૨૭ પૌં.

(૨૧) ૧૦૧ ટ. ૧૯ હં. ૩ ક. ૨૭ પૌં. ૧૫ ઔં. ૧૫ ડ્રા.

(૨૨) ૧૦૦ પૌં. ૯ ઔં. ૧૮ પે. ૨૧ ગ્રેન.

(૨૩) ૨ યા. ૧ ફૂ. ૧૧ ઈં.

(૨૪) ૯૯ મા. ૭ ફ. ૧૮૦ યા. ૧ ફૂ. ૨ ઈં.

(૨૫) ૨૯૦ પૌં. ૧૦ ઔં. ૭ ડ્રા. ૧ સ્કૃ. ૧૮ ગ્રે.

(૨૬) ૨૬૭ રૂ. ૧૨ આ. ૯ પા.

(૨૭) ૧૯ શિ. ૧ પે.

(૨૮) ૧૫ આ. ૯ પા

(૨૯) ૭ રૂ. ૨ આ. ૬ પા.

(૩૦) ૨ આ. ૩ પા.

(૩૧) એદલજી પાસે; ૨ આ. ૪ પા

ગુણાકાર વિધિ.

મનોયત્ન, ૮.

(૧) ૪૨૫૪૬ રૂ. ૧ આ. ૬ પા.

(૨) ૯૩૫૯૫ રૂ. ૧૧ આ. ૯ પા.

(૩) ૮૯૬૨૧૩૭૮ રૂ. ૭ આ. ૭ પા.

(૪) ૨૧૭૮ ખાં. ૧૦ મ ૧૩ શે. ૨ પા. ૨ ન.

(૫) ૨૪૭૪૧૪ ખાં. ૧૨ મ. ૩૩ શે. ૩ પા. ૧ ન. ૧ અ.

(૬) ૩૬૫૩૧૮૨મ ૧૬ શે. ૧ પા.

(૭) ૪૯૮૩ ગ. ૫. ત. ૧ આં.

(૮) ૬૦૫૪૮૯ગ. ૧ ત. ૧ આં.

(૯) ૬૮૫ ખા. ૪ ફ. ૧૫ પા. ૧ શે. ૧ ટી.

(૧૦) ૫૨૧૧૧ ખા. ૪ ફ. ૯ પા. ૧ શે. ૧ ટી.

(૧૧) ૨૯૯૭ તો. ૧૫ વા. ૨ રતિ.

(૧૨) ૭૯૨૫૭૭ તો. ૩૯. વા.

(૧૩) ૭૫૧૧ વ. ૫ મ ૨૪ દિ. ૧૫ ક. ૫૮ મિ. ૫૦ સે.

(૧૪) ૫૯૩૪૪૫ વ. ૨ મ. ૨૭ દિ. ૧૨ ક. ૩૬. મિ.

(૧૫) ૬૯૫૫ પૌં ૬ શિ. ૧૧ પે.

(૧૬) ૨૬૨૩૪૬ પૌં ૮ શિ.

(૧૭) ૨૦૦૦૦૮૨ પૌં. ૧૫ શિ. ૩ પે. ૨ ફા.

(૧૮) ૫૯૫૫૩૦ પૌં. ૧૨ શિ. ૮ પે ૩ ફા.

(૧૯) ૨૭૫૯ ટ. ૯ હં. ૩ ક. ૯ પૌં. ૧૦ ઔં.

(૨૦) ૨૫૭૩૮૦ ટ. ૯ હં. ૨ ક. ૧૯ પૌં. ૧૩ ઔં. ૧૨ દ્રા.

(૨૧) ૪૬૫૧૨૮ ટ. ૮ હં. ૦ ક ૨૦ પૌં. ૧૨ ઔં. ૧૨દ્રા

(૨૨) ૬૫૩૨૯ હં. ૦ ક. ૧૭ પૌં. ૬ ઔં. ૩ દ્રા.

(૨૩) ૩૦૯૧૬ પૌં. ૮ ઔં. ૫ પે. ૧૩ ગ્રે.

(૨૪) ૨૮૯૫૦૦૨ પૌં. ૬ ઔં. ૧૬ પે ૧૧ ગ્રે.

(૨૫) ૮૯૬૧૬ પૌં. ૮ ઔં. ૧ દ્રાં. ૦ સ્ક્રૂ. ૧૫ ગ્રે.

(૨૬) ૮૯૩૬૧૫ ગ્રે. ૨ ક. ૧ પાઇન્ટ.

(૨૭) ૪૩૧૧૫૦ ક. ૭ ધુ. ૨ પે.

(૨૮) ૧૮૭૫ એ. ૩ રૂ. ૨૨ પો.

(૨૯) ૪૨૭૬૦ ચો. યા. ૨ ફૂ. ૧૨૪ ઈં.

(૩૦) ૪૪૦૮ વ. ૯ મ. ૧૪ દિ. ૧૫ ક.

(૩૧) ૧૯૬૮ વ. ૧૧ મ. ૨ અ. ૦ દિ ૨ ક. ૧૪ મિ. ૬ સે.

(૩૨) ૧૦૨ રૂ. ૧૦ આ. ૮પા.

(૩૩) ૨૩ પૌં ૧૬ શિ.

(૩૪) ૩૩૯ રૂ. ૧૦ આ.

(૩૫) ૨૬૬ રૂ.

(૩૬) ૪૮ રૂ. ૧૨ આ.

(૩૭) ૧૪૯૪૭ રૂ. ૧૦ આં.

(૩૮) ૩૭૬૯૨૧૮૭ પૌં. ૮ ઐાં.

(૩૯) ૧૫૩૬૦૦૦૦ એકર.

ભાગાકાર વિવિધ.

મનોયત્ન, ૧૦.

(૧) ૧ રૂ. ૦ આ. ૬ પા.

(૨) ૧ રૂ. ૮ આ. ૩ પા.

(૩) ૪ રૂ. ૫ આ. ૮ પા.

(૪) ૨ ખાં. ૩ મ. ૫ શો. ૩ પા. ૧ ન.

(૫) ૬ મ. ૨૧ શો. ૩ પા.

(૬) ૨ ગ. ૧૨ ત. ૧ આં.

(૭) ૧ ગ. ૨૧ ત.

(૮) ૨ ખાં. ૫ ફ઼. ૧૨ પા. ૩ શો. ૧ ટી.

(૯) ૯ ખાં. ૭ ફ઼. ૭પા. ૦ શો. ૧ ટી.

(૧૦) ૧ તો. ૧૪ વા. ૧ રતી.

(૧૧) ૨૨ તો. ૧૮ વા.

(૧૨) ૨૩ વ. ૬ મ. ૭ દી. ૮ ક. ૫૮ મિ.

(૧૩) ૯ વ. ૧૦ મ. ૨ અ. ૪ દી.૨૦ ક. ૫૭ મિ. ૨ ૬૩૦/૬૪૫

(૧૪) ૫ પૌં. ૧૪ શિ. ૩ પે.

(૧૫) ૯ પૌં. ૧૦ શિ. ૧ પે.

(૧૬) ૨૭ પૌં. ૨ શિ.

(૧૭) ૩ ટ. ૧૩ હં. ૧ ક. ૨૫ પૌં. ૩ ઐાં.

(૧૮) ૧૬ હં. ૨ ક. ૨૭ પૌં. ૮ ઐાં. ૯ ૧૦૫/૬૪૫ ડ્રા.

(૧૯) ૧ ક. ૧૧ પૌં. ૧૨ ઐાં. ૬ ડ્રા.

(૨૦) ૩ પૌં. ૧ ઐાં. ૨ પે. ૨૧ ગ્રે.

(૨૧) ૨ પૌં. ૧ ઔં. ૯ પે. ૮ ગ્રે.

(૨૨) ૩ પૌં. ૭ ઔં. ૪ ડ્રા. ૧ સ્ક્રૂ. ૨ ગ્રે.

(૩૨) ૨ પૌં. ૧ ઔં. ૩ ડ્રા. ૧ સ્ક્રૂ. ૧૩ ગ્રે.

(૨૪) ૩ ગા. ૨ ક. ૧ પાઈન્ટ.

(૨૫) ૨૧ ક. ૪ બુ.

(૨૬) ૪ એ. ૦ રૂ. ૨૭ પો.

(૨૭) ૩ ચો. યા. ૧ ફૂ. ૫૬ ઈં.

(૨૮) ૨ વ. ૮ મ. ૨૧ દિ. ૧ ક.

(૨૯) ૨ વ. ૧૧ મ. ૫ દિ. ૧૩ ક. ૪૧ મિ. ૧૪ $\frac{૩}{૩}\frac{૨}{૩}\frac{૨}{૭}$ સે.

(૩૦) ૧૨ હ. ૦ ક. ૩ પૌં. ૫ ઔં. ૧૨ $\frac{૫}{૩}\frac{૨}{૨}\frac{}{૫}$ ડ્રા.

(૩૧) ૨૩ રૂ. ૮ આ. ૨ $\frac{૧}{૬}\frac{૬}{૩}\frac{૦}{૭}$ પા.

(૩૨) ૩૯ પૌં. ૧૮ શિ. ૬ પે. ૨ $\frac{૬}{૬}\frac{૪}{૩}\frac{}{૮}$ ફા.

(૩૩) ૨ ટ ૧૧ હ. ૩ ક. ૯ પૌં. ૧ ઔં. ૭ $\frac{૬}{૨}\frac{૩}{૩}\frac{}{૭}$ ડ્રા.

(૩૪) ૫ રૂ. ૧૨ આ.

(૩૫) ૮ રૂ. ૫ આ. ૮ પા.

(૩૬) ૨ રૂ. ૧૨ આ. ૭ પા.

(૩૭) ૧૩ રૂ. ૪ આ.

(૩૮) ૧ પૌં ૧૦ શિ. ૬ પે.

(૩૯) ૧ ક. ૨૩ પૌં ૧૪ ઔં.

(૪૦) ૪ ચો. યા. ૩ ફૂ. ૪૧ ઈં.

૬૭ ભાજક.

મનોયત્ન, ૧૧.

(૧) ૨૪

(૨) ૨

(૩) ૧૯

(૪) ૭૬

(૫) ૮

(૬) ૫

(૭) ૨

(૮) ૮

(૯) ૩૦૪

(૧૦) ૧૦૦૮

(૧૧) ૪

(૧૨) ૫

(૧૩) ૮

(૧૪) ૨

(૧૫) ૭૭૮

(૧૬) ૨૬૪૨

લઘુતમ.

મનોયત્ન, ૧૨.

(૧) ૮૪૦

(૨) ૭૨

(૩) ૪૩૨

(૪) ૧૨૮૭૦૦

(૫) ૭૨૦

(૬) ૨૫૨૦

(૭) ૨૧૬૦૦

(૮) ૨૧૬૦૦

(૯) ૩૦૨૪

(૧૦) ૩૭૮૦૦

(૧૧) ૧૩૧૦૪૦

(૧૨) ૭૨૪

(૧૩) ૫૭૪૫૬

(૧૪) ૪૭૧૨૪

(૧૫) ૧૧૧૮૧૨૪

પુર્ણાંકમાં રૂપ.

મનોયત્ન, ૧૩.

(૧) ૪$\frac{૧}{૧૧}$; ૪$\frac{૪}{૧૩}$; ૬$\frac{૩૫}{૩૭}$; ૨૨$\frac{૨૭}{૨૬૬}$.

(૨) ૫$\frac{૫૫}{૨૨૪}$; ૧૮$\frac{૨}{૬૭}$; ૪$\frac{૨૨}{૧૧૧}$; ૫$\frac{૧૦૬}{૬૭૩}$.

(૩) ૧૪$\frac{૨૭૫}{૬૮૧}$; ૧૬$\frac{૨૩૩}{૩૪૬}$; ૧૩$\frac{૨૩૮}{૯૬}$; ૭૨$\frac{૪૧}{૬૬૫}$.

અપુર્ણાંકનું રૂપ.

મનોયત્ન, ૧૪.

(૧) $\frac{૪૬}{૫}$; $\frac{૨૧૭}{૪}$; $\frac{૪૧૭}{૪}$; $\frac{૧૧૧૭}{૨૪}$.

(૨) $\frac{૩૩૮}{૧૭}$; $\frac{૭૦૬}{૧૯}$; $\frac{૪૬૬૧}{૫૬}$; $\frac{૨૨૧૫}{૬૧}$.

(૩) $\frac{૨૨૨૬૧}{૯૦}$; $\frac{૩૬૦૨૦}{૧૨}$; $\frac{૯૩૨૮}{૩૧}$; $\frac{૧૬૬૫૮૨}{૧૧૮}$;

અતિસંક્ષેપ.

મનોયત્ન, ૧૫.

(૧) $\frac{૬}{૨૦}$; $\frac{૪}{૫}$; $\frac{૨૨}{૪૩}$; $\frac{૬૮૩}{૧૩૪૫}$;

(૨) $\frac{૨૨}{૪૩}$; $\frac{૨૦}{૨૧}$; $\frac{૨૩}{૩૩}$; $\frac{૧૦}{૧૧}$;

(૩) $\frac{૩૭૮}{૭૬૧}$; $\frac{૩}{૫}$; $\frac{૧૭}{૨૨}$; $\frac{૧૩}{૨૩}$;

(૪) $\frac{૨૬}{૧૯}$; $\frac{૪૭}{૫૭}$; $\frac{૭૮૧}{૧૧૦૪}$; $\frac{૧૮}{૧૯}$;

લઘુતમ સમછેદ.

મનોયત્ન ૧૬.

(૧) $\frac{૧૦૫૦, ૫૨૫, ૯૦૦, ૭૮૪}{૧૪૦૦}$

(૨) $\frac{૧૬૦૬૫, ૩૫૮૦૨, ૩૩૩૨, ૧૩૬૦૮}{૩૮૫૫૬}$

(૩) $\frac{૩૭૬૫,૧૦૭૮૦,૫૫૬૬,૧૨૪૫}{૧૭૧૧૦}$

(૪) $\frac{૧૭૦૧૭,૨૩૮૬૮,૩૬૯૬,૩૮૮૯૬}{૫૮૩૪૪}$

(૫) $\frac{૪૫.૫૦\ ૩૫,૩૨}{૬૦}$

(૬) $\frac{૬}{૭}$ મોટું $\frac{૨}{૫}$ નાનું—$\frac{૬}{૭}$ મોટું $\frac{૪}{૧૧}$ નાનું.

સરવાળા (અપુર્ણાંકના.)

મનોયત્ન, ૧૭.

(૧) $૧\frac{૯૧૭}{૨૫૨}$; $૨\frac{૧૭}{૩૬}$;

(૨) $૧\frac{૩૦૧૯}{૬૯૬૦}$.

(૩) $\frac{૩૫}{૭૨૦}$.

(૪) $૫૦\frac{૮૧૫}{૯૨૪}$.

(૫) $૩૦૫\frac{૨૦૭}{૬૩૦}$.

(૬) $૨૫૯\frac{૩૬૧૭}{૩૧૨૮}$.

(૭) $૩\frac{૩૦૧}{૬૬૦}$.

(૮) $૧૮\frac{૨૧}{૮૦}$.

(૯) $૩૬\frac{૨૩૯}{૧૨૬૦}$.

(૧૦) $૨૫\frac{૭૧૯૧}{૧૦૦૦૦}$.

(૧૧) ૩૨ રૂ. ૧૪ આ. $૧\frac{૧૨}{૪૫}$ પા.

(૧૨) ૨૯ પૌં. ૧૧ શિ. $૧૧\frac{૮૩}{૩૧૫}$ પે.

આદબાકી (અપુર્ણાંકની.)

મનોયત્ન, ૧૮.

(૧) $\frac{૧૧}{૨૦}$; $\frac{૧}{૨}$; $\frac{૫}{૨૬}$.

(૨) $૧\frac{૧૯}{૨૦}$; $૪\frac{૧૨}{૫૫}$; $૬\frac{૧૩}{૧૪}$.

(૩) $૬\frac{૪}{૧૭}$; $૫\frac{૧૩}{૧૭૫}$; $૨\frac{૫૫}{૧૪૪}$.

(૪) $૫\frac{૧૩}{૨૦}$; $૧૦\frac{૯૨૯}{૧૦૫૦}$.

(૫) $૯\frac{૧૪૯}{૧૨૬૦}$.

(૬) $૨\frac{૪૧}{૩૬૦}$

(૭) $૧\frac{૯૧૩}{૧૨૬૦}$

(૮) $૧\frac{૬૧}{૯૦}$

(૯) ૧૭ પૌં. ૧૬ શિ. $૨\frac{૩}{૫}$ પે.

(૧૦) ૨૧૦ રૂ. ૧૦ આ. $૯\frac{૪૧}{૪૫}$ પા.

(૧૧) ૫ ટ. ૧૮ હ. ૧ ક. $૨૩\frac{૬૩}{૨૭૦}$ પૈં.

ગુણાકાર (અપુર્ણાંકના.)

મનોયત્ન, ૧૯.

(૧) $૩\frac{૧૧}{૩૬}$.

(૨) $૭\frac{૧}{૪}$.

(૩) $૧\frac{૧૬}{૨૦}$.

(૪) $૨૭૭\frac{૧૨૭}{૧૮૯}$.

(૫) ૧૭૦૫૭$\frac{૩}{૪}$.

(૬) $\frac{૧}{૧૭૦૦૦}$.

ભાગાકાર (અપુર્ણાંકના.)

મનોયત્ન, ૨૦.

(૧) ૧, $\frac{૧૨૫૦}{૨૬૪૧}$, ૨૨$\frac{૨}{૭}$.

(૨) ૨૦૮$\frac{૨}{૩૧}$.

(૩) $\frac{૧૧}{૧૭}$.

(૪) $\frac{૨}{૫}$, $\frac{૧}{૨}$.

(૫) ૫૧ $\frac{૨}{૨૫}$, $\frac{૩૫૦}{૨૫૭૩}$.

(૬) ૭$\frac{૧૨૪}{૧૭૫}$.

(૭) ૫૦$\frac{૯૦}{૩૧૦}$

(૮) ૨ પેં. ૧૭ શિ. ૩$\frac{૩૬}{૪૨}$ પે.

(૯) ૫.

અપુર્ણાંકના પરચુરણ દાખલા.

મનોયત્ન, ૨૧.

(૧) ૪$\frac{૩૫}{૭૮}$.

(૨) ૧૪$\frac{૭૩}{૧૮૦}$.

(૩) $\frac{૩૯}{૪૦}$.

(૪) ૫$\frac{૧૦૬}{૨૩૯}$.

(૫) $\frac{૩૨}{૭૫}$.

(૬) $\frac{૨}{૩}$.

(૭) ૩$\frac{૨૩}{૨૫}$.

(૮) ૭$\frac{૨}{૩}$.

(૯) ૭$\frac{૩૧}{૧૨૦}$.

(૧૦) ૦

(૧૧) ૩૫$\frac{૧૫}{૧૬}$.

(૧૨) ૧$\frac{૧}{૪૪૨}$.

(૧૩) ૩$\frac{૨૪૦}{૪૦૫}$.

(૧૪) $\frac{૫}{૧૪}$.

(૧૫) $\frac{૩}{૪૭}$.

(૧૬) ૭.

(૧૭) $\frac{૧}{૨}$.

(૧૮) $\frac{૫૪૧}{૪૬૮૬}$.

(૧૯) ૧$\frac{૯}{૨૨}$.

(૨૦) $\frac{૨૦૧}{૩૫૦}$.

(૨૧) ૧૨$\frac{૨૩}{૭૯}$.

(૨૨) $\frac{૧}{૩૫}$.

(૨૩) $\frac{૮}{૯}$.

(૨૪) $\frac{૩૭૩}{૨૯૬}$.

(૨૫) ૨૪.

(૨૬) ૫.

(૨૭) ૩૭$\frac{૫}{૮}$.

(૨૮) $\frac{૩૧}{૯૭૫}$.

(૨૯) $\frac{૩૫}{૮૧}$.

(૩૦) ૯$\frac{૨}{૭}$.

(૩૧) ૩$\frac{૧}{૫૬}$.

(૩૨) ૭.

(૩૩) ૧$\frac{૫}{૧૬}$.

(૩૪) ૧૧૦$\frac{૧૦૭}{૧૧૦}$.

(૩૫) $\frac{૨૫}{૬૮}$.

(૩૬) ૨૦$\frac{૧૭}{૨૩}$.

(૩૭) ૨$\frac{૮}{૧૩}$.

(૩૮) $\frac{૩૧૫}{૪૬૮}$.

(૩૯) $\frac{૩૬૬}{૫૦૦૧}$.

(૪૦) ૫૦$\frac{૬}{૬૫}$.

(૪૧) ૪૮$\frac{૧૩}{૨૪}$.

(૪૨) $\frac{૭૧૭}{૮૮૦}$.

(૪૩) $\frac{૭૨}{૩૫}$.

(૪૪) ૩$\frac{૧૧}{૨૯}$.

(૪૫) $\frac{૨}{૫}$.

(૪૬) ૩.

(૪૭) ૩$\frac{૧૧}{૨૯}$.

(૪૮) ૧૦૬$\frac{૫૩}{૮૧૯}$.

કીમતના દાખલા.

મનોયત્ન, ૨૨.

(૧) ૭ શિ. ૬ પે; ૧૨ શિ. ૬ પે; ૧૭ શિ. ૬ પે.; ૧ પૌં. ૨ શિ. ૬ પે.

(૨) ૧૧$\frac{૧}{૪}$ પે.; ૮ શિ.; ૬૩ પૌં. ૧૩ શિ. ૫ પે.; ૧૭૬ પૌં. ૧૩ શિ. ૭$\frac{૩}{૮}$ પે.

(૩) ૪ શિ. ૭ પે. ૧ શિ. ૪ પે, ૨ પૌં. ૬ શિ. ૮ પે. ૨ પૌં. ૧૬ શિ ૩ પે. ૧ શિ. ૪$\frac{૧}{૨}$ + પે.

(૫) ૨ પૌં. ૭ શિ. ૬$\frac{૧૭}{૪૪}$ પે. ૧ પૌં. ૧ શિ. ૨ પે.

(૬) ૧ શિ. ૧૧$\frac{૩}{૪}$ પે.; ૪ પે. ૦ શિ. ૪$\frac{૩}{૪}$ પૌં.

(૭) ૧૧ શિ. ૯ પે.

(૮) ૧૨ પૌં. ૨ શિ. ૧૧ પે. ૫ ક્યૂ. ફૂ. ૧૧૦$\frac{૩૩}{૩૬}$ ઈંચ.

(૯) ૧૨ હું. ૨ ક. ૧૪ પેં. ૧૦ ઔં. ૧૦ ૩/૪ ડ્રા; ૩ ક. ૧૭ પેં. ૧ ૧૭/૩૦ ઔં.

(૧૦) ૧ પેં. ૧ ઔં ૧૨ પે. ૫ ૩/૪ ગ્રે ૪ ફૂ. ૩૯ પો. ૨ યાર્ડ.

(૧૧) ૪ ખુ ૩ પૈ; ૪ શિ. ૮ પે.

(૧૨) ૪ મા. ૪ ફૂ. ૧ પો. ૧ ૧/૨ યા. ૫ ૧/૨ ઈં.

(૧૩) ૨૭૨૫ દિ. ૧૮ ક. ૩૪ મિ.

(૧૪) ૪ એ. ૧ રૂ. ૨૩ પો. ૩ ૩/૪ યા.

(૧૫) ૨/૩; ૨૫/૧૬૮.

(૧૬) ૫/૨૧૬; ૯/૧૬.

(૧૭) ૧/૮.

(૧૮) ૫૫૬/૬૫૧; ૭/૨૪૨.

(૧૯) ૧૦૩/૨૨૪૦; ૪ ૬/૨ ૫.

(૨૦) ૩૭/૨૮; ૨૫૬૦/૧.

(૨૧) ૫૩/૬૪; ૩/૧૧૦૦.

(૨૨) ૭૬૧/૧૦૫૬૦; ૨૬૧૧/૧૧૬૬૪.

(૨૩) ૯/૨૫; ૧૧/૧૧૨૦.

(૨૪) ૧૧/૧૯૨૦; ૩ ૯/૮.

(૨૫) ૧૬૮૧/૩૮૪૦; ૧૧૫૯/૧૦૩૬૮.

(૨૬) ૭૧/૫૦૬; ૩/૮.

(૨૭) ૯ ૨૬૯/૪૮૦; ૨૯૩/૩૮૦.

(૨૮) ૧૭૯/૪૮૦; ૭૩/૩૦.

(૨૯) ૩૦૨૫/૬૫૯૬; ૩/૧૬.

(૩૦) ૧/૬૦; ૬૩/૧૦૦.

(૩૧) ૧/૨; ૨/૮૯.

(૩૨) ૧/૩૩૬૦; ૪/૫.

(૩૩) ૬/૧૧; ૭૭/૭૦.

(૩૪) ૫૧૧/૧૦૦૦.

(૩૫) ૬/૪૯.

(૩૬) ૭/૧૬૦

(૩૭) ૧૦/૧૦૫.

(૩૮) ૭૯/૯.

(૩૯) ૨૮૭૭૬૦૦/૬૧.

(૪૦) ૬૩૧/૪૦૦.

(૪૧) ૭૭૩/૪૦.

(૪૨) ૧/૨૫ × ૧ ડ્રા. મોટો, ૧/૧૭૬ કલાક મોટો.

ત્રૈરાશી.

મનોયત્ન, ૨૩.

(૧) ૨૭ રૂ. ૧૩ આ.

(૨) ૩૪ રૂ. ૮ આ. ૮ પા.

(૩) ૪૯ રૂ. ૬ આ. ૯ પા.

(૪) ૫૧૦ રૂ. ૬ આ. ૮ પા.
(૫) ૭ મ.
(૬) ૪ રૂ. ૬ આ. ૧૧$\frac{૯૩૯}{૨૫૮૧}$ પા.
(૭) ૧૪ ખાં. ૧ મ. ૨૬ શે. ૨ પા. ૧ ન $\frac{૨}{૩}$ અ.
(૮) ૨૨ રૂ. ૭ આ. ૨$\frac{૧૩૭}{૧૯૨}$ પા.
(૯) ૫ રૂ. ૦ આ. ૮ પા.
(૧૦) ૭ ગ. ૧૬ ત. ૧ આ.
(૧૧) ૧૨ વા. ૨ ફૂ. ૩ ઈં.
(૧૨) ૬૩૦ રૂ.
(૧૩) ૪૨ રૂ. ૯ આ. ૧ પા.
(૧૪) ૧ આ. ૧૧ પા.
(૧૫) ૨ ક.
(૧૬) ૧૪ રૂ. ૦ આ. ૧૧ પા.
(૧૭) ૫૪૧ રૂ. ૫ આ.
(૧૮) ૧૪ પૌં ૧૪ શિ. ૬ પે.
(૧૯) ૫ હં. ૩ ક. ૨૫ પૌં
(૨૦) ૧૫૨ રૂ. ૦ આ. ૪ પા.
(૨૧) ૫ રૂ. ૭ આ. ૧૧$\frac{૧૦}{૧૩}$ પા.
(૨૨) ૯૦ મા.
(૨૩) ૨ આ. ૮ પા.
(૨૪) ૫ ક. ૩૭ મિ. ૨૦ સે.
(૨૫) ૨ રૂ. ૮ આ.
(૨૬) ૧૬૨૬૬ રૂ. ૧૦ આ. ૮ પા.
(૨૭) ૨$\frac{૧}{૧૦}$ પે.
(૨૮) ૨ ક. ૨૬ $\frac{૨}{૩}$ પૌં.
(૨૯) ૭૧૦૦૦૦ રૂ.
(૩૦) ૪૩ રૂ. ૨ આ.
(૩૧) ૧૭૦ ગ્રે.
(૩૨) ૨ પૌં. ૧૦$\frac{૨}{૩}$ ઔાં.
(૩૩) ૮૫ દિ.
(૩૪) ૫ રૂ. ૪ આ. ૪$\frac{૧}{૧૧}$ પા.
(૩૫) ૧૭૮ ફૂ. ૧૧$\frac{૨૬}{૧૩૩}$ ઈં.
(૩૬) ૧૨૮૦૦ મા.
(૩૭) ૭૨ અ.
(૩૮) ૮૧ રૂ. ૧૩ આ. ૯$\frac{૨૧}{૪૭}$ પા.
(૩૯) ૨૭૦૦ રૂ.
(૪૦) ૭૪૮૮.
(૪૧) ૨૬$\frac{૧}{૨૪}$ રતલ.
(૪૨) ૧૫૦ મા.
(૪૩) ૬ મહિના.
(૪૪) ૧૨ મહિના.
(૪૫) ૧૭૧ મા.
(૪૬) ૪ અ.
(૪૭) ૮$\frac{૧}{૧૦}$ પે.
(૪૮) ૬૨૨$\frac{૨}{૯}$ એકર.
(૪૯) ૮$\frac{૨}{૫}$ ઔાં.
(૫૦) ૫$\frac{૧}{૨}$ વાર.
(૫૧) ૧૭૨૯૮ પગલાં.
(૫૨) ૮ શિ.
(૫૩) ૧ પૌં. ૧૨ ઔાં.
(૫૪) ૧$\frac{૧}{૨}$ દિ.
(૫૫) ૩૨૫ વાર.
(૫૬) ૧૦$\frac{૩}{૩}$ દિ.
(૫૭) ૧૦૦૭ રૂ.
(૫૮) ૫૦$\frac{૩}{૫}$ વાર.

(૫૯) ૬૪ મા.
(૬૦) ૧૨૩ વા.
(૬૧) ૫$\frac{૨}{૭}$ કલાક.
(૬૨) ૬૦ ચાદર.
(૬૩) ૨ બીજાં માણસ.
(૬૪) ૮$\frac{૨}{૭}$ કલાક.
(૬૫) ૧૭૨ પાં. ૧૭ શિ. ૨$\frac{૨}{૪}$ પે.
(૬૬) ૧૧ હં. ૩ ક. ૬$\frac{૧૦૬}{૧૩૩}$ પાં.
(૬૭) ૨ હં ૧ ક. ૧૨$\frac{૪૩}{૬૭}$ પાં.
(૬૮) ૩૩ માણસ.
(૬૯) ૯ દિ.
(૭૦) ૩ દિ.

પંચરાશી જવાબ.

મનોયત્ન, ૨૪.

(૧) ૩૭ પાં. ૧૦ શિ.
(૨) ૨૦૦ માઇલ.
(૩) ૩૨૦ એકર.
(૪) ૩૬૭$\frac{૧}{૨}$ માઇલ.
(૫) ૧ પાં. ૪ શેં.
(૬) ૨૦ પાં. ૫ શિ. ૧૧$\frac{૩૧}{૩૯}$ પે.
(૭) ૨$\frac{૨૩}{૫૬}$ માઇલ.
(૮) (૫૦)
(૯) ૫.
(૧૦) ૧૬૩ પાં. ૬–૮.
(૧૧) ૩૬૦૦.
(૧૨) ૪૦.
(૧૩) (૧૦).
(૧૪) ૫૦.
(૧૫) ૮૫૩ પાં. ૬–૮.
(૧૬) ૧૮ રૂ. ૧૦–૮.
(૧૭) ૨$\frac{૨}{૩}$ વાર.

વ્યાજ.

મનોયત્ન, ૨૫.

(૧) ૫૫ રૂ. ૩ આ. ૪ પા.
(૨) ૩૭ રૂ. ૩ આ. ૦$\frac{૬૦}{૭૩}$ પા.
(૩) ૧૬ રૂ.
(૪) ૩૭ રૂ. ૧ આ. ૯$\frac{૧૦}{૧૭}$ પા.
(૫) ૭૫ રૂ.
(૬) ૯૧ રૂ. ૭ આ. $\frac{૧૨}{૭૫}$ પા.
(૭) ૫૪ રૂ. ૧૫ આ. ૭$\frac{૩૩}{૫૦}$ પા.
(૮) ૧૬૬ રૂ. ૧૦ આ. ૮ પા.
(૯) ૧૭૭ રૂ. ૩ આ.
(૧૦) ૫૨ રૂ.
(૧૧) ૩૭ રૂ. ૦ આ. ૨$\frac{૪૬}{૭૩}$ પા.
(૧૨) ૪૭૮ રૂ. ૪ આ. ૦$\frac{૪૬}{૭૩}$ પા.
(૧૩) ૮૩ રૂ. ૮ આ. $\frac{૨૯૨}{૩૬૫}$ પા.
(૧૪) ૧૬ રૂ. ૩ આ. ૨$\frac{૪}{૫}$ પા.
(૧૫) ૪ રૂ. ૭ આ. ૧૧$\frac{૧}{૫}$ પા.
(૧૬) ૨૩ રૂ. ૧૩ આ. ૧૦$\frac{૪}{૫}$ પા.
(૧૭) ૩૭ રૂ. ૩ આ.
(૧૮) ૩૮ રૂ. ૫ આ. ૨$\frac{૩}{૪}$ પા.
(૧૯) ૨૩૦ રૂ. ૬ આ. ૪$\frac{૪}{૫}$ પા.
(૨૦) ૨૬૫ રૂ. ૧૨ આ. ૫$\frac{૧}{૩}$ પા.
(૨૧) ૩૧૫ રૂ.

(૨૨) ૩૯૫ રૂ. ૧૨ આ. ૧૧$\frac{૫}{૮૭}$ પા.
(૨૩) ૧૭૫ રૂ.
(૨૪) ૩૭૪ રૂ. ૧૩ આ. ૭$\frac{૭}{૮}$ પા.
(૨૫) ૩ રૂ.
(૨૬) ૭૩ પૌં. ૧૩ શિ. ૪ પે.
(૨૭) ૪૬ પૌં. ૧૫ શિ. ૧૦$\frac{૫}{૯}$ પે.
(૨૮) ૧૦૮૫૦ રૂ.
(૨૯) ૩૨૧૫૮ રૂ. ૫ આ. ૪ પા.
(૩૦) ૩૩૨૪ પૌં. ૦ શિ. ૯ પે.
(૩૧) ૧૧૧ પૌં. ૭ શિ.
(૩૨) ૧૦ રૂ.
(૩૩) ૬ રૂ.
(૩૪) ૭ રૂ. ૯ આ. ૧૧$\frac{૨૬}{૬૨૫}$ પા.
(૩૫) ૮ રૂ. ૩ આ. $\frac{૨૨}{૨૫}$ પા.

પરચુરણ દાખલાના જવાબ.

મનોયત્ન, ૨૬.

(૧) ૮૮૦૦૦૩૪ + ૯૦૦૫૦૦૯૪ + ૭૯૦૫૦૦૦૯૦ + ૯૬૫૦૦૦૦૯ + ૮૦૦૭૦૫૪૦૦ + ૯૦૦૭૦૦
(૨) ૪૭૦૮૮૧૦૬૩૦૦૦૦; ૪૭૪૧૮૨૬૬૮૧૦૦૦૦.
(૩) ૬૧૩૨૩૭૯૦૪૫૦૦; ૮૫૭૦૫૦૦૦૯.
(૪) $\frac{૨૩}{૬૧}$; $\frac{૫૭}{૨૫૩}$; $\frac{૪૪૧}{૪૪૭૮}$; ૮૨૫૭$\frac{૨૧}{૩૭૧}$.
(૫) ૩૮ પૌં. ૪ શિ. ૧$\frac{૨૬}{૫૫}$ પે.
(૬) ૭ આ. ૧૦$\frac{૬}{૧૧}$ પા.
(૭) ૨૧૬ રૂ. ૧૩ આ. ૦$\frac{૩}{૧૧}$ પા.
(૮) ૧૦૫૦૧ પૌં. ૧૦ શિ.
(૯) ૨ પૌં. ૧૯ શિ. ૧૦$\frac{૨}{૮}$ પે.
(૧૦) ૧૦૦ પૌં.
(૧૧) ૭૯ પૌં. ૧ શિ. ૭$\frac{૧}{૨}$ પે.
(૧૨) ૫૬૨ રૂ. ૫ આ. ૧૧$\frac{૭}{૯}$ પા.
(૧૩) ૫૬૯ પૌં. ૧૭ શિ. ૬ પે.
(૧૪) ૧૧૨.
(૧૫) ૧૫૦૦ પૌં.
૪૨ ફૂટ.
૧ પૌં. ૧૦ શિ. ૪ પે.
(૧૮) ૧૮ રૂ. ૧૦ આ. ૮ પા. નફો.
(૧૯) બંનેમાં સરખું.
(૨૦) ૨ રૂ. ૧૦ આ. ૯ પા.
(૨૧) ૪૨૨૪૦ પગલાં.
(૨૨) ૫ શિ. ૩ પે.
(૨૩) ૬૭પા.મો. ૧૫ આ. ૩$\frac{૬}{૭}$ પા.
(૨૪) ૨$\frac{૭}{૧૬}$.
(૨૫) ૧૬૮૩૧૧.
(૨૬) ૨૮ પૌં. ૭ શિ. ૬ પે.
(૨૭) ૯ રૂ. ૧૩ આ. ૪ પા.
(૨૮) ૧૪૪ રૂ. ૧૪ આ. ૨$\frac{૭૬}{૯૯}$ પા.
(૨૯) ૮૦ પૌં. ૧૯ શિ. ૧૧$\frac{૨૩}{૩૫}$ પે.
(૩૦) ૧૪૩ ટ. ૧૨ હં. ૩ ક.
૨૬$\frac{૨}{૯}$ પૌં.

(૩૧) ૨૨૨૨૨ પૌં. ૮ શિ. ૩$\frac{૩}{૫}$ પે.

(૩૨) ૧૮૨ ટ. ૧૭ હં. ૩ ક. ૫$\frac{૩૦૫}{૫૧૨}$ પૌં.

(૩૩) ૫૨૫; ૧ રૂ. ૪ આ.; ૩૦૭૫ રૂ.

(૩૪) ૪૯૨ પૌં. ૦ શિ. ૪$\frac{૪}{૫}$ પે

(૩૫) ૮ પૌં. ૮ શિ. ૭$\frac{૪૭૩}{૫૬૩}$ પે.

(૩૬) ૧ રૂ. ૧ આ. ૨$\frac{૧}{૬}$ પા.

(૩૭) ૨$\frac{૫૭૩}{૫૮૫}$.

(૩૮) ૭૦૦૦૦.

૯) ૩ ટ. ૩ ક. ૧૨ પૌં.

) ૫ શિ. ૧૦ પે.

) ૨૨ ક. ૪ પ્ર. ૩ પે.

(૪૨) $\frac{૯૧}{૨૧૬}$.

(૪૩) ૩$\frac{૧૩૦૧૩}{૩૦૬૦}$.

(૪૪) ૪$\frac{૨૪૧}{૧૦૭૮}$.

(૪૫) $\frac{૧૭}{૪૮૦}$.

(૪૬) ૫૬૩ પૌં. ૫ શિ. ૧$\frac{૯૩}{૧૧૫}$.

(૪૭) ૪૨ ટ. ૨ હં. ૧ ક. ૧૫$\frac{૩૫}{૨૧}$ પૌં.

(૪૮) ૩$\frac{૫}{૬૪}$.

(૪૯) ૨$\frac{૧૭}{૨૭}$.

(૫૦) ૧૦$\frac{૯૧}{૧૨૮}$.

મુંબઇ:—દીપક પ્રીંટીંગ પ્રેસ, કાલબાદેવી